

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection

4

Çoğunluk kararına uymamak, demokraside uygundur, hukuk ilkeleri öne alınmalıdır*

Not on the majority verdict, right on democracy, being on justice principles are utmost important*

M. Arif AKŞİT**

**Demokraside, çoğunluk kararına karşı olma hakkı her zaman vardır, hak, hukuk ve adalet birey hakkı üzerinden ele alınmalıdır.*

*** Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, emekli,*

Çoğunluk istese bile birey kendi tercihini yapmalıdır. Eğer sağlığı ile ilgili ise bu zorunluluktur. Her birey ayran ve pide isteyebilir. Gluten enteropatisi ve Laktoz intoleransı olan istemez. Ayran uygun gibi olsa da içine süt kattıkları için, içilemez olur. Kapalı olursa, hazır bir marka ise olabilir.

Demokrasi de bireye saygı çerçevesinde bu doğaldır.

Aynı şey fikirler açısından da aynı olmalıdır. Çoğunluk karar alabilir ama birey buna uymak zorunda değildir. Demokrasi çoğunluğun oyu ile yönetim olabilir ama bu çoğunluk bireyin hakkını korumak ve gözetmelidir.

S

evgi boyutu ve insanlıkta olmak, genel değildir, bu özel bireye özgüdür. Sıklıkla kullanılan yaklaşımda, bebek var ise yaklaşımda anne olunur. Hekim olarak annenin elinde biberon varsa biz istemeyiz, karşı çıkarız, anne sütü, emzirmek varken bu konulmamalıdır. Ne yapacaklar dersiniz, örtülü bir şekilde meme emmesi sağlanıyor yaklaşımı yaratılmalıdır.

Tek bir resim bile bir anlamda genel kaniya ters olabilir. Reklamlarda olduğu gibi, bize göre ters reklam, genele göre güzel reklam olabilir. Katılmak zorunda değilsiniz, tabi eğer demokrasi varsa bu söz konusu edilebilir. Diktada olmaz.

Özet

Çoğunluk kararına uymamak, demokraside uygundur, hukuk ilkeleri öne alınmalıdır

Amaç: Çoğunluğun kararına uyma durumu, suç oluşturmuyor, kanun ile saptanmamış ise, düzenleme niteliğinde ise uymamak ceza gerektirmez (Türk Ceza Kanunu)¹. Her olgu ve durum farklıdır, karar da

buna göre verilmelidir, Mahkemeler olayları kanunlarla özelleştiren yerlerdir. Bu yaklaşımının işlendiği bir Makaledir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Konunun işlenmesi açısından; bilim ve kanıt durumu, Etik ilkeler, toplumun kültürel yaptığı zorlayıcı değişimler, elçi ve Kuran ayetlerinin işlenmesi ile Kuran'da olmayan 90 yaklaşımın dine eklenmesi ile oluşturulan çoğunluğun yaklaşımları irdelenmektedir. Kaynak Kuran olup, diğer yorumlar hür ve bağımsız olarak ele alınmış, ancak bu makalede de yorumlar Yazara aittir.

Genel Yaklaşım; Her birey bilgilendirme sonucunda rıza vermek veya vermemekte hür olduğu, yaptıklarından sorumlu olduğu belirgin iken, çoğunluğa uymak zorunda da değildir. Buna açık ve net uymaması da bir demokratik hakkı olmaktadır. Bu Makalede Kuran temelinde çoğunluğa uyulmaması konusu irdelenmektedir. Temel kaynak Kuran olup, diğerleri bireysel yorumlardır. Hekimlik Mesleği yaklaşımından da bakış eklenmiştir.

Sonuç: Ortak Akıl, Kamu Vicdanı, topluma uy, dışarıda kalan olma yaklaşımlarının bireyi ve haklarını ortadan kaldırdığı, diktada geçerli olduğu, demokraside ise daha önemli ve desteklenmesi gerektiği vurgusu, Kuran destekli, bu Makalede irdelenmiştir.

Yorum: Bilgi, öneri açısından çoğunluğun görüşü olabilir ama zorlayıcı, yaptırıcı olarak görülmemelidir. Her olgu ve duruma göre birey, özellikle hekim Tıp Bilimi temelinde, bir bakıma terzilik yapmalıdır. Bu nedenle sorumluluk karar veren, uygulayandır. Rıza mutlaka hastaya ait olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çoğunluğu kararı ancak öneri olarak ele alınabilir, karar bireydedir

Outline

Not on the majority verdict, right on democracy, being on justice principles are utmost important

AIM: The concept of not on the common sense is not a guilty habit, if not at law, as regulative advices, not have any punishment act (Turkish Penalty Code)¹. Each case and condition are specific and sole, the verdict must upon them, Courts are individualized the acts, upon Law. This is discussed in this Article.

Grounding Aspects: For discussion the subject, those parameters are in consideration; Evidences Based in Science, Ethical Principles, the cultural impositions to the common, the envoy/representatives and the verses at Quran perspective, such 90 items imposed to religion even not at Quran, thus common-sense obligation at the person. Original source of course, Quran, other evaluations, as considered free and independent, so, Author make his own discussion.

Introduction: Each person has right to give their consent after information, enlightened the fact. As free for taken the responsibility. Therefore, not being under the command of general decision or verdict, as democratic right. In this Article also not being on common verdict is under evaluation from Quran verses. Medical Proficiency standpoint, perception is also included.

Notions: As taken from the community, at general decision of the common can be taken, thus, obey, being on rule, as a force, canceling th person rights, as also Physician must upon Medical Science, being tailoring the medicine upon the case, so, responsibility to them who gives the verdict. So, must take also consent belongs to the patient.

Conclusion: Several decisions and advices, consultations needed for precious verdict. Thus, given to case as enlightening the fact, for consent certain and taken the responsibility

Key Words: The ideas, decisions of common, can only be an advice

Giriş

Demokrasi çoğunluğun kararına uymak olduğu söylense de uymamak ve hatta tersini söylemek demokrasilerde olağan ve birey hakkı içindedir.

Gerekçe ve dayanaklar daha öne alınmalı, her hareketin hukuk dayanağı olmalıdır. İnançta da birilerinin dediği değil, Kuran ayetleri temeldir.

Din açısından da bu şekilde, çoğunluğa değil, insan kendi rızası ve yaptıkları ile sorumludur.

Bu konuda Kuran ayetleri temelinde irdeleme yapılacaktır.

Çoğunluk doğrudur mu?

Tarihte birçok örnek çoğunluğun tüm toplumu felakete götürdüğü üzerinde hem fikirdir. Misal olarak uçurumdan atlayan bir koyunun arkasından geldiği de söylenir.

Etik doğru nedir ve ne yapmalıyım felsefesi içindedir. Ahlak bir kalıp olsa da Ahlak Felsefesi olarak yorumlanabilir. Bu açıdan doğru ilkeleri için uzmanlar bir araya gelerek, konuya göre saptamalar yapmışlardır. Helsinki Bildirgesi bir örnek olarak alınabilir.

Sosyal olarak doğru değil, kanunlar zarar ve zulüm, kısaca suç unsurlarını tanımlarlar. Diğerleri ise bireyin davranışı ve hakkına girmektedir.

Burada genel toplumun doğru karar vermesi üzerine yaklaşım temel alınmaktadır.

Kuran Temellinden Bakış^{2,3}

Kuran boyutunda her birey kendisi sorumlu ve kendi kararına göre yargılanacağı vurgusu açıktır.

Aşağıdaki ayetler ile çoğunluk konusunda oluşan görüşler irdelenecektir.

Kuran'da çoğunluk Kavramı

Ayetler dökülecek ve bunlara Yazar yorumlayacağı gözlenecektir. Tüm çoğunluk kelimesi şeklinde olanlar Makalede kapsama alınmıştır.

Ayetler:

- **Bilimde detaylar bizim yolumuzu açar, bir konuyu kavramamıza yardımcı olur. Eğer bir sorun oluşursa detay atlanmış denilir: Bilim insanları bilirler ki, bir detay gibi görünen boyut, bilimde çok katkısı olur. Sivrisinekler ikili dört kanat olması ile bunların çarpışması değil, birlikteliği ile dik durabilmektedir. Bunun örneği helikopterlerdir. Dolayısıyla bilimde, en ufak boyutu algılamak bize çok şey katabilir. Elbet bu bilim insanına katkı sağlar: 2/26: Şu bir gerçek ki Allah, bir sivrisineği hatta onun da üstündeki bir varlığı örnek göstermekten sıkılmaz. Böyle bir durumda, inananlar bilirler ki o, Rablerinden bir gerçektir. Küfre sapsınlar ise şöyle derler: "Allah, bunu örnek vermekle ne demek istedi?" Allah onunla birçoğunu saptırır, birçoğunu da onunla doğruya ve güzele kılavuzlar. Allah onunla yoldan çıkmışlardan başkasını saptırmaz**
- **Bir kişi bilim insanı iken, yaratılışı neden dışladığı sorgulanırsa, benlikteki kıskançlık başlıca neden olmaktadır: Yenemediğin kişiye karşı, onun taraftarı veya kendisine bir aykırı şeyi anki olmuş gibi söylerseniz, onu tereddütte ve endişeye sevk etmeniz ile artık yıkımı sağlayabilirsiniz. Ama güven, sevgi ve insanlıkta olan, kesin kanıtı dayanır, yoruma bakmaz, ayrıca başkasının benliğine de karışmaz. Bu döndürülmelerini imkânsız kılmaktadır: 2/109: Ehlikitap 'tan birçoğu, benliklerindeki kıskançlık yüzünden sizi, imanınızdan sonra kâfirler haline bir döndürebilseler diye yürekte istedi. Hem de gerçek kendilerine ayan-beyan olduktan sonra. Allah, buyruğunu getirinceye değin affedin, hoşgörün. Allah, her şeye gücü yetendir**

- **Çoğunluk, karşılıklı anlaşma ile niye onlara hak verelim diye düşünür:** Bir toplumda anlaşmaya karşı gelen sayılı kişi gibi gelse de diğerleri de onları destekledikleri, destekleyecekleri unutulmamalıdır. Sevgi ve insanlıkta olmayan, menfaat temelinde olanlar, kabul etmez, inanmazlar: *2/100: Bir sözleşmeyle anlaşma yaptıkları her defasında, içlerinden bir grup onu bozup atmadı mı? Hayır, onların çoğunluğu iman etmezler!*
- **İnsanlar içinde çoğu sapık olsa bile, hayırlı topluluklar da vardır:** İnsanlar arasında; 1) En hayırlı olsanız, 2) Hak ve adaletle hükmetmeniz, 3) Etik ve insanlık dışı olanları kaçınmanız ve bunları 4) Zorla değil, tavsiye etseniz bile, bazıları kendi menfaati çerçevesinde olmadığı için size karşı çıkacaklardır: *3/110: Siz, insanlar arasından çıkarılmış en hayırlı topluluksunuz. Hak ve hakikatle hükmeder, Din'e ters düşen şeylerden kaçınılmasını tavsiye edersiniz ve dahi hakikatinizin El Esmâ ile oluştuğunu idrak ile, Allâh'a iman edersiniz. Şayet kendilerine hakikat bilgisi verilmiş olanlar (Ehli Kitap)da iman etmiş olsaydı, kendileri için hayırlı olurdu. İçlerinde müminler vardır ama onların çoğu sapıkların ta kendileridir*
- **Hoşa gidene değil, temiz ve nimette olana bakmalıdır:** Pis, başkasına zarar veren hoşunuza gitse bile, bilim ve insanlık üzere olanlar, bundan kaçınır kurtuluşa ererler, korunurlar. Bu sayede de huzur ve rahat olurlar. Deprem evi belirli esaslar içinde olmalıdır, bazı lüks ve gösterişli şeyden kaçınmayı şart koşar: *5/100: De ki: "Habis (pis), tayip (temiz) ile eş değerde olmaz... Habisin çoğunluğu hoşuna gitse bile"... O hâlde ey öze ermiş derin düşünür akıl sahipleri (Ulül El bab), Allâh'tan korunun ki kurtuluşa eresiniz.*
- **Uyduzurulara, aklını kullanarak yarar ve nimet olup olmadığına bakmalıdır:** Toplum bazı yaklaşımlar ile kendisine göre kurban, ibadet daha doğrusu tapınma oluştururlar. Burada yakınlaşma, insanlara nimet ve paylaşım esasında olmayan, kabul edilebilir olamaz. Burada gerek İslam inanışları gerek toplumsal algıların kullanıldığı görülmektedir. Etik boyut ile, fayda analizi yapmadan, aklını kullanmadan, yarar bütünleşmeden yapılanlar, çoğunluk uygun görse bile bilimde kabul görmemelidir: *5/103: Allâh Bahire, Saibe, Vasiyle ve Ham (isimleriyle tanımlanan bir kısım kurbanlıklar) diye bir şey hükmetmemiştir (bu bir kısım insanların uydurmacılık geleneğidir). Ne var ki, hakikat bilgisini inkâr edenler, Allâh üzerine yalan uyduruyorlar! Onların çoğunluğu aklını kullanmaz!*
- **Yaratılış, çevremiz mucizeler ile dolu, devamlı oluşmaktadır, mucize isteyenler, bilim ve aklını kullanmamışlardır:** Yaratılış bir bakınca, bilimsel her işlevi bir mucizedir. Bunları algılamayan, kendisine göre bir anormal boyutu görse sanki inanacaktır. Tarihte olmadığı açıktır. Musa Resulün bile yaptıkları bilim içindedir. Tsunami bile o zamanlarda tanımlanmıştır. Bilmeyen, algılamayan, farkına varmayan kişiye mucize içinde olduğunu anlaması olanaksızdır: *6/37: Dediler ki: "O'na (Rasûlullâh'a), Rabbinden bir mucize inzâl etse ya!"... De ki: "Muhakkak ki Allâh bir mucize inzâl etmeye Kadir'dir... Fakat onların çoğunluğu bilmezler."*
- **Zan içinde olan ve düşüncesizlik yapanlar bizi saptırabilir, uyanık olmalıdır:** Çoğunluk bir menfaat ve bir felsefe içinde yaklaşır. Hukuk birey hakkı temelinde olup, bu hakkın tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan korunması, gözetilmesi üzerine olması gerekirken, toplum denilerek çok canlar alınmış, soykırımlar yapılmıştır. Bu açıdan uyanık olmalıdır: *6/116: Eğer arzda bulunanların çoğunluğuna uyarsan, seni Allâh yolundan saptırırlar... Onlar ancak zanlarına uyarlar ve düşüncesizce konuşurlar!*
- **Her bireyin rızasına göre eylemi vardır ve sorumludur. Bir güç etki altına almaz, alamaz, bahaneler geçerli olamaz, ceza bireyseldir:** Bazı şeylerin toplumsal olarak ilişki ve iletişimde etkin olması, inanları kaynaştırdığı söylenir. Alkol ve sigara bunlardandır. İkisi de zararlı, tek nefes bile akciğere sorun yaratırken, her alkol

molekölü yakılması için hücreden enerji çeker, sonra verir. Kısaca enerji noksanlığı yapar, bu tahribata yol açmaktadır. Sosyalleşme bu yolla değil, sevgi ve insanlık ile olura, kalıcı ve yayılan etkisi olacaktır. Sarhoş yaklaşımına kimse güvenmez, iticidir: 6/128: (Allâh) onları topluca haşır ettiği gün: "Ey cin topluluğu, gerçekten insanların çoğunluğunu hükmünüz altına aldınız (hakikatten uzaklaştırdınız)!" (der)... İnsan (türünden) dostları olanlar şöyle der: "Rabbimiz, birbirimizden karşılıklı yararlandık... İşte bizim için belirlediğin ecelimiz bize ulaştı"... Şöyle der: "Ateş sizin mekânınızdır; Allâh dilemedikçe, orada ebedî kalıcılarınsınız"... Muhakkak ki Rabbin Hakiym`dir, Aliym`dir.

- **Hırsları ile menfaat diyerek, kötülükleri süslü gösterenler gelecek değerlendirme içinde olamazlar, bizleri yanıtlamalıdır:** Çoğunluğun temel aldığı yaklaşımlar; 1) Hırsları ile gerçek ve oluşları dışlar, kendilerini yüceltirler, 2) Hakikat dışı algılar ile uğraşırlar, 3) Başkalarını kullanırlar, 4) Zararı olanları güzel sosyal bir etkileşim olarak kullanırlar, 5) Kendi menfaat dışında olanları, dışlarlar, doğrular peşinde olmazlar: 7/17: "Sonra and olsun ki, onlara önlerinden (hırslarını tahrik ederek- benliklerini yücelterek hakikati inkâra sürükleyerek), arkalarından (gizli şirke yönelterek- saptırıcı fikirlerle), sağlarından (senden alıkoyacak hayırları ilham ederek) ve sollarından (kötülükleri güzel- süslü göstererek) geleceğim... Onların çoğunluğunu, verdiklerini değerlendiren olarak bulamayacaksınız!"
- **Sözlerinde sadakat göstermeyenler, adalet ve birey hakkında çıkanlardır:** Toplum eğer menfaati farklı yönde olursa, hemen yön değiştirir, toplumdaki bireyler ve yaklaşımlara bakmazlar, doğru ve gerçeği de dışlarlar. Filistin meselesinde soykırım olmasına karşın kabul etmiyorlar: 7/102: Onların çoğunluğunda, verdikleri söze sadakat bulamadık... Onların çoğunluğunu, Hakk`a itaatten çıkmış bulduk.
- **İyiliği ben yaptım, istenmeyeni ise başkası yaptı denilmesi, sorumluluğu başkasına yüklenmesini sağlamaz, "niye karşı çıkmadın" cevap vermelidir:** İnsanlar olumlu olanları kendi yapmış olur, zarar oluşları ise bir aksilik ve bir etkileşimden olduğu ve kendilerinin yapmadığını iddia ederler. Tümü kendi elleri ve yaklaşımı ile olmuştur. Uğursuzluk diye itham edilen, yaratılış gereği, bilim gereği oluşlarıdır. Depremde evlerin yıkılması uğursuzluk değil, çürük binadan olmaktadır: 7/131: Onlara bir iyilik geldiğinde: "Bu bizim getirimizdir" dediler... Onlara bir kötülük geldiğinde de Musa ve onunla beraber olanların uğursuzluğuna yordular... Dikkat edin, onların uğursuzluk kabul ettiği, ancak Allâh indindedir... Fakat onların çoğunluğu bunu kavrayamaz!
- **Kimse geleceği bilmez ama bu zamanda olanlar bir işarettir:** Gelecek bilinmez, meteoroloji bile en güçlü yüzde 80 bilindir, zaman içinde bu oran azalır. Her gün uykuya dalma ve uyanma örneğinde olduğu gibi, sonu bekleme değil, zaten her akşam son olur ve sabah uyanılır. Bu açıdan, gelecek değil, her gün, sevgi ve insanlık için yeniden başlamak için bir fırsat oluşmaktadır: 7/187: Sana, "Ne zaman gelip çatacak o saat?" diye soruyorlar... De ki: "Onun ilmi ancak Rabbin indindedir... Onu, sırası geldiğinde açığa çıkaracak yalnız `Hu`dur! (o tecellide zaman- mekân, eşya- kişi söz konusu olmaz) ... Semâlara ve arza ağır gelmiştir... Size ancak ansızın gelir." Sanki sen onu (deneyimleyerek) bilensin gibi sana soruyorlar... De ki: "Onun ilmi, Allâh indindedir... Fakat insanların çoğunluğu bilmiyorlar."
- **Nimete başlanılır, ne olacağı değil, olasılık izlenerek doğrudan kalması, azaba dönmemesi sağlanır:** İnsanlar kible diyerek bir noktaya yöneliyorsa, bütün Dünya`da birbirlerine bakıyorlar demektir. Burada saygı duyulan insandır. Bazı yaklaşımlar sevgi ve insanlık boyutunda olup, düşünen ve algılayanlar kavrayabilirler: 8/34: Onlar Mescid-i Haram`dan (iman edenleri ziyaretten) engelledikleri hâlde, Allâh onlara ne diye azap vermesin? (Üstteki âyetle bu çelişmez; orada toplumsal azaptan burada bireysel azaptan söz edilmekte...) (Hem) onlar, Onun (Mescid`in) velîleri değillerdir...

Onun velîleri ancak korunanlardır... Ne var ki, onların çoğunluğu (Mescid-i Haram `in ne olduğunu) bilmezler.

- **Bozuk inançlılar, siz üstün ve sorumluluğu almak istemedikleri için anlaşma yaparlar ama kalpleri kaçırır:** Anlaşma gönül ve akıl bütünleşmesi ile olmaz ise, zorla razı olanlar, hemen dönerler. Gerçek inanmayan, güvenmeyen kişiler için anlaşma sadece bir geçici bir mecburiyettir, en kısa zamanda vaz geçmektir: 9/8: (Onlarla antlaşma mı) nasıl? Eğer, size üstünlük sağlasalardı sizin hakkınızda ne yemin gözetirlerdi ne de zimmet (sözleşme sorumluluğu) Lafla sizi razı ederler, ama kalpleri kaçırır! Onların çoğunluğu bozuk inançlıdır!
- **Gerçek varsa, veri ve kanıtla bakılır, varsayım ve yorum geçerli olamaz:** Karnı ağrıyan kişiye apandisit var sayımı yaparsın, halbuki daha önce ameliyat olmuş olabilir. Peşin hüküm olmaz, veri analizini bilimsel yapmalı ve izlemelidir, kalıba göre gerçek olmaz: 10/36: Onlardan çoğunluğunun tâbi olduğu, var sandıklarıdır! Muhakkak ki varsayım, gerçeğin yerini tutmaz! Şüphesiz ki Allâh yapmakta olduklarını (Esmâ `sıyla hakikatleri olarak) Bilen`dir.
- **Yaratılış ve doğada olanlar bir varlık sistemidir, bilime karşı çıkmamanın anlamı, yararı da olamaz:** Yaratılış elbette bir Yaratanın eseridir. Yağmur yağması bile bir bilimsel olgudur, bu bir doğal sonuç olarak oluşur, bir hak edıştır. Bilimsel olayları yaratılışa bağlamayan, tesadüf veya bir mucize görenler olayı kavramamışlardır: 10/55: Kesinlikle bilin ki, semâlar ve arzda ne varsa, muhakkak ki Allâh içindir (O`nun Esmâ `sının işaret ettiği mânâları açığa çıkışıdır). Kesinlikle bilin ki Allâh`ın bildirimini Hak`tır... Fakat onların çoğunluğu bilmezler.
- **Yaratılışa karşı yalan söyleyenler, nimetlere şükretmez, lütufları da görmezler, değerlendiremezler:** Bazıları tanrı kavramı içinde Yaratanın da kendi hırs ve arzuları ile davranan şeklinde belirtirler. Kendi istediğini huzura, istediğine de azap verdiği, Rahmân ve Rahim sıfatının da kendisine göre yaptığını belirtirler. Bu bizim davranışımıza göre olacağı dikkatlerden kaçırılmakta, buna karşın daha anlayışlı olunacağı, içinin de bilinmesi ile farklı olacağı vurgusu dışlanmaktadır. Kısaca tanrı ile yaratılışı Yaratan kaçırılmaktadır: 10/60: Allâh hakkında yalan söyleyerek iftira edenler, kıyamet sürecini ne sanıyorlar? Muhakkak ki Allâh insanlara lütufla sahibidir... Fakat onların çoğunluğu şükretmezler (bunu Allâh nimetine lâyık şekilde değerlendirmezler).
- **Bilim ve yaratılış bilgileri en baştan beri varken, inanmayan, tersini yapanlar, seni de kuşkuya saptırmasın, hak, veri, kanıt doğrudan bilim, yaratılıştan gelir:** Deprem örneğinde olduğu gibi, açık kanıt varken, eski evlerin yıkılmış, harabeleri varken, inkâr etmenin, bana bir şey olma demenin, kuşku yaratmanın bir anlamı olamaz. Bir bakıma felaketi hak ediyorlardı: 11/17: Böyleleri, Rabbinden bir açık kanıt üzere yaşayan kimse gibi midir? O`ndan bir şahit (Kur`ân) onu takip eder; (üstelik) Ondand önce bir önder ve rahmet olarak Musa`nın Kitabı da (ondakileri tasdikler) ... İşte onlar O`na hak olarak iman ederler... Sakın şunlardan olma: Kim O`nu inkâr ederse, onun vadedilmiş yeri Nar`dır... Ondand bir kuşku içinde olma... Muhakkak ki Rabbinden Hak`tır O! Fakat insanların çoğunluğu iman etmezler.
- **Bir kişi karşılık beklemeden fayda içinde olursa, nimetin karşılığını görür:** Bir bakıma eğer bir nimet yapacaksanız, bunu uzun süreli yaparak, onun eğitilmesi ve insan olmasına yardım edilmelidir ki sonra kat ve kat faydalanılsın: 12/21: Onu satın alan Mısırlı, karısına dedi ki: "Ona iyi bak... Umarım bize faydası olur, belki de Onu evlat ediniriz"... Böylece Yusuf`u oraya yerleştirdik ki, bu arada yaşamdaki olayların hakikatini Okumasını talim edelim... Allâh hükmü yerine gelir! Fakat insanların çoğunluğu bunun farkında değildir!

- **Hakikati, bilimi değerlendirmeyen şükredemez:** Tüm tarihsel bakınca, kim yaratılış ve bilim üzere olmuş, adaletli davranmış ise, onların gördükleri nimetler örnek olmuştur: 12/38: "Ben, atalarım İbrahim, İshak ve Yakup'un milletine (tevhit dinine) tâbi oldum... Allâh'a herhangi bir şeyi (nefsim dâhil) ortak koşmamız bizim için olacak şey değildir! Bu hem bizim üzerimize ve hem de insanlar üzerine Allâh'ın fazlıdır. Fakat insanların çoğunluğu (bu hakikati değerlendiren) şükretmezler."
- **Bilim sahibi olan tüm insanlara saygı ve hürmet gösterir, bunu görev bilir:** Tarihte olduğu gibi, saygı göstermek, izin istemek, rıza almak bir sorumluluk ve yapılması gerektir: 12/68: Babalarının emrettiği şekilde ayrı kapılardan girmeleri, Allâh hükümünü değiştirecek değildi... Ne var ki bu, Yakup'un gönlünün duasıydı; onu açığa çıkardı... Muhakkak ki O, kendisine bizim talim etmemiz dolayısıyla ilim sahibiydi... Fakat insanların çoğunluğu (bu gerçekleri) bilmezler.
- **Bir kişiye zorla dinletilemez, inceleme ve araştırma bile yapmazlar, inanmazlar ve felakete kapı açarlar:** Bilim insanı eğitir, anlatır, uyarır, öğüt verir. Depremde yıkılan evlerin hepsi kaç defa uyarılmış ama dikkate alınmamıştır. Tahkik etseler, inceleseler, durumu bilimsel saptasalar bunlar elbette oluşmazdı: 12/103: Sen (bu konuda onlara yardımcı olmak için) ne kadar hırslı olsan da insanların çoğunluğu tahkiki imanı yaşayamaz.
- **Çoğunluk Yaratılışı Yaratanı tanrı olarak görür ve tapınır, benlikleri olarak tapınırlar:** La İlah, ilah yoktur dedikten sonra, illa Allah, yalnız Hu, Allah dedikten sonra, yorumu başka tanrı yok tek tanrı denilmesi ve tanrıçalık oynanması bunun açık belirtisidir. Yaratılış başka gücü kabul edemez, düzen bozulur: 12/106: ONLARIN ÇOĞUNLUĞU ANCAK MÜŞRİKLER OLARAK (var sandıkları, tanrıları veya BENLİKLERİNİ EŞ KOŞARAK) ALLÂH'A İMAN EDERLER!
- **Yaratılıştaki birçok doğa olayları, hepsi bir bilim, bilgi ve bize bir haktır, bu kavranmalıdır:** Yaratılış bize bilimler sunar, çeşitli şekilde veri, kanıt sunar. Bunların hepsi de bir gerçek ve bir haktır, bir neden, niçini vardır. Bunu algılamak, farkına varmalıyız: 13/1: Elif, Lam, Mim, Ra... Bunlar Kitap'ın (nazil Hakikat ve Sünnetullâh Bilgisinin) işaretleridir... (O BİLGİ) Rabbinden sana inzâl olunan Hak'tır... Ne var ki insanların çoğunluğu iman etmezler.
- **Ölüm yok oluş değil, sevgi ve insanlıkta değerler yeniden doğacak, yaşatılacaktır:** Yaşarken sevgi ve insanlıkta eser, değer bırakmış iseniz, bunlar devamlı sürecektir. Bu bir süreçtir, devamlı oluşacaktır. Bu açıdan ölüm yokluk değil, birçok bilim insanı, eserlerinin devamı ile yaşamayı sürdürdüler. Yer çekimi Newton formülize etmiş, Coulomb Kanunu ile yeniden doğmuş gibi olmuştur: 16/38: (Onlar) en ağır yeminleri ile: "Allâh, ölen kimseyi bâ setmez/diriltmez" diye Allâh adına yemin ettiler... Hayır, O'nun üzerine hak bir vaattir (ki ölen, vefatın hemen sonraki anında bâ solacaktır ölümü tatmış olarak)! Fakat insanların çoğunluğu bilmezler.
- **Bağımlı olan ile başkasına yararı olan eşit değil, ayrıcalıklı olacaktır:** İnsanlar yaptıkları ile değer bulurlar. Gizli ve açık yardım eden, kişilere katkıda bulunan ve eğiten kişiler, elbette ayrıcalıklı konumu olacaktır: 16/75: Allâh (şöyle) bir misal veriyor: Bir şeye gücü yetmeyen köle ile kendisini bizden güzel bir yaşam gıdası ile beslediğimiz ve ondan gizli ve açık başkalarına bağışta bulunan kişi... Bunlar hiç eşit olur mu? Hamd, Allâh'a aittir! Hayır, onların çoğunluğu bilmezler.
- **Yaratılıştaki bilim, daima bir gelişim, değişim içindedir bu onun doğal yapısıdır, iftira denilmesi bilim dışılıktır:** Burada Kuran'ı saptırmak isteyenlerin kullandığı ayettir. Kuran değişmemiş, indiği gibi korunmuş ve hiçbir ayeti de değiştirilmemiştir. Değişen Tevrat ve İncil olup, onlar zaten insanlarca farklı oluşmuştur. Zaten indiği dil değil, tercümeden, Latince'den okunmaktadır. Ayrıca Resul sözü/Hadis, kendisi ek bir yaklaşım yapamaz, elçiye ekleme yetkisi olmaz. Bunu yapanlara iftiracı denildiği

düşünölmelidir. Bilimde örneğin Newton yerçekimini kuralını bulmuş iken, Coulomb ise karşılıklı kitle etkileşimi ile yine yerçekimine bir açıklama getirmiştir. Yeni bulunan eskisini geliştirmiş, değiştirmiş ama kullanım dışı bırakmamıştır. Ayrıca aklı örten, şarap, şurup gibi açıklamalarda da daha sonra gelen ile ilk olanın bilimsel açıdan bir aykırılığı yoktur. Saptırmak isteyen önce Kuran ayetlerini düştüğünü iddia etmiş, sonra da kendi kültürüne göre eklemeler yapmıştır. İftiracı denilmesi gerçekçidir: 16/101: Biz bir ayetin yerine başka bir ayeti getirdiğimizde, "Sen yalnızca bir iftiracısın!" dediler. Allâh neyi inzâl ettiğini daha iyi bilir! Bilakis, onların çoğunluğu bilmezler.

- **Kuran misallerle açıklar, hukuk ceza kapsamını tanımlar, insanın inisiyatifini kendisine bırakır:** Açıklamaları ve örnekleri kesin ve gerçek, muhkem diyerek, Kuran bildirileri, öğütleri farklı yorumlarlar. Zarar ve zulüm, suç olanlar tanımları, diğerleri bireyin davranış hakkıdır. Muhkem olan veya olmayan dersiniz, Kuran'ın değişmesini de kabul edersiniz. Doğa Kanunları da ayet olarak geçer, bunu dikkatlerden kaçırmamalıdır. Hakikat, açıklanmış, her ayet farklıdır, gerçekler örtölmemelidir: 17/89: *Andolsun, insanlar için şu Kurân`da (Hakikati) her türlü MİSALLERLE açıkladık. İnsanların çoğunluğu (misalleri orijin gibi gerçek olarak {muhkem} kabul ederek) hakikati örttüler.*
- **Birçok kişi Yaratılışı tanrı diyerek, hakikati bilmiyorlar:** Birçok kişi dua adı altında, yakarır, şifa talep eder. Halbuki tedavi görmeleri ve yaratılışa, bilime uygun olmalarıdır. Dua adı altında talep etmeleri, tanrı kavramında vardır, tapınmaya girer ve hakikati bilmez, Yaratanın yarattığı bilime yüz çevirmiş olurlar: 21/24: *Yoksa O`nun dününde tanrılar mı edindiler? De ki: "Kanıtınızı getirin hadi! Bu (lâ ilâhe illallah) benimle beraber olan kimsenin de zikridir (hatırladığı hakikattir); benden önce olan kimsenin de zikridir (hatırladığı hakikattir)"... Hayır, onların çoğunluğu Hak`ı bilmiyorlar... Bundan ötürü yüz çeviricilerdir.*
- **Doğru ve gerçeği konuşanlar, algılar ve gerçek sanmaların tersi olduğu için sevimyebilirler:** Bir kişinin gerçek ve doğru kavramını kaçırmaması, hayal ve masalları olmuş veya yapılmış gibi kabul etmesi, yalan ötesinde sanması ile bir bakıma ruhsal bozukluktan olduğu söylenebilir ve tedavi gerekir. Bu durum, doğru ve gerçekte olanları da kendi algıları ile ters olduğu için dışlar, hoşlanmazlar: 23/70: *Yoksa: "Onda bir cinnet var" mı diyorlar? Bilakis, O kendilerine Hak olarak gelmiştir Onların çoğunluğu Hak`tan hoşlanmazlar!*
- **İnsan olmak, sevgi temelinde insanlıkta olmak, akıl ve gönölü bütünleştirme ve paylaşarak, tavsiye verir, karışmazlar, sorumlu kendileridir:** Güdülen insan olmamalı, aklını gerekçe ve dayanaklarla oluşturmaları, sorumluluk taşımalarıdır. Bu açıdan, tutulan yol, insanlık yolu değil, güdülen, köle gibi yönlendiren yol, yöntemdir, kabul edilemez: 25/44: *Yoksa sen onların çoğunluğunun, işittiklerini yahut akıllarını kullandıklarını mı sanıyorsun? Onlar ancak enam (koyun- sığır- deve) gibidirler; belki onlar tuttukları yol itibarıyla daha sapmışlardır (insan olmaktan)!*
- **Kuran okumak ötesi, düşünmek, yorumlamak ve algılamak ile hakikatin farkına varılabilir:** Kuranı olduğu gibi okumak, tekrar etmek, düşünmedikten ve yorumlayıp, uygulamadıktan başka, sanki büyü etkisi varmış gibi okumanın anlamı olamaz, hakikati inkâr etmek olabilir: 25/50: *Andolsun ki O`nu (Kuran`ı) onların arasında, tezekkür (hatırlayıp düşünmeleri) için açıkladık da açıkladık... İnsanların çoğunluğu ise hakikati inkâr ettiler.*
- **Yaratılış üzere olan, bilimde her olay, olgu bir ders, bir önemli bize mucize gibi katkı sağlar:** Hekimlik mesleğinde, hiçbir olgu ve durum, kitaptaki gibi değildir, kendine özgü ve özeldir. Bu açıdan, eğitim bunu algılamak, buna göre bilimsel yaklaşmak, çözüm aramak ve tedavi etmek gerekir. Bunu yapamayan hekim olmamalı

denilir: 26/67: Muhakkak ki bu olayda bir mucize- ders var! Onların çoğunluğu ise buna iman etmiş değillerdir.

- **Olumlu olanlar örnek, olumsuzlarda bir ibretlik derstir, bu algılanmalıdır:** Bir ibretlik olay bize bin nasihatten daha faydalı ders olur denilmesi gibi, her olay ve olgu bir ders alınarak, bundan eğitim alınmalıdır: 26/103: Muhakkak ki bu olayda bir ders vardır... Onların çoğunluğu (hakikatlerine) iman etmiş değillerdir.
- **Bir bize azap veren bizi uyarabilir ve bir daha yapmayız:** Elimizi ateşe tutunca yanar, ilk planda hemen çekilmesi ile kurtulunur ama sonra bir daha yakınına gelmeyiz. Bunun gibi takva, tedbir ve korunma azap çekmemek içindir, bir defa olura, bu bize güzel bir işaret olur. Bizi aldatan kişiyi tanır bir daha aldanmayız: 26/158: Sonunda o azap onları çarptı! Muhakkak ki bu olayda bir işaret- ders vardır... Onların çoğunluğu iman etmemişlerdir!
- **Bilimde olumsuzlar daha önemli işaret verebilir, buna göre veri olduğu gibi ele alınmalıdır, tümü derstir:** Bir bilimsel çalışmada, etkinin olmadığı şeklinde hipotez kurulur, kısaca olumsuz boyut ile deney yapılır, olumlu olursa, anlamlıdır. Bu oran %5-15 hatalı ise A grubu olumlu etki denilir: 26/174: Muhakkak ki bu olayda da bir işaret- ders vardır... Ne var ki onların çoğunluğu iman etmemiştir.
- **Bilimde her olayın öncül verisi vardır, inanmayana anlam ifade etmez:** Bir bulutlanma, yağmur yapacağının bir işaretidir. Yaratılıştaki bir işaret, veriler önceden haberdar eder. Hekimlikte de kontroller ile hasta olmadan, hastalığın erken safhasında tespit tedavi ve korunma için örneğin aşılama, tedaviden önemlidir: 26/190: Muhakkak ki bu olayda da işaret- ders vardır... Ne var ki onların çoğunluğu iman etmemiştir!
- **Bilim birbiri ile etkileşim ve tamamlayan sistemler içindedir, yaratılış ve tabiat bunun kanıtıdır:** Yaratılışı dikkat ettiğimiz zaman, birçok boyut, birbiri ile ilintili, her biri bir sistem oluşturmakta, ancak çatışmayan, birbirini tamamlayan oluşumlardır. Tanrı veya tanrılar değil, onlar yaratılış sistemleridir ve Yaratılmışlardır: 27/61: Yoksa arzı (bedeni) bir karargâh kılan, aralarında nehirler (lenf kan damarları) oluşturan, onun için onda sâbit dağlar (organlar) meydana getiren ve iki deniz (bilinç-beden) arasında engel kılan mı (hayırlı)? Allâh ile beraber tanrı mı? Hayır, onların çoğunluğu anlamıyorlar.
- **Bir gerçek destan ve abartı ile değil, olan olaylar ve kişiler gerçek ile sunulmalı, Kurana bu işi yapmaktadır denilmektedir:** Tarihte, birçok konu, destanla, abartılar ile bir yere çekilmeye çalışılmaktadır. Burada bir inanç ve aynı zamanda bir düşmanlık nedenleri oluşmuştur. Bunların gerçek boyutu da bu Kuran ile netleştiği belirtilmektedir: 27/76: Muhakkak ki şu Kur`ân, İsrailoğullarına, hakkında ayrılığa düştükleri şeyin çoğunluğunu hikâye edip açıklıyor.
- **Doğruyu söylersen yerimizden atılırız gerekçesi ile zalim olunmamalıdır:** Bazı dikta rejimlerinde, gerçek üzere, insanlıkta olan, emir ile zarar olsa bile yaklaşım yapmayanlar istenmeyebilir. Bunlar gerekçe gösterip, sessiz kalmak bile zalime destek olmaktadır. Güvenli yer bu açıdan önemlidir: 28/57: Dediler ki: "Eğer seninle birlikte hakikate uyarsak, yerimizden sökülüp çıkarılırız"... Biz onları, indimizden (lütfederek), yaşam gıdası olarak her şeyin ürünlerinin toplandığı, güvenli bir Harem'e yerleştirmedik mi? Fakat onların çoğunluğu (kıymetini) bilmezler.
- **Yaratılış davrananların dışında, bilime ters düşünün sonu yokluk olmuştur:** Tarihte, gerçek ve bilimde olmayanların yerleşim yerleri harabeler halindedir. Deprem hepsini yıktığı bir örnektir. Bu açıdan bilime karşı çıkanlar yokluğa mahkûm olmaktadır: 30/42: De ki: "Arzda gezip dolaşın da (sizden) öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bir bakın! Onların çoğunluğu şirk koşanlardı!"
- **Yaratana şükretmek, bunun anlamını ve bilgisine sahip olmak iken, çoğu farkına varmaz:** Tüm varlıkları kim yarattı denilince Allah derler ama bunu algılamaz,

Yaratana şükretmezler, obje, tanrı olarak görürler: 31/25: Yemin olsun ki eğer onlara: "Semâları ve arzı kim yarattı?" diye sorsan, elbette: "Allâh" diyecekler... De ki: "El Hamdu Lillâh = Hamd, Allâh'a aittir!"... Hayır, onların çoğunluğu anlamaz ve bilmezler!

- **Her varlık bize bir müjdecî ve uyarıcıdır: Yaratılanlar, her birey temelde bilim üzere ise, bir müjdecî ve uyarıcıdır. Bunun ne anlama geldiğini anlamaz, anlamak istemezler: 34/28: Seni, tüm insanlar için müjdecî ve uyarıcı olarak irsâl ettik... Ne var ki insanların çoğunluğu anlamazlar (bunun ne demek olduğunu)!**
- **Bir varlık yaşarken çok farklı imkanlara karşılaşır, bunlar yaratılış gereğidir, gerçeği bilmek, algılamak gerekir: Her varlık aynı imkana değil, farklı nimetlerle karşılaşır, bu bir yaratılış gereğidir. Verilen nimete şükretmek ve algılamak gerekirken gerçeği bilmezler: 34/36: De ki: "Muhakkak ki Rabbim yaşam gidasını (rızkı), dilediğine genişletir veya daraltır (zenginlik kazanılmaz Allâh vergisidir) ... Ne var ki insanların çoğunluğu (bu gerçeği) bilmezler."**
- **Bazı yaklaşımlarda yaratılış tanrı diyerek, tapınırlar ve velî olarak bilirler, onları aldatanlara inanırlar: İnsanlar Yaratılış ve Yaratana inanma yerine, tanrı figürü ve tapınmayı tercih ederler, doğa üstü güçlere tanrılaştırırlar ve iman boyutu değil, tapınma boyutunda olurlar: 34/41: (Melekler) dedi ki: "Subhansın sen. Sensin Velî'miz, onlar değil... Bilakis onlar cine tapıyorlardı; çoğunluğu onlara iman etmişti (tanrı olarak)."**
- **Suç işleyen rahat ettiği bir Evren söz konusu olamaz: Zalim olan, zulüm yapanlar, zarar oluşturanların mutlu, mesut ve azapta olamayacağını bilmez, bunlar inanmış da değil, tapınırlar: 36/7: Andolsun ki onların çoğunluğuna o söz (Cehennem, insanların ve cinlerin çoğuyla dolacaktır; sözü) Hak olmuştur! Bu sebeple onlar iman etmezler!**
- **Hakikatten sapanlar, eski zamanlarda da azap içinde olmuşlardır: Tarihte, geçmiş olan topluluklarda, inanma değil, hakikatten sapanların hakimiyeti olmuştur ve yok olmuşlardır: 37/71: Andolsun ki onlardan önce, ilk nesillerin çoğunluğu da (Hakikatten) sapmıştı!**
- **Bizim tek yaşamımız vardır, bunlar çoklu sorunla uğraşmak ile tek hizmet etme gibi farklı olabilir. Tümünde de şükrederek çalışmalıyız: Sorunlarla mücadele eden ile, birisine hizmet edenin yaşamı çok farklıdır. Buna bile şükretmeli, çözüm üretmeye çalışan ile emri yapanın farklı olması gibi, yaklaşımlarda farklı olmalıdır. Bunlar eşit olmadığı belirgindir: 39/29: Allâh bir misal verdi: Birbiriyle sorunlu ortaklara hizmet veren adam ile sadece bir adama teslim adam... Bu ikisinin şartları eşit olur mu? El Hamdu Lillâh! Hayır, onların çoğunluğu bilmezler!**
- **Her boyutun bir yaratılışa etkisi vardır, bize düşen önlem, erken yaklaşım ve sona tedavi olmak, bunu da bilim ve bireyin yaratılışına göre yapılmalıdır: Bir zarar, hastalık olunca yardım isteyen, ancak iyileşince de kendim iyileştim diyenler, geçirdikleri sürecin bir sınav olduğunu, bilim ve yaratılış üzere olmalarının gerektiğini fark etmemişlerdir. Bilim bilmeyi gerekli kılar: 39/49: İnsana bir zarar, hastalık, sıkıntı geldiğinde bizden yardım ister... Sonra ona bizden bir nimet lütfettiğimizde "O, bana bilgim sayesinde verilmiştir" (der)... Hayır; o (nimet) bir sınav objesidir! Ne var ki onların çoğunluğu bunu bilmezler.**
- **İnsanların yaratılışı aynı şekildedir, bunu bilmek istemezler: İnsanlar kendi yaratılışını abartırlar, ama yaratılışın sadece bir örneğidirler, bilim bize gösterir ama bilmek istemezler: 40/57: Semâların ve Dünya'nın yaratılışı, insanların yaratılışından elbette fevkalâde büyük! Ne var ki insanların çoğunluğu bilmezler.**
- **Tehlike ve zararımıza gidiş kuşkusuz, sonucumuzu hazırlar, çoğu kime buna inanmaz: Bir bakalım, uzun seyahatte varmayacağımız sanılabilir. Uçakla Amerika 12 saat sürebilmektedir Yaşam ise hiç bitmeyecek gibi gelebilir. Yaşlanılsa bile insanlar inkâr edip, eğlenmek isterler. Sevgi ve insanlık boyutunda, bir değer ve eser bırakmak,**

bir gönlü kazanmak imkânsız bile gelebilir. Çoğu insan gününü gün etmek hevesinde olur: 40/59: Kesinlikle o Saat elbette gelecektir; onda kuşku yoktur... Ne var ki insanların çoğunluğu iman etmezler!

- **Gece, istirahat bir nimettir, şükür ki uyku için zamanız oluyor:** Yaratılıştaki her boyut bize, bilim üzere olan fark etmeli ama onlar bile kavramayabilir. Gece örnek olduğu gibi bize yaşamımızda uyumak ile enerji sağlayan, istirahat sağladığımız bir boyuttur, düşünmeli ve şükretmeliyiz: 40/61: Allâh ki, sizin için, geceyi onda sükûn bulasınız; gündüzü de görüp değerlendiresiniz diye yarattı! Muhakkak ki Allâh insanlara lütuf sahibidir... Ne var ki insanların çoğunluğu şükretmezler!
- **Bilim bize müjde ve uyarılar getirir, ancak genellikle bizler yüz çevirir, görmez, duymaz oluruz:** Bazı sallantılar bize burası fay hattıdır der, ama fark edilmez ise felakete hoş geldin demektir: 41/4: Müjdeleyici ve uyarıcı olarak... (Ne var ki) onların çoğunluğu (bu gerçeklerden) yüz çevirmiştir! Onlar işitmezler!
- **Hak ediş, adaletli olarak eyleme göre oluşması nedeniyle, birçok kişi, gerçek ve varlığa karşı çıkar, ayrıcalık ister:** Bazı şeyler vardır, insanlar nefret eder. Sivrisineklerden nefret edilir, ama bunlar birçok canlının yiyeceği ve bize suyun bataklık olduğunu gösterir. Göl ve havuz uygun ise balıklar onu yer, bulunmaz, var ise oksijensiz, bataklık olmuş, bize tedbir al der: 43/78: Andolsun ki size Hak olarak geldik! Ne var ki sizin çoğunluğunuz Hak'tan nefret ediyordunuz!
- **İnsanların yaratılışı, adalet, yaratılan bilime uygun yaşamak iken, hakikati bilmeyen çok kişi olur:** Yaratılıştaki oluşunlar, bir bilimsel doğal yapıları ile oluşmaktadır. Bu bir tabiatın ki çevre kirliliği bunun bir göstergesi olmaktadır: 44/39: Biz onları yalnızca Hak (Esmâ özelliklerimizin açığa çıkışı) olarak yarattık! Ne var ki onların çoğunluğu (bu hakikati) bilmezler.
- **Doğum ile var oluş ile ölüm bir yaratılışın boyutu, sistematığıdır, bu açıdan yargılanmama olasılığı olmaz, bilmelidir:** Yaşarken insan hiç ölmeyecek sanır. Her yapılan yaklaşımın bir karşılığı olduğu, bunun Evrende sevgi ve saygı ile gördüğü de anlaşılmaktadır. Bir ağaç diken, onun çıkardığı oksijen, gölgesi ve meyvesi ile nimetlenenler olduğu sürece, mahşere kadar bir şefaati olacağına göre, tam hesap yaşamların sonlanması ile yapılmalıdır. Bu açıdan nimet bırakmak ile nefret bırakmak elbette karşılaştırılmaz bile: 45/26: De ki: "Sizi Allah yaşıyor; sonra sizi öldürecek, sonra da o hakkında hiç kuşku bulunmayan kıyamet gününde bir araya getirecek. Ama insanların çokları bilmiyorlar

NOT: Her bireyin kendi bacağından asılıp yargılanacağı, bu deyim yerine her birey yaptıkları ile yargılanacağı, yorum ve şüphe değil, gerçek ve somut yapılanların esas olacağı unutulmamalıdır, çoğunluğu suçlamanız sizin cezanızı bile hafifletmeyeceği açık ve nettir. Kötü olduğunu biliyordusanız, niye uydun, niye karşı çıkmadın cevabı da verilebilmelidir.

Her olgu ve durum farklıdır, çoğunluk değil, bireye özgü olmalıdır

Kuran temelinde çoğunluğa uyulmaması, her durum için bilgi edinmesi ve düşünülmesi ve eylemde de sorumluluk alınması öğütlenmektedir.

Bu görüşlerin toparlanması, Özeti aşağıda yapılmaktadır.

- Anlaşma, eğer karşılıklı hakların dengelenmesi, haklarına göre paylaşılması olmalıdır. Çoğunluk, karşılıklı anlaşma ile niye onlara hak verelim diye düşünür. Bu barışı sağlamaz.

Bozuk inançlılar, siz üstün ve sorumluluğu almak istemedikleri için anlaşma yaparlar ama kalpleri kaçırır.

- Bir toplumda her görüşte insanlar olabilir. Önemli olan temiz, nimette ve hayırlı olanların etkin olmasıdır. İnsanlar içinde çoğu sapık olsa bile, hayırlı topluluklar da vardır. Hoşa gidene değil, temiz ve nimette olana bakmalıdır.
- Uydurulanlara, aklını kullanarak yarar ve nimet olup olmadığına bakmalıdır. Yaratılış, çevremiz mucizeler ile dolu, devamlı oluşmaktadır, mucize isteyenler, bilim ve aklını kullanmamışlardır. Zan içinde olan ve düşüncesizlik yapanlar bizi saptırabilir, uyanık olmalıdır.
- Her bireyin rızasına göre eylemi vardır ve sorumludur. Bir güç etki altına almaz, alamaz, bahaneler geçerli olamaz, ceza bireyseldir Hırsları ile menfaat diyerek, kötülükleri süslü gösterenler gelecek değerlendirme içinde olamazlar, bizleri yanıtlamalıdır.
- Sözlerinde sadakat göstermeyenler, adalet ve birey hakkına karşı çıkanlardır. İyiliği ben yaptım, istenmeyeni ise başkası yaptı denilmesi, sorumluluğu başkasına yüklenmesini sağlamaz.
- Kimse geleceği bilmez ama bu zamanda olanlar bir işarettir. Nimete başlanılır, ne olacağı değil, olasılık izlenerek doğrudan kalması, azaba dönmemesi sağlanır. Gerçek varsa, veri ve kanıtla bakılır, varsayım ve yorum geçerli olamaz. Yaratılış ve doğada olanlar bir varlık sistemidir, bilime karşı çıkmanın anlamı, yararı da olamaz.
- Yaratılışa karşı yalan söyleyenler, nimetlere şükretmez, lütufları da görmezler, değerlendiremezler. Bilim ve yaratılış bilgileri en baştan beri varken, inanmayan, tersini yapanlar, seni de kuşkuya saptırmasın, hak, veri, kanıt doğrudan bilim, yaratılıştan gelir. Yaratana şükretmek, bunun anlamını ve bilgisine sahip olmak iken, çoğu farkına varmaz.
- Bir kişi karşılık beklemeden fayda içinde olursa, nimetin karşılığını görür. Hakikati, bilimi değerlendirmeyen şükredemez. Bilim sahibi olan tüm insanlara saygı ve hürmet gösterir, bunu görev bilir. Bir kişiye zorla dinletilemez, inceleme ve araştırma bile yapmazlar, inanmazlar ve felakete kapı açarlar.
- Çoğunluk Yaratılışı Yaratana tanrı olarak görür ve tapınır, benlikleri olarak tapınırlar. Yaratılıştaki birçok doğa olayları, hepsi bir bilim, bilgi ve bize bir haktır, bu kavranmalıdır. Ölüm yok oluş değil, sevgi ve insanlıkta değerler yeniden doğacak, yaşatılacaktır. Yaratılıştaki bilim, daima bir gelişim, değişim içindedir bu onun doğal yapısıdır, iftira denilmesi bilim dışılıktır. Birçok kişi Yaratılışı tanrı diyerek, hakikati bilmiyorlar. Bazı yaklaşımlarda yaratılışı tanrı diyerek, tapınırlar ve veli olarak bilirler, onları aldatanlara inanırlar.
- Bağımlı olan ile başkasına yararı olan eşit değil, ayrıcalıklı olacaktır. Doğru ve gerçeği konuşanlar, algılar ve gerçek sanmaların tersi olduğu için seilmeyebilirler.
- Kuran misallerle açıklar, hukuk ceza kapsamını tanımlar, insanın inisiyatifini kendisine bırakır.

İnsan olmak, sevgi temelinde insanlıkta olmak, akıl ve gönül bütünleştirme ve paylaşarak, tavsiye verir, karışmazlar, sorumlu kendileridir. Kuran okumak ötesi, düşünmek, yorumlamak ve algılamak ile hakikatin farkına varılabilir. Yaratılış üzere olan, bilimde her olay, olgu bir ders, bir önemli bize mucize gibi katkı sağlar. Olumlu olanlar örnek, olumsuzlarda bir ibretlik derstir, bu algılanmalıdır. Bize azap veren bizi uyarabilir ve bir daha yapmayız. Bilimde olumsuzlar daha önemli işaret verebilir, buna göre veri olduğu gibi ele alınmalıdır, tümü derstir. Bilimde her olayın öncül verisi vardır, inanmayana anlam ifade etmez. Bilim birbiri ile etkileşim ve tamamlayan sistemler içindedir, yaratılış ve tabiat bunun kanıtıdır. Bir gerçek destan ve abartı ile değil, olan olaylar ve kişiler gerçek ile sunulmalı, Kurana bu işi yapmaktadır denilmektedir. Doğruyu söylersen yerimizden atılırız gerekçesi ile zalim olunmamalıdır. Yaratılış dışında, bilime ters davrananların sonu yokluk olmuştur. Her varlık bize bir müjdecî ve uyarıcıdır. Bir varlık yaşarken çok farklı imkanlara

karşılaşır, bunlar yaratılış gereğidir, gerçeği bilmek, algılamak gerekir. Suç işleyenin rahat ettiği bir Evren söz konusu olamaz. Hakikatten sapanlar, eski zamanlarda da azap içinde olmuşlardır. Bizim tek yaşamımız vardır, bunlar çoklu sorunla uğraşmak ile tek hizmet etme gibi farklı olabilir. Tümünde de şükrederek çalışmalıyız

- Her boyutun bir yaratılışa etkisi vardır, bize düşen önlem, erken yaklaşım ve sona tedavi olmak, bunu da bilim ve bireyin yaratılışına göre yapılmalıdır. İnsanların yaratılışı aynı şekildedir, bunu bilmek istemezler. Tehlike ve zararımıza gidiş kuşkusuz, sonucumuzu hazırlar, çoğu kime buna inanmaz. Gece, istirahat bir nimettir, şükür ki uyku için zamanız oluyor. Bilim bize müjde ve uyarılar getirir, ancak genellikle bizler yüz çevirir, görmez, duymaz oluruz. Hak ediş, adaletli olarak eyleme göre oluşması nedeniyle, birçok kişi, gerçek ve varlığa karşı çıkar, ayrıcalık ister. İnsanların yaratılışı, adalet, yaratılan bilime uygun yaşamak iken, hakikati bilmeyen çok kişi olur. Doğum ile var oluş ile ölüm bir yaratılışın boyutu, sistematığıdır, bu açıdan yargılanmama olasılığı olmaz, bilmelidir

ÖZET

Bir dikta idareyi ele alınca, artık benim yaptığım ihtilal olur, ihtilal başarılı ise artık kendi yasasını yapar denilir. Buna göre 1961 ve sonra 1981 Anayasaları yapılmış, halk oylaması büyük oranda kabul edilmesine karşın, iktidar dikta aleyhine oluşmuştur.

Dikta bunu hesapladığı için üst yönetimi kendi yapısına bağlamıştır. Bu şekilde yargılanamam demiştir. Buna göre 1000 yıl hüküm sürecektir. Tarihte benzerleri olmuş, binlerce yıl destanda söylenen rakamdır, yerine gelenler de aynı yapıyı sürdürmüşlerdir. Onlarda bu şekilde olacağını umut etmişlerdir. 1980 Darbenin Mahkemesinde savunmada biz başarılı olduk yargılayamazsınız olmuş, İkinci Dünya Savaşında Edinburg, İnsan Hakları Kodları ile bunun olamayacağı, suçun, insanlığa karşı işlenen suçların zaman aşımı da olmadığı söylenmiştir. En ağır ceza da almışlardır.

Dolayısıyla konu çoğunluk, ekseriyet değil, bireyin haklarının üstünde bir hukuk, hakların olamayacağını vurgulanmasıdır. Tarihimizde önemli bir aşama olmuştur.

Yaratılış boyutu dikkate alınır, her varlığın kendisine özgü bir yapısı vardır. İnsanlar aynı yapıyı kabul etmez, kendilerine ayrıcalık tanımak isterler. Sevgi ve insanlıkta olmak yerine farklı güçler tarafından ödüllenecek, bir tanrı kavramı içinde olurlar. Hak ediş, yapılan eyleme göre olmaktadır.

Bilim dışı inanışlar ile saparlar, bunu da gerçek dışı olmasına karşın kabul etmezler. Düşünme ve aklını kullanmak istemezler. Uydurulanlara değil, nimet dolu, iyilik ve güzellikler üzerinde olanlarla birliktelik olmak istemelidirler. Antlaşmalarda eşit hakları koruyucu olmalıdır. Sözlerinde ve davranışlarında sadakat olanlarla birliktelik olmalıdır.

Her birey rızası ve sorumluluğu kendisine aittir, birsinin güdümünde olmamalıdır.

Tüm bunlar çoğunlukta olmasa bile, olanlarla birlikte veya yalnız yol yürünmelidir. Yol tek etik ilkelerde doğru yol, sevgi üzerinde insanlıkta olan ve paylaşım esastır.

Hekimlik Bakışı³

Hekimler hiçbir zaman genel kurul kararını değil, bu kararı bireye bildirir, aydınlatır, açıklar ama rıza kendisine aittir. Tedavi ortasında bile tedaviden çıkma hakkı vardır. Dolayısıyla dergi hakimlik üzerine Tıp Dergisi olduğundan bu vurgulara da değinilecektir

Hukuk ilkeleri temelde 1) Birey hakkı önceliklidir, civil Liberties, 2) Bu hakların Kamu, Kurum ve Kuruluşlardan korunması ve gözetilmesi gerekir.

Çoğunluk bilimi kullanır, hekim ise bilimin hasta üzerinde yaptığı etkiyi, olgu verisi ve kanıtları kullanır, başlıca fark buradadır.

TCK birinci Maddesinde ilk paragrafta Kişi Hak ve Özgürlüklerini ... korumak ve suç işlenmesini önlemek demektir.

Türk Ceza Kanunu:¹

Türkiye’de 2005 yılında bu yana, Anayasa Mahkemesinin de sıklıkla vurgu yaptığı, Kişi Hak ve Özgürlükleri öne alınmıştır ve istekte bulunulmasa bile ceza indirimini otomatikman yapılmaktadır. Ceza Kanununun amacı: Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Bir şeye suç demek için açıkça suç sayılan ve kanıtlı, ispatlı durum olmalıdır. Kıyas yapılamaz ve yorum da yapılamaz. Bu nedenle çoğunluğun yorumu geçersiz olur, iddia ispat etsin denilmelidir, savunma suçu kabul etmek anlamını taşır: Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Her kişi eşit ise, çoğunluk, dernekler ve bilirkişi tek kişi görülerek, ispat etmeli, ben kamuyum diyerek bir baskı aracı olamaz: Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3- (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Burada Anayasa da buna uymalıdır. Dolayısıyla TCK göre suç olan ve ispat edilen bir durum için haklardan söz edilemez, ceza görmelidir: Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4- (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

Bu yaklaşımlarda da suç kapsamının hepsi TCK içinde görülmelidir: Özel kanunlarla ilişki: Madde 5- (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

ÖZET: Ülkemizde hukuk yapısı, Selçuk ve Osmanlı’da olduğu gibi, **Kanunilik İlkesi** geçelidir. Bu ilke 622 Medine Antlaşması/Anayasası boyut ile oluşan bir yapıdır. Bu nedenle Şeriat denilen ve 200 yıldan sonra olan yöntem, Katolik yapısının adaptasyonu olup, yorum ve kamu vicdanı, toplum görüşü temelinde dinsel kalıplara dayanır.

Bilim Ne Demektedir?

Bir konu kanıta dayalı olmakta ise o zaman gözden geçirmemiz gereken iki husus vardır. 1) Ne kadar Kanıtla Dayanmaktadır ve 2) Öneri sınıflaması nedir?

Buna göre bir irdeleme yapılır, ancak unutulmamalıdır ki Tıpta %100 kavramı yoktur. Çalışmalar toplumdan elde edildiği için buna Kamu görüşü veya verisi de denilebilir.

Öneri sınıflandırması

Sınıf I	Sınıf II'a	Sınıf II'b	Sınıf III
<i>Yarar >>> Risk</i>	<i>Yarar >> Risk</i>	<i>Yarar ≥ Risk</i>	<i>Risk ≥ Yarar</i>
Uygulanan tedavi ve girişimin etkili ve yararlı olduğunu gösteren kanıt ve/veya görüş birliği	Görüş ve/veya kanıtlar uygulamanın yapılmasından yana	Görüş ve kanıtlar yeterli değil	Kesinlikle uygulanmaması veya yapılması gereken girişim, tedavi veya tanı testi. Uygulanan tedavi ve girişimin etkili ve yararlı olmadığını hatta zararlı olacağını gösteren kanıt ve/veya görüş birliği

Şekil 1: Buna göre 1) Yararlı, 2'a) Yapılabilir, 2b) Yeterli değil, 3) Uygulanmamalıdır. (A. SARIHAN: <https://xn--aciltp-t9a.com/bilimsel-kanit-duzeyleri/>)⁴

Dikkat edilecek olursak, yararlı olduğunu gösteren, yapılmasından yana ifadeleri vardır, kesin yapılmalı ve uygulanmalı dememektedir. Ama hasta ailesi bunu kesin yapın diye ele almakta ve dava açmaya gitmektedir. Soru; hangi literatür, hangi kaynak A grubu demekte diye sorulmalıdır.

Bilimsel Kanıt Düzeyleri Sınıflaması

Kanıt Piramidi	Kanıt Düzeyi ve Açıklama (Level of Evidence, LOE)
	<p>A—Randomize klinik çalışmalar veya önemli tedavi etkileri olan çoklu klinik çalışmaların meta-analizleri</p> <p>B—Düşük veya az anlamlı tedavi etkileri olan randomize klinik çalışmalar</p> <p>C—Prospektif, kontrollü, randomize olmayan kohort çalışmalar</p> <p>D—Önemli, randomize olmayan kohort çalışma veya vaka-kontrol çalışmalar</p> <p>F—Vaka serileri; kontrol grubu olmayan hastaların derlenmiş vakalar serileri</p> <p>G—Hayvan veya mekanik modellerle yapılan çalışmalar Başka nedenlerle toplanan, varsayım dayanan analizler sonucu elde edilen veriler veya tahminler</p> <p>H—Mantıklı tahminler (ortak yaklaşımlar); kanıta dayalı protokoller kabul edilmeden önce sık uygulanan günlük pratikler</p>

Şekil 2. Bilimsel Kanıtlar A-H kadar olmaktadır ve A grubunda bile önemli tedavi etkileri olduğu vurgusu yapılmıştır. (A. SARIHAN: <https://xn--aciltp-t9a.com/bilimsel-kanit-duzeyleri/>)⁴

A grubunda tanı kesin patolojik doğru olursa, %5 altı, B grubunda ise %5-15 farklı sonuç alınması en ideal durum olarak görülür.

Konuya bir de Deontoloji Tüzüğünden bakalım³

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi bir Etik İlkeler olup, Hukuk Bilimi açısından dayanaktır.

Umumi kaide ve esaslar

Hekim tedavi eder diye not yoktur: Madde 2 – Tabip ve dış tabibinin başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir.

Hekim hasta tedavisinde de ayrımcılığa gidemez, her bireye bilimin öngörüsünü yapmalıdır: Tabip ve dış tabibi; hastanın cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlaki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevkii ve siyasi kanaati ne olursa olsun, muayene ve tedavi hususunda azami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir.

Nerede olursa olsun, kim olursa olsun acilde hekim hastanın yanındadır, bu yaklaşımının sorun olacak mı diye düşünmez: Madde 3 – Tabip, vazifesi ve ihtisası ne olursa olsun, gerekli bakımın sağlanamadığı acil vakalarda, mücbir sebep olmadıkça ilk yardımda bulunur.

Kim olursa olsun, mahkeme sırasında (hakime) hariç, hasta bilgisini vermez, hele basına ve medyaya asla: Madde 4 – Tabip ve dış tabibi, meslek ve sanatının icrası vesilesiyle muttali olduğu sırları, kanuni mecburiyet olmadıkça, ifşa edemez. Tıbbi toplantılarda takdim edilen veya yayınlarda bahis konusu olan vakalarda, hastanın hüviyeti açıklanamaz.

Acilde hasta hekimini seçemeyeceği için, klinik durum, triyaj ve sağlığı, can varlığı önemli olup, tercihe bırakılmaz, yaşam, ölüm tercihi olmaz: Madde 5 – Sağlık müesseselerinde tatbik olunan usul ve kaideler mahfuz olmak üzere, hasta; tabibini ve dış tabibini serbestçe seçer.

Hekim etraf veya başka hekimin değil, doğrudan kendi bilimsel yapısı ve görüşüne göre serbestçe, vicdani ve mesleki kanaatine uyar: Madde 6 – Tabip ve dış tabibi, sanat ve mesleğini icra ederken, hiçbir tesir ve nüfuza kapılmaksızın, vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder. Tabip ve dış tabibi, tatbik edeceği tedaviyi tayinde serbesttir.

Başka meslek etiği dışında da olsa etik dışı yaklaşımlardan kaçınır: Madde 7 – Tabip ve dış tabibi sanat ve mesleğinin icrası dışında dahi olsa, meslek ahlak ve adabı ile telif edilemeyen hareketlerden kaçınır.

Hekim zaten hekimlik yaparken ticari yaklaşım veremez: Madde 8 – Tabiplik ve dış tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine, ticari bir veçhe verilemez. Tabip ve dış tabibi, yapacağı yayınlarda tababet mesleğinin şerefini üstün tutmaya mecbur olup, her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamaz. Tabip ve dış tabibi, gazetelerde ve diğer neşir vasıtalarında, reklam mahiyetinde teşekkür ilanları yazdıramaz.

Sağlık mensupları reklam veremez, sadece adını, uzmanlığını yazar: Madde 9 – Tabip ve dış tabibi, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ve reçete kağıtlarında, ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas şubesini, akademik unvanını ve muayene gün ve saatlerini yazabilir. Muayenehane kapılarına veya binaların dışına asılacak tabelaların ebadı ve adedi, mahalli tabip odaları tarafından tespit edilebilir. Tabipler ve dış tabipleri, tabip odalarının bu husustaki kararlarına riayet etmekle mükelleftirler. Tabelalarda en çok iki renk kullanılabilir. Işık verici vasıtalarla tabelaları süslemek yasaktır.

Hekimin uyması gerekenler vardır, topluma değil bunlara uyar. Etik Deklarasyonu göre yeni uygulamaları, Faz IIB ve Faz IV göre yapar: Madde 10 – Araştırma yapmakta olan tabip ve dış tabibi, bulduğu teşhis ve tedavi usulünü, yeter derecede tecrübe ederek faydalı olduğuna veya zararlı neticeler tevhit etmeyeceğine kanaat getirmedikçe, tatbik veya tavsiye edemez. Ancak, yeter derecede tecrübe edilmemiş olan yeni bir keşfin tatbikatı sırasında alınacak tedbirler hakkında ilgililerin dikkatini celbetmek ve henüz tecrübe safhasında olduğunu ilave etmek şartı ile, bu keşfi tavsiye edebilir. Bir keşif hakkında yanlış kanaat uyandıracak ifadeler kullanılması yasaktır.

İnsanlar üzerine tecrübe ve deney yapılamaz, daha önce belirli düzeyde çalışması olan ve zararlı olmadığı saptanmışları uygular. Çevre zorlansa bile yapmaz: Madde 11 – Tecrübe maksadı ile insanlar üzerinde hiçbir cerrahi müdahale yapılamayacağı gibi aynı maksatla,

kimyevi, fiziki veya biyolojik şekilde herhangi bir tedavi de tatbik edilemez. Klasik metotların bir hastaya fayda vermeyeceği klinik veya laboratuvar muayeneleri neticesinde sabit olduğu takdirde, daha önce, mutad tecrübe hayvanları üzerinde kâfi derecede denenmek suretiyle faydalı tesirleri anlaşılmış olan bir tedavi usulünün tatbiki caizdir. Şu kadar ki, bu tedavinin tatbik edilebilmesi için hastaya faydalı olacağı ve muvaffakiyet elde edilmemesi halinde ise mutad tedavi usullerinden daha elverişsiz bir netice alınmayacağı muhtemel bulunması şarttır. Evvelce tecrübe edilmiş olmamakla beraber, zarar vermesine ihtimal bulunmayan ve hastayı kurtarması kati görülen bir müdahale yapılabilir

Hekim; 1) Haksız menfaat temini yapamaz, 2) Karşılıklı ücretli hasta gönderemez, 3) Diğer sağlık elemanları, eczacı dahil, menfaat ilişkisi olamaz, 4) Hastanın tıp bilimi dışında tavassut edemez, 5) Ücretler konusunda aracı olamaz. Toplum ise bunları ister: Madde 12 – Tabip ve dış tabiplerinin: A) Hastalara, herhangi bir suretle olursa olsun, haksız bir menfaat teminini istihdaf eden fiil ve hareketlerde bulunmaları; B) Birbirlerine, muayene ve tedavi için hasta göndermeleri mukabilinde ücret alıp vermeleri; C) Kendilerine hasta temini maksadıyla, eczacı, yardımcı tıbbi personel ve diğer her hangi bir şahsa tavassut ücreti ödemeleri; D) Şahsi bir menfaat düşüncesi veya gayrimeşru bir gaye ile ilaç, tıbbi alet veya vasıtalar tavsiye etmeleri yahut sağlık müesseselerine hasta sevk etmeleri veya yatırmaları; E) Muayene ve tedavi ücretinin tespiti ve bunun ödenmesi hususunda, üçüncü şahısların tavassutunu kabul etmeleri; caiz değildir.

Rapor hasta ile yaptıklarını kapsar, hatır için verilmez kuralına karşın toplum bunları ister: Madde 16 – Tabip ve dış tabibi bir kimsenin sıhhi durumu hakkında, ilmi metotları tatbik suretiyle bizzat yaptığı muayene neticesinde edindiği vicdani ve fenni kanata ve şahsi müşahedesine göre rapor verir. Hususi bir maksatla veya hatır için rapor veya herhangi bir vesika verilemez.

NOT: Hekim hastasına göre yaklaşırken, bilimin, hastalığın hasta üzerindeki etkisini dikkate almasıdır. Bu açıdan aydınlatma ve onam/rıza alarak yaklaşımını yapar. Bu aralarında bilimsel be hukuksal bir sır niteliğindedir.

Çoğunluk Kuran'ı bile kendince değiştirir

Biz toplumuz, Kuran bile değişmeli, zaman içinde gelişmelidir diye bazı kişilerin görüşlerini eklemeleri, Resul/elçinin belirttiklerini de vurgulamaları ile değişim olmuştur. Elçi Kuran dışı söz söylese elçi olamayacağı mantığı kaçırılmaktadır.

Kuran ayetleri:^{2,3}

- **Çoğunluk indirilene kendisine göre değiştirmek ve 600 ayeti düşürmek/nesh etmek ve birçok söz ve yorum ile kaldırmaya çalışmış ve uyanlar da perişan olmuşlardır:**7/3: *Rabbinizden size indirilene uyun; O'nun berisinden birtakım velilerin ardına düşmeyin. Siz ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.*
- **Kuran herhangi bir başka veri ile değiştirmek, isyan etmek ve azapta olmaktır:** 10/15: *Ayetlerimiz onlara açık-seçik parçalar halinde okunduğu zaman, bize ulaşmayı ummayanlar şöyle dediler: "Bundan başka bir Kur'an getir yahut bunu değiştir." De ki: "Onu kendiliğimden değiştirmem benim için söz konusu olamaz. Ben sadece bana vahyolunana uyuyorum. Rabbime isyan edersem, büyük bir günün azabından korkuya düşerim."*
- **Kuran belirtmiş iken, sadece Yaratici şefaata ederken, bunu Resule ve diğerlerine dayandırmak ve başka şefaataçı aramak, müşrik yaklaşımıdır:**10/18: *Allah'ın yanında bir de kendilerine zarar veremeyen, yarar*

sağlayamayan şeylere kulluk ediyorlar ve şöyle diyorlar: "Bunlar bizim Allah katındaki şefaathçılarımızdır." De onlara: "Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği şeyleri mi haber veriyorsunuz?" Şanı yücedir O'nun, ortak koştuklarından arınmıştır O

- **Toplum velilerin kendisinden olmasını ister, en zayıf ve geçersiz dayanağı olmadığı iddiasında da bulunurlar:**29/41 Allah'ın berisinden veliler edinenlerin durumu, bir ev edinen dişi örümceğin durumuna benzer. Ve evlerin en güvensizi/en zayıfı elbette ki, dişi örümceğin evidir. Keşke bilselerdi!
- **Kuran dışı sözler yalan ve dine karşı ise, bunu yapanlar ise yalancı, nankör olup, bunlar iyiye ve güzele kılavuzlanmaz, yaşamları azapta olur:** 39/3: *Gözünüzü açıp kendinize gelin! Arı-duru din yalnız ve yalnız Allah'ındır! O'nun yanında birilerini daha veliler edinerek, "Biz onlara, bizi Allah'a yaklaştırmaları dışında bir şey için kulluk etmiyoruz." diyenlere gelince, hiç kuşkusuz, Allah onlar arasında, tartışıp durdukları konuyla ilgili hükmü verecektir. Şu bir gerçek ki, Allah, yalancı ve nankör kişiyi iyiye ve güzele kılavuzlamaz.*
- **Kuran dışı veli edinenler, fantezi, destan ve hikayeler ile yaratılış ve bilime ters düşmüşlerdir:**42/7: *O'nun berisinden veliler edinenlere gelince, onlar üzerine gözcü de Allah'tır. Sen değilsin onlara vekil*
- **Kuran dışı olanlar, bilim dışı olup, felakette yok olanlardır:**42/9: *Yoksa O'ndan başka veliler mi edindiler? Allah! O'dur gerçek dost. Ölülere O diriltir. O her şeye güç yetirir.*
- **Deprem gibi felaketlerde tek yardımcı olacak olan yaratılış ve bilim üzere olmaktır:**42/46: *Onların Allah'tan başka kendilerine yardım edecek velileri yoktur. Allah'ın saptıracağı kimse için artık hiçbir yol yoktur*
- **Kuran dışı arayanların talebi gerçekte Cehennem ve azap olduğudur:**45/10: *Arkalarından cehennem! Kazanmış oldukları da Allah dışında edindikleri veliler de onlara hiçbir yarar sağlamayacaktır. Çok büyük bir azap vardır onlar için*
- **Kuran dışı kaynak ve metin arayanlar sapıktırlar ve ayrıca zavallılar bundan habersizdirler:** 46/5: *Kıyamet gününe kadar kendisine cevap vermeyecek birilerine, Allah'ın berisinden yalvarıp durandan daha sapık kim vardır? Ve o yalvardıkları, onların yakarışından habersizdirler.*

Çoğunluk istemediklerini değiştirmiş, Kerbela Olayı ile İslam öldü, yeni din geldi yaklaşımı ile oluşturulmuştur. Kalıp dini (49/14) yapılmış ve bunların inanmamış olduğu da açık ifadesini Kuran'da bulmuştur.

Resul/Ayet kavramları üzerine

Bir konuda Türk Ceza Kanunu'na göre kanıt tam, kesin ve bilimsel olmalıdır. Yorumlar ve kıyas kabul edilemez. Kuran kendisi dışında oluşan verileri, görüşleri de kişiyi bağlayacağı ve Kuran dışı kabul etmektedir. Bu konu irdelenmiştir.

O halde "onu Allah'a ve resule arz edin" belirtirken, Resul olmayacağına göre burada resul kavramını irdelememiz gerekmektedir. Haber veren, elçi olarak, bir olayda, mahkemede kimin katil olduğu haber veren delillerdir. Sözler ve hatta şahitler değildir. İki kişi tabancayı ateşlemiş ama biri öldürmüştür. Bu açıdan Kuran'da ayet ve resul kelimelerini tekrar irdelemek gerekecektir. Bu boyut ile veri, kanıt ve bilimsel durum anlaşılmalı, başka bir yorumda olanaklı görülmemektedir.

Bazıları resule havale edin konusunu jüri veya bu konuda kişilere danışılması olarak yorumlamakta, kısaca olayı Kuran dışına itmektelerdir.

Kuran açıkça (6/114 *Allah size kitabı ayrıntılı kılınmış bir halde indirmişken, Allah'ın dışında bir hakem mi arayayım? Kendilerine kitap verdiklerimiz, onun, Rabbinden hak olarak indirildiğini biliyorlar. Sakın kuşkuya düşenlerden olma*) kendisi dışında bir kaynağa bakılmamasını kuşkuya düşülmemesini belirtmektedir. Ayrıca; (45/6: *İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir ki, onları sana hak olarak okuyoruz. Hal böyle iken Allah'tan ve onun ayetlerinden sonra hangi hadise/söze inanıyorlar*) vurgusu da açıktır. Evrende olmaları ve bazı makamda olmaları da bizleri aldatmamalıdır. Kuran açık olarak (40/4 *Allah'ın ayetleri hakkında, küfre sapmış olanlardan başkası çekişip didişmez. Onların beldelerde dolaşıp durmaları seni aldatmasın*) belirtmektedir. Bir su içine bir damla bile pislik katılsa, o su içilmez olur, kuşku her boyutu tahrip edicidir. Bu nedenle tüm kaynaklar bu Makalede Kuran orijinli olmasına çaba harcanmıştır.

Netlik kazanması açısından çözüm Kuranda olmalıdır.

Kelime Anlamı (Resul)

Arapça *rsl* kökünden gelen *rasûl* elçi, haberci" sözcüğünden alıntıdır. (<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/resul>)

Resul (<http://aksozluk.org/resul>)⁵: Haber salan, haber ileten, tebliğ eden. Farsça res (=erişen, ulaşan, yetişen; varan) sözcüğüyle bağlantılıdır. Farsçada mevcut olan –resā (=yetişen, yetiştiren, erişen) son ekinden müjde-resān (=müjdecî, müjde yetiştiren) gibi sözler türetilmiş. Farsça resid (=yetiştî, erişti) ve reside (=erişmiş, yetişmiş) kelimeleri de aynı kökle ilişkilidir. Arapçadaki resîl (=elçi, haberci, haber salan, haber ulaştırın) sözü Farsçadan alınmadır. Arapça resîl kelimesinin çoğulu rüsûl ve rüselâ'dır.

NOT: Resul iletilen ise, bu tanım sadece bir insan değil, bir ileti, haber, kısaca Kuran olarak ele alınması yerinde olacaktır. Size iletildi denilmesi, ben o zamanda yaşamıyor olabilirsin, ama elindeki Kuran'ı oku, kavramaya çalış, yorum yap sözü dedemlerin (Müderris ve Müftü) bize aktardıklarıdır.

Kuran'a bakalım: Resul bir varlık olarak Hz. Muhammet olsa da bunun var oluşu, bıraktıkları olduğuna göre, Kuran'da bize halen yol gösteren olduğuna göre Yaratanın aktarımı, Resul boyutudur. Kuran temel alanlar Resul varlığının hale aktif ve etkin olduğunu da kabul ederler. Kuran suarelerinde bu görüşü dışlayan bir ayet gözlenmemektedir.

Konu doğa kanunları açısından ele alınacaktır.

Resul: Kuran ayetleri:

- **Burada Yaratanı itaat etmenin yolu, Kurana üzere olmaktır. Bizim seçtiğimiz denince de velî, hoca gibi kavramlar getirilmektedir. Hukuk, haklar ve buna göre oluşan kanunlar boyutudur. Yorum, kıyas yasaktır. Resule arz etmek demek, Kuran Resulün tebliği ise, ona uymak olmalıdır. Başka bir kaynağı Kuran yasaklamakta, bu açıdan da burada Kuran ele alınmaktadır: 4/59 *Ey iman sahipleri! Allah'a itaat edin. Resule ve sizin içinizden olan/sizin seçtiğiniz hüküm ve yetki sahiplerine de itaat edin. Sonra bir şeyde tartışmaya girdiniz mi, eğer Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsanız, onu Allah'a ve resule arz edin. Böyle yapmanız hem daha hayırlı hem de sonuç bakımından daha güzeldir.* Burada zaman içinde 622 Medine Antlaşmasında olduğu gibi, imzaya atanı değil, metne bakıp yorum yapıyoruz. Bu nedenle de Resul kişi olarak değil, metin yani Kuran öne çıkmaktadır.**

- **Tasdik eden tabiat kanunları da belirtilmelidir:** 2/101 Allah katından kendilerine, ellerinde bulunana tasdikleyici bir resul geldiğinde, kitap verilenlerden bir fırka, Allah'ın Kitabı'nı hiç bilmiyorlarmış gibi kaldırıp arkalarına attılar
- **Zamanımızda eğitim eğiticilerin görevi olup, bunlar bilimi algılamalarını öğretmektedirler:** 2/129 "Rabbimiz! İçlerinden onlara, senin ayetlerini okuyacak, kendilerine Kitap'ı ve hikmeti öğretecek, onları temizleyip arındıracak bir resul gönder. Sen, evet sen, Aziz'sin, tüm ululuk ve onurun sahibisin; **Hakim**'sin, tüm hikmetlerin kaynağısın
- **Kuran bizim üzerimizde eylemi tasdik eden olmaktadır:** 2/143: İşte böyle! Biz sizi, insanlar üstüne tanık olasınız, resul de sizin üstünüze tanık olsun diye, orta yolu izleyen bir ümmet yaptık. Biz, eskiden üzerinde olduğunu kible haline getirdik ki resule uyanı, ökçesi üstüne gerisin geri dönenenden ayıralım. Bu, Allah'ın kılavuzluk ettikleri dışındakilere gerçekten zor gelecektir. Ama Allah imanınızı işe yaramaz hale getirmeyecektir. Şu da bir gerçek ki, Allah, öncelikle insanlara karşı çok acıyıcı, çok merhametlidir
- **Hikmet, doğa yasaları ise, bunun öğrenimi de bilimsel verilerdir:** 2/151 Nitekim size aranızdan bir resul göndermişiz; size ayetlerimizi okuyor, sizi temizleyip arıtıyor, size Kitap'ı ve hikmeti öğretiyor, size, daha önce bilmediklerinizi belletiyor
- **Her birey sınanacak, kısaca yaşamında olumlu ve olumsuz boyutlar ile bir sınavdan geçecek, buna göre değerlendirme yapılacaktır:** 2/214: Yoksa siz, sizden önce gelip geçmiş olanların karşılaştıklarının benzeri başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara şiddetler, belalar ve zorluklar gelip çattı; sarsıldılar. Öyle ki, resul ve onunla birlikte inananlar, "Allah'ın yardımı ne zaman?" diye yakarıyordu. Haberiniz olsun ki, Allah'ın yardımı çok yakındır.
- **Burada doğrudan bilimsel modeller yapılmasını belirtmektedir, model uçak yapılması vurgusu vardır, bu bilim dışı yorumlanamaz:** 3/49 Onu **Benüsrail**'e şöyle konuşan bir resul yapacak: "Şu bir gerçek ki, ben size Rabbinizden bir mucize getirdim: Ben, çamurdan, kuş görünümünde bir şey yapar, ona üflerim de Allah'ın izniyle kuş oluverir. Ben, körü ve abraşı iyileştirir, ölüleri Allah'ın izniyle diriltirim. Evlerinizde yemekte ve biriktirmekte olduklarınızı size haber veririm. Eğer inananlarsanız, bunda sizin için tam bir mucize vardır.
- **Kitap direkt belirtilmesi ile uyum, resul elçi olarak, Kuranı vurgulamaktadır:** 3/81: Ve unutma ki Allah, peygamberlerden **misaklarını** almış, şöyle demişti: "Size Kitap'tan ve hikmetten nasip verdim. Sonra size elinizdekini doğrulayıcı bir resul geldiğinde, ona mutlaka inanacak ve ona muhakkak yardım edeceksiniz. Kabul ettiniz ve ağır yükümü üzerinize aldınız mı?". "Kabul ettik." dediler. "O halde tanık olun, sizinle beraber ben de tanıklardanım." Dedi
- **Bilim insanı felaketten kaçanlara, orada ölüme giderseniz, buradan çıkış var derse de kimse gruba uyar, koyunlar gibi gider boğulurlar:** 3/153: Siz şaşkınlıkla sağa-sola kaçıyor, hiç kimseye dönüp bakmıyordunuz. Resul ise arkanızdan sizi çağırıyordu. Böylece Allah size keder üstüne keder verdi ki, elinizden uçup gidene de size isabet edene de üzülmesiniz. Allah, yapmakta olduklarınızdan haberdardır
- **Burada bir nimetlerde de bilim ve ilim üzere olunması gerekir, yoksa sapıklık çağırılmaktadır:** 3/164 Yemin olsun ki, Allah müminlere lütufta bulunup onları minnettar bırakmıştır: Kendi içlerinde onlara öyle bir resul gönderdi ki, onlara

Allah'ın ayetlerini okuyor, onları temizleyip arındırıyor, onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor. Oysaki onlar, bundan önce açık bir sapıklığın tam içindeydiler

- **Bilim üzere olmayan, yaratılışa uygun davranmayan Resul yoktur denilmektedir:** 4/64: *Biz hiçbir resulü, Allah'ın izniyle kendisine itaat edilmesi dışında bir amaçla göndermedik. Eğer onlar, öz benliklerine zulmettiklerinde sana gelip Allah'tan af dileseler, resul de kendileri için af dileseydi, elbette ki Allah'ı tövbeleri cömertçe kabul eden bir **Rahîm** olarak bulacaklardı*
- **Bir kişi yaratılış üzere olursa, bilim üzere olursa elini yakmaz, tutaçla tutar, ama bana bir şey olmaz derse, benliğine uyarsa yakar:** 4/79 *İyilik ve güzellikten sana her ne ererse Allah'tandır. Kötülük ve çirkinlikten sana ulaşan şeyse kendi nefsendendir. Biz seni insanlara bir resul olarak gönderdik. Tanık olarak Allah yeter*
- **Bilime nankörlük yapan kişi, hayır, iyilik değil felaket ile oynamaktadır:** 4/170 *Ey insanlar! Resul size Rabbinizden hakkı getirdi; artık inanın ona ki hayrınıza olsun. Nankörlük ederseniz göklerdeki de yerdekiler de Allah'ındır. Allah **Alîm**'dir, **Hakîm**'dir*
- **Bir kişiye bilimsel olarak sınırlarını söylerse, maraton koşmak için idmanlı olmak gerekir denilmesine, hoşlanmaz, karşıdakinin ortadan kaldırmaya, uzaklaştırmaya çalışır:** 5/70 *Yemin olsun ki, biz, İsrailoğullarının kesin sözlerini almış da onlara resuller göndermiştik. Ne zaman bir resul onlara nefislerinin hoşlanmadığı bir şeyi getirdiyse bir kısmını yalanladılar; bir kısmını da öldürüyorlardı.*
- **Resul öldüğüne göre, bu işlev, bilim insanların yorumlarında olacak, bu ganimetler bir vergi gibi bir bilimsel boyut ve harcama yolu da barış ve esenlik üzere olmalıdır:** 8/1: *Sana harp ganimetlerini sorarlar. De ki: "Onlar Allah ve Resul içindir. O halde Allah'tan korkun ve aranızda barış ve esenliği kurun. Ve eğer müminler iseniz Allah'a ve O'nun Resulü 'ne itaat edin]*
- **Cihat savaşmanı ötesi, gayret etmek, bütün gücünü kullanmaktır. Çalışmanın da amacı eder ve değer üretmek, emektir. Buna hayırlar ve kurtuluş boyutu denilmektedir:** 9/88: *Fakat resul ve onunla birlikte iman edenler, mallarıyla, canlarıyla cihat ettiler. İşte bunlarıdır tüm hayırlar. İşte bunlardır tam kurtulanlar*
- **İnsan ömrü kısa olduğuna göre, Kuran tebliğ edenlerin, onurlu, toplumu düşünen ve insanlara düşken olması, şefkatli ve merhametli olmaları, sert ve insanları şeytan sıfatı ile suçlamayan olmalıdırlar:** 9/128 *Yemin olsun, içinizden size onurlu bir resul gelmiştir. Sizi rahatsız eden şey onu da üzer. Çok düşkündür size. Müminlere ise daha şefkatli, daha merhametlidir*
- **Her toplum, her grupta Kuran veya etik ilkeler gibi insanlık ve sevgi boyutunda kişiler vardır, onları dinlemeli, çünkü adaletle hükmederler:** 10/47 *Her ümmet için bir resul öngörülmüştür. Resulleri gelince, aralarında adaletle hüküm verilir. Hiçbir zulme uğratılmazlar*
- **Resuller uyarıcıdırlar, zorlama ve merhametli ve şefkatli oldukları ile belli olurlar:** 11/25 *Yemin olsun biz, Nuh'u da toplumuna resul olarak göndermiştik. "Ben sizin için açık bir uyarıcıyım.*
- **Bir resul nasıl dua etmeli, yaratılış ve bilime dayanmalı, sorunlarda da yine yaratılışa göre çözüm üretmeli, başka bir dayanağa da gerek yoktur:** 13/30: *İşte, seni böylece, kendilerinden önce nice ümmetlerin gelip geçtiği bir ümmet içinde resul kaldık ki, onlar Rahman'a küfredelerken sen kendilerine, sana vahiy ettiğimizi okuyasın. De ki: "O'dur benim Rabim, ilah yok, illa Allah var, O'na dayanmışım ben! Yalnız O'nadır tövbem*

- **Yaratılış ve bilim dışı olanların tarihteki karşılaştıkları bilinmektedir. Bizlerde aynı şekilde değil, bize tanrı gibi, sihir ve üstün gücü olan kişiler önerileri, öncülüklerinden kaçınılmalıdır:** 16/36 *Yemin olsun, biz her ümmette şöyle tebliğ yapan bir resul görevlendirdik: "Allah'a ibadet edin, tâğuttan kaçının. Sonra bunlardan kimine Allah kılavuzluk etti, kimine de sapıklık hak oldu. Şimdi, yeryüzünde gezip dolaşın da yalanlayanların sonu nasıl olmuş görün*
- **Bir bilim insanı tehlikeyi haber verince diğerleri buna alay ederler. Bir arabada hızlı gidiliyor, kaza olmaması için uyarınca, bizim arabamız en son model ve tüm donanımları etkin diyen kişi, karşıdan geleni nasıl kontrol edecektir, kaza er veya geç olacaktır:** 16/113 *Yemin olsun ki, onlara içlerinden bir resul geldi de onu yalanladılar. Bunun üzerine, onlar zulümlerine devam edip dururken azap kendilerini yakaladı*
- **Her birey özgün, özel ve kendisi sorumlu ise, bilgilenme ile rıza alınabiliyorsa, oluşana olaydan elbette sorumlu olacaktır, olumlu ise takdir, olumsuz ise tekdir alacaktır:** 17/15 *Kim yola gelirse kendisi için yola gelmiş olur. Sapıtan da kendi aleyhine sapıtmış olur. Hiçbir günahkâr, bir başka günahkârın yükünü taşımaz. Ve biz, bir resul göndermedikçe azap edici değiliz*
- **Resul insan dışı olunca bir büyüçülük boyutu olmaktadır. Gerçi her doğa olayı bir uyarıdır. Tsunami olayında 7 yaşındaki çocuk, biz derste deniz çekilince dev dalgalar gelecek diye öğrendik, kaçalım demiş, 700 kişi dinlemiş ve kurtulmuşlar, çocuk resul gibi etki yapmış:** 17/94 *Kendilerine hak kılavuzu geldiğinde, insanların iman etmelerine, şöyle demelerinden başka bir şey engel olmadı: "Allah, bir insan mı resul gönderdi?"*
- **Bir olayda eğer melek yapıyorsa, biz nasıl ödül alacağız?** 17/95 *De ki: "Eğer yeryüzünde doygunluğa ulaşmış melekler dolaşır olsaydı, elbette gökten onlara bir melek-resul gönderirdik."*
- **Her bir kaza olasılığı olan yerde bir uyarı vardır, trafik işaretleri bundan konulur. İşaretlere uymadığı için ceza katlanır, uyarı düşmüş, yok ise bu ceza verilmez:** 20/134: *Eğer biz onları, ondan önce bir azapla helâk etseydik mutlaka şöyle diyeceklerdi: "Rabbimiz, ne olurdu bize bir resul gönderseydin de zelil ve rezil olmadan önce senin ayetlerine uysaydık*
- **Yaratan bir ilah gibi değil, yaratılış boyutunda onu yaratan ve kontrol eden, her şeyin sahibi, kontrol eden, doğmamış ve doğurmamış olarak ele alınmalıdır:** 21/25: *Senden önce hiçbir resul göndermedik ki ona şöyle vahy etmiş olmayalım: "Gerçek şu: İlah yok illa Allah var, artık bana ibadet edin*
- **Bir boyutta yapana ödül, zarar oluşturana da ceza vardır, bu adil olmanın gereğidir:** 21/112 *Resul şöyle yakardı: "Rabbim, hak ile hükmet! Bizim Rabbimiz Rahman'dır. Sizin nitelendirmelerinize karşı yardımına başvurulandır, Müsteân'dır*
- **Şeytan bir fikirdir, aksi düşüncedir, bize net aksini yaparak doğru olacağını belirten bir uyarıdır:** 22/52: *Biz senden önce hiçbir resul ve nebi göndermedik ki, o bir şey tasarladığında/okuduğunda, şeytan onun düşünce ve dileği içine bir şey atmış olmasın. Ama Allah, şeytanın attığını siler, sonra kendi ayetlerini muhkemleştirir. Allah Alîm'dir, Hakîm'dir*
- **Burada inanana kalıba uyan/Eslemna değil (49/14), kalbe girmesi ve tutum ve davranışlara yansınması/teslim olan yaklaşımları ile tanık olunması gerekir.** 22/78: *Allah uğrunda O'na yaraşır bir gayretle didinin. O sizi seçmiş ve dinde size hiçbir güçlük çıkarmamıştır. Babanız İbrahim'in milletini esas alın. Allah sizi, önceden de şu kitapta da "Müslüm/Allah'a teslim olanlar" diye adlandırdı ki, resul sizin üzerinize bir tanık olsun, siz de insanlar üzerine tanıklar*

olasınız. O halde, namazı/duayı yerine getirin, zekâtı verin ve Allah'a sarılın. O'dur sizin Mevlâ'nız. Ne güzel Mevlâ'dır O ne güzel yardımcıdır O

- **Musa tüm kavmini kurtardıktan sonra geri dönünce, buzağıyı tanrı yaptıkları ve Musa'nın tanrısı dediklerine şahit olmaktadır. Yaratılış, Yaratan tanrı kavramında değil farklı ele alınmalıdır, tanrıya tapınılır, Yaratana ise hizmet edilir. Bunu algılamak zor olsa gerek: 23/23 Yemin olsun, Nuh'u toplumuna resul olarak gönderdik de o şöyle dedi: "Ey toplumum! Allah'a ibadet edin! O illa Allah'tır, tanrınız yok sizin. Hâlâ sakınmayacak mısınız?"**
- **Burada da tanrı değil, yaratan, yaratılış var eden olarak ele alınmalıdır: 23/32: Onlara da içlerinden şu yolda tebliğde bulunan bir resul gönderdik: Allah'a kulluk/ibadet edin. O var, tanrınız yok sizin. Hâlâ ürpermiyor musunuz**
- **Toplum kendi boyutuna göre ekleme ve çıkarmalar yapıp, değiştirir, değiştirmiştir, ana temel konularda sapmıştır. 25/30 Resul de şöyle der: "Ey Rabbim, benim toplumum, bu Kur'an'ı terk edilmiş/dışlanmış halde tuttular.**
- **Genellikle beklenen, zengin, hoca ve yönetici olmasıdır, ama söylenene bakmayan, görünüşe bakan bunları algılar ve elbette de yanılır, yanılmıştır: 25/41: Seni gördüklerinde, şu şekilde alaya almaktan başka şey yapmazlar: "Allah, resul olarak şunu mu gönderdi?!"**
- **Bazı kişiler sigaranın zararlı olduğu, kendisinde kronik akciğer hastalığı bulunduğunu söyler ama devamlı tütürür. Bunun gibi sorunca, iğrençlik ve haksız kazanç der ama ben yapmasam başkası yapacak diye yapar: 27/54 Lût'u da resul olarak gönderdik. Toplumuna şöyle dedi: "Gözünüz göre göre şu iğrençliği yapıyorsunuz ha!"**
- **Bir kişi uçurumdan düşerken, niye uyarı yok diyebilir. Bariyeri, uçurum adı ve boyutunu yazan levha ona uyarı olarak gelmemiştir, bir yazı atlarsanız ölürsünüz demesi saçma olmayacak mıdır? 28/47: Kendi ellerinin önden hazırladıkları yüzünden başlarına bir musibet geldiğinde hemen şöyle diyorlar: "Rabbimiz, bize bir resul gönderseydin de senin ayetlerine uyup müminlerden olsaydık ne olurdu**
- **Uçurumdan düşenler, kurtulunca sorulur, cevapları ben düşmeyeceğim sanıyordum ve korkuluklar dayanır sanıyordum olur. 28/59: Senin Rabbin, memleketleri/medeniyetleri, ana merkezlerinde kendilerine ayetlerimizi okuyan bir resul göndermedikçe helâk etmez. Biz; ülkeleri/medeniyetleri, halkları zulme sapmadıkları sürece helâk etmeyiz.**
- **Bir depremin veri, kanıtı fay hatları değil midir? Niye buna karşın onun üstünde çürük evler yapılır? 40/34 Yemin olsun, daha önce Yûsuf da size açık-seçik beyineler getirmişti de onun size getirdikleri hakkında hep kuşku duymuştunuz. Daha sonra o ölünce de şöyle demiştiniz: "Allah ondan sonra bir daha asla resul göndermez." Allah, sınır tanımaz kuşkucuları işte böyle saptırır.**
- **Çevre kirliliğine bakınca, ilk planda çevre kullanılmış, çöp v atıklar ile bozulmuştur, sonra da oturulamaz yer olur. Tüm bu bozulma bir simge ve belirti iken bunlara gözü kapatmak, kör olmaktır: 43/29: Ben, şunlar ve atalarını, kendilerine hak ve açık kanıtlı resul gelinceye kadar nimetlenirdim**
- **Uyarı ve öğüt, bilimsel dayanak ve gerekçeler ile olmalıdır. Deprem olacak, çünkü buradan fay hatları geçiyor ve yıkıcı etkisi olacak şeklinde söylenir, sadece korkun denilmez: 44/13 Nerede onlarda öğüt almak? Yemin olsun, delillerle açıklayan bir resul gelmişti onlara.**
- **Mısır'da çevre kirliliğinin boyutları önemli iken, bunu bir sınav olduğu, ancak algılanmadığı da ortadadır: 44/17 Kudretimize yemin olsun ki, onlardan**

önce Firavun'un kavmini de ince bir imtihana çektik de asil ve onurlu bir resul geldi onlara

- **Bilim üzere olan, tedbir ve korunma yapacağı için, birçok sorundan sağ salim çıkması beklenir:** 48/12: *Siz sanmıştınız ki, resul de müminler de ailelerine bir daha asla dönmeyecekler. Bu düşünce kalplerinizde süslendi de çirkin bir sanıya saplandınız ve mahvolmuş bir topluluk haline geldiniz*
- **Bilim büyüclük değil, büyücüler bilimi kullanarak göz boyarlar:** 51/52: *İşte böyle! Onlardan önce herhangi bir resul geldiğinde, mutlaka şöyle dediler: "Ya büyücüdür ya deli*
- **Bilime inandık diyen kişi, bilime eğer güvenmiyor ise, uçağa binemez:** 57/8 *İman sahipleri iseniz size ne oluyor da Allah'a güvenmiyorsunuz? Oysaki Resul sizi Rabbinize inanmaya çağırıyor, sizden kuvvetli bir söz de almıştır*
- **Burada kişiden daha çok getirdikleri öne çıkarılmaktadır:** 57/26 *Yemin olsun, Nuh'u ve İbrahim'i de resul olarak gönderdik. Peygamberliği ve Kitap'ı bunların soyları arasına koyduk. O soylardan bir kısmı hidayete ermiştir. Ama onlardan çoğu, yoldan çıkmış olanlardır*
- **Sosyal açıdan destek, yardım etmek ile bir toplumun mutlu yaşaması sağlanır:** 59/7 *Allah'ın, kentler halkından resulüne zahmetsizce aktardığı mal ve nimetler şunlar içindir: Allah, Peygamber, yakınlar, yetimler, yoksullar, yolda kalmışlar. Bu böyle düzenlenmiştir ki, o mal ve nimetler sizden yalnız zengin olanlar arasında dönüp duran bir kudret aracı olmasın. Resul size ne verdiyse onu alın; sizi neden yasakladıysa ona son verin ve Allah'tan sakının. Hiç kuşkusuz, Allah'ın azabı çok şiddetlidir*
- **Herhangi bir eğitim almamış olanlar bile yerçekimini bilmektedirler, eğer buna karşı olursa sapıklıkta, bir düşer, bir yerini incitir:** 62/2 *O Allah'tır ki, ümmûlere içlerinden bir resul göndermiştir de o, onlara Allah'ın ayetlerini okur, onları arıtıp temizler, onlara kitabı ve hikmeti öğretir. Onlar bundan önce tam bir sapıklık içine gömülmüşlerdi*
- **Her bireye bir uyarı geldiği, şişman ve diyabetli olana uyarı varken, şeker yerse komayı çağırması olacaktır:** 73/15: *Biz size, üstünüze tanık olan bir resul gönderdik. Tıpkı Firavun'a bir resul gönderdiğimiz gibi.*
- **Bir kişi hastalıktan kurtulması, hekimin ona sağlık konusunda öğütleri ile ilacı kullanması ile oluşacaktır, o gelene kadar süreç olmaktadır:** 98/2 *Allah tarafından gönderilen, tertemiz sayfalar okuyan bir resul gelinceye dek*

Resul Dedi ki/Hadis tümü Kuran temellidir. Resul/bizlere de söylenen vurgu olarak DE Kİ/böyle söyleyin demiştir. Resul de bu şekilde söylemesi gerekir.

Kuran Ayetleri:

- **Getirin, bilimsel, kanıta dayalı verinizi denilerek, artık TCK olduğu gibi, yorum ve görüş değil, bizzat kanıt üzere olmalı, şüphe değil, kesin ispat eden olmalıdır:** 2/111 *"Yahudiler yahut Hıristiyanlar oluverenlerden başkası cennete asla giremeyecek." dediler. Bu, onların hurafeleri/anlamını bilmeden okuyuşları/kuruntularıdır. De ki onlara: "Eğer doğru sözlü iseniz hadi getirin susturucu kanıtınızı*
- **Yaratan üzerine tartışmayı bırakın, amelleriniz ile yargılanacaksınız:** 2/139 *De ki onlara: "Allah hakkında bizimle tartışıyor musunuz? Oysaki Allah hem bizim Rabbinizdir hem sizin Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size. Biz yalnız O'na/Allah'a gönül verenleriz.*

- **Bir kişi doğru ve iyiliği yaparsa Yaratılış ve Yaratana yakın olmaktadır. Bu çabayı göstermesi söylenmelidir:** 2/186: *Kullarım sana benden sorarlarsa ben Karîb'im, gerçekten çok yakınımdır. Dua edenin çağrısına, bana çağırıp yakardığı anda cevap veririm. Hadi onlar da bana karşılık versinler, bana inansınlar ki doğru ve iyiyi bulabilsinler.*
- **Her bir bilimsel boyutun bir yararı vardır, bunun üzerinde olun, dürüst davranın ve insanlara ve mekanlarına saygı gösterin demiştir:** 2/189: *Sana, doğan aylardan sorarlar. De ki: "Onlar, insanların çeşitli yararları ve bir de hac için vakit ölçüleridir." Hayırda erginlik/dürüstlük evlere arkalarından girmeniz değildir. Hayırda ergin/dürüst o kişidir ki, takvaya sarılıp korunur. Evlere kapılarından girin. Allah'tan korkun ki kurtuluşa erebilesiniz*
- **Harcamaları nasıl yapalım diye sorunca da alınan cevap aşağıdadır. Resul bunun dışına çıkamaz, eklemeye yapamaz:** 2/215: *Sana, neyi infak edip vereceklerini soruyorlar. De ki: "İnfak ettiğiniz mal ve nimet; ana-baba, yakınlar, yetimler, yoksul ve çaresizlerle yolda kalan için olmalıdır. Hayır olarak yaptığımızı Allah en iyi biçimde bilmektedir."*
- **Yasak dönemler ile fitne konusunda söylenecekler iletilmektedir:** 2/217: *Sana haram ayı, onda savaşmayı soruyorlar. De ki: "O ayda savaş büyük bir günahdır. Ama Allah yolundan alıkoymak, O'na ve Mescid-i Haram'a nankörlük etmek, ora halkını oradan sürüp çıkarmak, Allah katında daha büyük bir günahdır." Fitne/baskı ve bozgunculuk, cana kıymaktan daha büyük bir kötülüktür. Eğer güçleri yetse sizi dininizden çevirinceye kadar sizinle savaşmayı sürdürürler. İçinizden kim irtidat edip dininden döner de kâfir olarak ölürse böylelerinin amelleri dünyada da âhirette de boşa gitmiştir. Ateş ehlidir onlar. Uzun süre kalacaklardır orada.*
- **Şarap, kumar ve uyuşturucu konusunda verilecek bilgiler:** 2/219: *Sana uyuşturucuyu/şarabı ve kumarı sorarlar. De ki: "Bu ikisinde büyük bir günah vardır; insanlar için çıkarlar da vardır. Ama onların kötülüğü yararlarından çok daha büyüktür." Ve sana neyi infak edeceklerini de soruyorlar. De ki: "Helal kazancınızın size ve bakmakla yükümlü olduklarınıza yeterli olanından artanını verin." Allah, ayetleri size işte böyle açıklar ki, derin derin düşünebilesiniz*
- **Yetimler ve kimsesizler ile bakıma muhtaçlara yapılacaklar iletilmektedir:** 2/220: *Dünya ve âhiret hakkında... Sana yetimlerden de soruyorlar. De ki: "Onları, işe yarar hale getirmek kendileri için daha hayırlıdır. Eğer onlarla bir arada yaşarsanız, onlar sizin kardeşlerinizdir." Allah, bozguncuyu barışseverden ayırmasını bilir. Eğer Allah dileseydi, sizi zora sürerdi. Allah, tüm onurların sahibi, tüm hikmetlerin sahibidir.*
- **Biyolojik durumları farklı konuma sokmamalı, gerekenler yapılmalıdır ifadesi sunulmaktadır:** 2/222: *Sana âdet halini de sorarlar. De ki: "O, insana rahatsızlık veren bir haldir. Hayızlı oldukları sırada kadınlardan uzak durun ve onlar temizleninceye kadar kendilerine yaklaşmayın. İyice temizlendiklerinde, Allah'ın emrettiği yerden onlara gidin." Şu bir gerçek ki Allah, çok tövbe edenleri sever, iyice temizlenenleri de sever.*
- **Bir kimsenin sözü değil eylemi önemlidir, aldatıcı yaklaşabilir olduğu vurgusu açıktır:** 3/119: *Siz öyle kişilersiniz ki, onlar sizi sevmedikleri halde siz onları seversiniz. Ve kitabın tümüne inanırsınız. Onlar ise sizinle karşılaştıklarında "İnanmış!" derler; baş başa kaldıklarında ise size öfkelerinden parmak uçlarını ısırlar. De ki onlara: "Öfkenizle geberin!" Allah, göğüslerin içindekini çok iyi bilmektedir*
- **Helal olanlar da ayrıca açıklandığı görülmektedir:** 5/4: *Sana soruyorlar, onlar için helal kılınan ne? Şöyle söyle: "Sizin için bütün temiz/lezzetli/hoş nimetler helal*

kılınmıştır. Eğittiğiniz avcı kuşların tuttukları ile eğittiğiniz av köpeklerinin tuttukları da size helal kılındı. Siz bu hayvanlara, Allah'ın size öğrettiklerinden öğretiyorsunuz. O halde onların sizin için tuttuklarından da yiyin ve üzerine Allah'ın adını anın. Allah'tan sakının! Allah gerçekten hesabı çok çabuk görür

- **İslam yeni değil, tüm tarihte kabilelerde iletildiği vurgusu yapılmaktadır:** 6/91 Allah'ı, kadrine/şanına yaraşır şekilde tanıyamadılar. Çünkü, "Allah, insana hiçbir şey vahyetmemiştir." dediler. De ki "Mûsa'nun insanlara bir ışık, bir kılavuz olarak getirdiği kitabı kim indirdi? Siz o kitabı birtakım parşömenler yapıp ortaya sürüyorsunuz, birçoğunu da saklıyorsunuz. Size, sizin de atalarınızın da bilmediği şeyler öğretildi." "Allah!" de, sonra bırak onları saplandıkları bataкта oynayadursunlar
- **Bir konuda açıklama bilimsel olmalıdır yaklaşımı nettir:** 6/13: Sekiz çift: Koyundan iki, keçiden de iki. De ki "İki erkeği mi haram kıldı, iki dişi mi, yoksa iki dişinin rahimlerinin kuşattığını mı? Eğer doğru sözlü iseniz bana ilimle haber verin]"
- **İlim dışı inanı şaşırtmak ve yalanlar uydurmak denilince, zamanımızdaki din adına söylenenler akla gelmektedir:** 6/144: Ve deveden iki, sığırdan iki. De ki "İki erkeği mi haram kıldı, iki dişi mi, yoksa iki dişinin rahimlerinde kuşatılanı mı? Yoksa Allah size bunu önerirken siz de tanıklık mı ediyordunuz?" İlim dışı bir şekilde insanları şaşırtmak için yalan düzüp Allah'a iftira edenden daha zalim kim olabilir? Allah, zulme sapan bir topluluğa kılavuzluk etmiyor]"
- **Haramlarda ayrıca belirtilmektedir:** 6/151 De ki onlara: "Hadi gelin, Rabbinizin size neleri haram kıldığını yüzünüze karşı okuyayım: Hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın. Ana-babaya çok iyi davranın. Yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin; biz sizi de onları da rızıklandırırız. Kötülüklerin görünene de gizli kalanına da yaklaşmayın. Allah'ın saygın ve aziz kıldığı cana, bir hakkı savunmak dışında kıymayın. Allah size bunları önerdi ki, aklınızı işletebilesiniz
- **Kimse ne zaman sonlanacağını, geleceği bilemez, bu açıdan vurgu nettir:** 7/187: Ne zaman gelip çatacak diye kıyamet saatini soruyorlar sana. De ki: "Ona ilişkin bilgi Rabbin katındadır. Onu, vakti geldiğinde belirginleştirecek olan yalnız O'dur. Göklere de yere de ağır gelmiştir o. O, size ansızın gelecektir, başka değil." Sen onu iyice biliyormuşsun gibi sana soruyorlar. De ki: "O'na ilişkin bilgi Allah katındadır, fakat insanların çocukları bilmiyorlar
- **Savaşta ganimet alınmaz, toplum ve devletin harcama boyutunda olacağı ancak barış temelinde olunmalıdır yaklaşımı açıktır:** 8/1: Sana harp ganimetlerini sorarlar. De ki: "Onlar Allah ve Resul içindir. O halde Allah'tan korkun ve aranızda barış ve esenliği kurun. Ve eğer müminler iseniz Allah'a ve O'nun Resul'üne itaat edin
- **Bir kimsenin veya toplumun değil, gerçek davranış ve yaklaşımlar Yaratan tarafından tutulduğu, çünkü insanın amacı ve güdüsü ancak başkasının bilemeyeceği için olduğu nettir:** 9/51 De ki onlara: "Hakkımızda Allah'ın yazdığından başkası bize asla ulaşmaz. O'dur bizim Mevlâ'mız. Yalnız Allah'a güvenip dayansın inananlar
- **Bazı bilgilere, soyut kavramlara ulaşılmasının sınırlı olduğu bilimsel bir gerçekliktir ki soruya cevap verme denilmektedir:** 17/85: Ve sana ruhtan sorarlar. De ki: "Ruh, Rabbinin emrindedir. Ve size, ilimden sadece az bir şey verilmiştir.
- **Tarihteki bazı yaklaşımların destanlaştığı, abartılacağı vurgu iletilmektedir:** 18/83: Sana Zülkarneyn 'den de sorarlar: De ki: "Size ondan bir hatıra okuyacağım
- **Enerjiden oluşmuş, hidrojen bombası ile hidrojen yapılması gibi, atomların parçalanması da atom bombası gibi olacağı temsili ifade edilmektedir. Yokken enerjiden var olmuş, varken yokluk olacaktır:** 20/105: Sana dağlardan soruyorlar. De ki: "Rabbin onları un-ufak edecektir.

- **Bize düşen görev, arınıp temizlenmektir:** 79/18: *De ki ona: 'Arınıp temizlenmeye ne dersin?'*
- **İnsanlar devamlı gelecek soruları sorar, Resul bilmediğini vurgular, ama Cehennem yakın ise kaçmaya çalışacaklardır, am nasıl?** 79/42: *O saatten soruyorlar sana, "gelip demir atması ne zaman?" diye*

Resul Dedi ki/Hadis söz demek ise, yine kaynaklardan alınan sözleri

Hadiste olup, unutturulmaya çalışılanlar:

- Bana mucize olarak verilen ancak Allah'ın bana vahiy ettiği'dir/ Kur'an'dır. (Buhari, İ'tisam, 1)
- "Size sadece Kur'an'ı bırakıyorum; ona uyarmanız yolunuzu şaşırmasın" (Müslim 15/19 Nu, 1218; İbn Mace 25/84 Nu, 3074; Ebu Davut 11/56 Nu, 1905)
- Din konusundaki ihtilaflarda size Kur'an yeterlidir. (5424- Buhari- Müslim- Nesai / 4727- Muvatta- Müslim)
- Resulullah ölüm döşeginde şöyle dedi:
- Ben yalnızca Kur'an'ın haram kıldıklarını haram kılarım. Allah'a yemin ederim ki benim adıma bir şeye (beni bahane ederek) sarılmasınlar. (Ebu Yusuf Er Redd, 31, s.85)
- Allah'ın kitabında helal kıldığı helal, haram kıldığı haramdır. Hakkında sustuğu ise serbesttir. Allah'ın serbest bıraktıklarını kabul edin ve bilin ki Allah hiçbir şeyi unutucu değildir. (Ebu Davud k. Etime 39/ Tirmizî k. Libas 6/ İbn Mace k. Etime 60/ El- Müracaat sayfa 20)
- Benden bir şey yazmayın, benden Kur'an dışında bir şey yazan onu yok etsin. (Sahihi Müslim c.4, s.97/ Süneni Darimi c.1, s.119/ Süneni Ahmed b. Hanbel c.3, s.182) "
- Biz hadis yazarken Nebi yanımıza geldi ve yazdığımız şey nedir? dedi. - Senden işittiğimiz hadisler dedik. - Nebi, Allah'ın kitabından başka kitap mı istiyorsunuz? Sizden evvelki milletler Allah'ın kitabı yanında başka kitaplar yazdıkları için yoldan çıktılar." (Tirmizî, es Sünen, El Hatip, Takyit, s.33)
- Sahabe, Allah'ın elçisinden sözlerini yazmak için izin istediler ancak onlara izin verilmedi. (Darimi, es Sünen) "
- Şüphesiz benden sonra raviler, benden hadisler rivayet edeceklerdir. Onların hadislerini Kur'an'a arz ediniz. Kur'an'a uygunsa alınız. Kur'an'a uygun değilse almayınız. (Suyu ti, Miftah, s.15) "
- Benden hadis yayılacaktır. Size Kur'an'a uygun bir şey gelirse bilin ki o bendendir. Benden Kur'an'a muhalif bir şey gelirse o benden değildir. (Darekutni, Sünen, 1, 208.)
- Resulullah şöyle dedi: (O gün kimse) Ya Muhammed, bana yardım et diyerek yanıma gelmesin. Çünkü o vakit ben Ona, ben senin için bir şey yapmaya malik değilim, ben sana bugünü tebliğ etmişim derim buyurdu. (Buhari 1328, Nesai 2447)

NOT: Resul dedi ki/Hadis boyutunda dedikleri doğrudan Kuran kaynaklı olduğu açık ve nettir.

Bir irdeleme yapılırsa ayak yıkama yaklaşımı; bize göre taban yıkanmalı iken, yüzeyinin yıkanama ve mesh edilmesi daha öne çıkması bir aldatıcı gibi gelebilir. Bu açıdan her birey kendisine göre yaptığı değişimi Kuran'a bağlaması değil, kendi inisiyatifi olarak irdelemelidir.

Kelime Anlamı (Ayet)

Arapça *āya'* 1“ آية. işaret, simge, sinyal, alamet, 2. Kuran sözü" sözcüğünden alıntıdır. Arapça sözcük Aramice/Süryanice *ʾāt* 1“ ܐܬ. alamet, işaret, 2. alfabenin her harfi"

sözcüğünden alıntıdır. Bu sözcük İbranice *ʾawot* אָוֹת "alamet" sözcüğü ile eş kökenlidir. (<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/resul>)

Ayet (<http://aksozluk.org/resul>)⁵: Alamet, belirti, işaret, ibret, delil. Aynı karşılıktaki Arapça ayet kelimesinden geliyor. Bu söz İslam öncesi dönemden beri kullanılıyor. Arapçada çoğul şekli *āyat* (=belirtiler, alametler) olarak biliniyor. Arapça aya (=mucize, örnek) sözcüğüyle de münasebet kurulmaktadır. İbranice *awot* (=alamet, belirti) sözcüğüyle aynı köktendir.

NOT: Ayet, belirti, işaret ise, yaratılışın belirtileri tüm doğa, doğa kanunlarıdır. Kuran ayetleri de aynı şekilde bir sosyal kanun gibi ele alınmalı, hukuksal bir olgu, bir gerçek olduğu ortadadır. "6/49: *Ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, fenalığa bulaşmaları yüzünden kendilerine azap dokunacaktır*" vurgusunda da eğer bilimsel uyarı ve doğa kanunlarını, fay üstünde ev yaparken çürük bina fenalığına bulaşırsanız, felaket ile karşılaşacak, azap dokunacaktır denilebilir.

Kuran'a bakalım; Kurandaki yazılarında bir Yaratandan gelmesine olan inancımız gibi, onun da yerçekimi gibi bir kanun/ayet olarak tanımlanması da doğal olarak ele alınmalıdır. Aşağıda ayet kelimesi geçen yazılara bakınca, bunun uygun olduğu belirgindir. Ayet gelmesi de bir bakıma o doğa kanunun algılanması, çözümlenmesi, yer çekiminin formülize edilmesi, zamanımızda ise Coulomb, karşılıklı kitle çekimi ve itimi olarak da bakılabilir.

Konu bilim açısından bakılacaktır.

Ayet: Kuran ayetleri:

- **Bilim dışı ev yapan depremde azapta ve ateş dostu olmuşlardır:** 2/39 *Nankörlüğe sapıp ayetlerimizi yalanlayanlara gelince onlar, ateşin dostu olacaklardır. Onlar orada uzun süre kalacaklardır.*
- **İndirilen bilimsel boyutlardır, inkâr eden, depremde sağlam rapor veren kişi kendini, ilimi satmıştır:** 2/41 *Berberinizdekini doğrulayıcı olarak indirmiş bulunduğuma inanın. Onu ilk inkâr eden siz olmayın. Benim ayetlerimi az bir bedel karşılığı satmayın. Ve yalnız benden sakının*
- **Bilim ve gerçek üzere olun, şehre inin yemek satın alın:** 2/61: *Siz şöyle demiştiniz: "Ey Mûsa, biz bir tek yemeğe asla dayanamayız; bizim için Rabbine dua et de bize yerin bitirdiklerinden, baklasından, acurundan, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından çıkarıversin."* Mûsa şöyle demişti: *"Siz daha aşağı bir nimete daha üstün bir nimeti mi değiştirmek istiyorsunuz? İnin bir kasabaya; istediğiniz sizin olacaktır."* Ve üzerlerine zillet, eziklik ve yoksulluk damgası vuruldu, Allah'tan bir gazaba çarpıldılar. Bu böyle oldu, çünkü onlar Allah'ın ayetlerini inkâr ediyor ve haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı. İsyân ettikleri için böyle oldu. Sınır tanımıyor, azgınlık yapıyorlardı
- **Burada Kuran değil, eylem, doğa yasaları geçerlidir:** 2/73 *Şöyle dedik: "Kesilen ineğin bir parçasıyla öldürülen adama vurun."* İşte böyle diriltir Allah ölüleri. Size ayetlerini gösteriyor ki, aklınızı işletebilesiniz
- **Yerçekimi açık, seçik bir ayettir:** 2/99: *Yemin olsun, biz sana açık-seçik ayetler indirdik. Onları, sapmış olanlardan başkası inkâr etmez.*
- **Newton kanunu sonrasında Coulomb kanunu gelmiş, özellikle uzayda kullanılmaktadır:** 2/106: *Biz bir ayeti siler, unutturur veya ertelersek ondan daha iyisini veya onun bir benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücü yeter olduğunu bilmedin mi?*

- **Havada uçan veya uçmayı kabul eden, destanlaşan kişiye, taşın nasıl düşmesi ayeti sorulmalıdır:** 2/118 Bilgiden yoksun olanlar dedi ki: "Allah bizimle konuşsaydı yahut bize bir mucize gelseydi ya! " Onlardan öncekiler de aynen onların dediği gibi demişti. Kalpleri birbirine benzemiştir. Biz ayetleri, gerçeği apaçık bilmek isteyenler için iyiden iyiye açıklamışızdır
- **Burada sanki Hz. Muhammet hikmet kaynağı olarak irdelenip, Mevritlerde bu vurgu yapılmaktadır. Bilim insanı öğretici olandır:** 2/129 "Rabbimiz! İçlerinden onlara, senin ayetlerini okuyacak, kendilerine Kitap'ı ve hikmeti öğretecek, onları temizleyip arındıracak bir resul gönder. Sen, evet sen, Aziz 'sin, tüm ululuk ve onurun sahibisin; **Hakim** 'sin, tüm hikmetlerin kaynağısın
- **Bir kişiye İngilizce öğretirseniz, beklediğiniz, bu lisanı temiz, insancıl ve ilişki kurmak için kullanmasıdır, bunun aksi olursa dışlanırsınız:** 2/151 Nitekim size aranızdan bir resul göndermişiz; size ayetlerimizi okuyor, sizi temizleyip arıtıyor, size Kitap'ı ve hikmeti öğretiyor, size, daha önce bilmediğinizi belletiyor.
- **Bir kişi bilerek bir şekilde uçağım diyerek, uçaktan atarsa, ona üzülmürüz ama hak etti, aptal da değildi, inancı uçar demesi ile aldandı denilir:** 2/161 Ayetlerimizi inkâr etmiş ve küfre batmış halde ölenlere gelince; Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların ilenci onlar üstünedir
- **Bir biyolojik döngüyü açıklamak, onun bilimsel verilerini sahip olmak ile algılanacağını farkına varmalıyız:** 2/187 Oruç gecesini, kadınlarınıza cinsel yaklaşım size helal kılınmıştır. Onlar sizin için giysidir/eştir, siz de onlar için giysisiniz/eşsiniz. Allah sizin öz benliklerinize yazık etmekte olduğunuzu bilmiş, tövbelerinizi kabul edip sizi affetmiştir. Artık şimdi onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için yazdığı şeyi arayın. Tanyerinin beyaz ipliği siyah ipliğinden sizce seçilinceye kadar yiyin için; sonra da orucu gece oluncaya değin tamamlayın. Mescitlerde itikâfta bulunduğunuz sırada zevcelerinizle cinsel temas kurmayın. İşte bunlar Allah'ın yasaklarıdır, bunlara yaklaşmayın. Allah, ayetlerini insanlara işte böyle açıklar ki korunabilsinler
- **Tarihten örnekler olarak bir kavme 10 emir gibi ayetler verilmiş olmasına karşın, öldürmeyin ayet varken, halen bizden olmayan ölsün diyebilmektedirler:** 2/211 Sor İsrailoğullarına, onlara nice açık ayet verdik! Kim Allah'ın nimetini, o kendisine geldikten sonra başka kılığa sokarsa kuşku duymasın ki, Allah'ın azabı pek zorludur
- **İnsanların para harcama olarak kumar ve eğlence değil, yeterli olana harcama sonrası, paylaşılmalıdır denilmektedir. Bu daha mutluluk verecektir:** 2/219: Sana uyuşturucuyu/şarabı ve kumarı sorarlar. De ki: "Bu ikisinde büyük bir günah vardır; insanlar için çıkarlar da vardır. Ama onların kötülüğü yararlarından çok daha büyüktür." Ve sana neyi infak edeceklerini de soruyorlar. De ki: "Helal kazancınızın size ve bakmakla yükümlü olduklarınıza yeterli olanından artanını verin." Allah, ayetleri size işte böyle açıklar ki, derin derin düşünebilirsiniz]
- **Burada sosyal barış ve hukuk ile hakların dengelenmesi belirtilmektedir:** 2/221 **Müşrik** kadınlarla, onlar iman edinceye kadar evlenmeyin. Özgürlüğünden yoksun inanmış bir kadın, müşrik bir kadından -müşrik kadın sizin hoşunuza gitse de- çok daha hayırlıdır. Müşrik erkeklerle de onlar iman edinceye kadar nikâhlanmayın. İnanmış bir köle, müşrik bir erkekten -o hoşunuza gitse de- çok daha hayırlıdır. Bu müşrikler sizleri ateşe çağırır. Allah ise sizi, izniyle cennete ve affa çağırır. Ve ayetlerini insanlara açık açık bildirir ki, düşünüp öğüt alabilsinler.

- **Biyolojik bir bilimsel hukuk boyutu sunulmaktadır:** 2/231 Kadınları boşadığınızda, bekleme sürelerini tamamladılar mı ya onları örfe uygun olarak tutun yahut da örfe uygun olarak serbest bırakın. Onları, zulmetmeniz için, zararlarına olacak bir biçimde, tutmayın. Bunu yapan, öz benliğine zulmetmiş olur. Allah'ın ayetlerini eğlence aracı yapmayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve kendisiyle size öğüt vermek için indirdiği kitabı ve hikmeti hatırlayın. Allah'tan sakının ve bilin ki, Allah her şeyi çok iyi bilmektedir
- **Birçok sosyal ve fiziksel kanunlar, aklını çalıştıranlar için algılama boyutuna girebilir:** 2/242 Aklınızı işletmeniz ümidiyle Allah, ayetlerini size işte böyle açıklıyor
- **İnsanlara verilen ayetler, incelendiğinde hemen, hemen hepsi aynı yapıdadır. Değişin olmaz, çünkü insan aynı insandır:** 2/252: İşte bunlar Allah'ın ayetleri. Onları sana hak olarak okuyoruz. Yemin olsun ki sen, gönderilen elçilerdensin
- **İnsanlara ayetler gelmiş olmasına karşın, açık ve net iken, bunları dışlayıp, birbirleri ile din üzere savaşa girmişler ve barış diyerek savaş yapanlarda olmuştur:** 2/253: İşte resuller! Biz onların bazısını bazısına üstün kılmışızdır. Allah, onlardan bazısı kelamıyla muhatap olmuştur. Bazılarını da derecelerle yüceltmıştır. Meryem oğlu İsa'ya açık ayetler verdik ve onu Ruhulkudüs'le güçlendirdik. Allah dileseydi, onların ardından gelenler, açık-seçik mesajlar kendilerine ulaştıktan sonra birbirlerini öldürmezlerdi. Ancak tartışmaya girdiler de içlerinden bazısı iman etti, bazısı küfre saptı. Allah dileseydi birbirlerini öldürmezlerdi. Ne var ki, Allah dilediğini yapıyor.
- **Yaşamda her boyut mükemmel iken, birden doğa olayı olacağı dikkate alınmalıdır. Deprem Bölgesinde de aynı şekildedir, bu bakımdan tedbir, korunma ve gözetme önemlidir bu bir tebliğ, ayettir:** 2/266 Herhangi biriniz ister mi ki; altından ırmaklar akan, içinde her tür meyvesi olan, hurmalardan, üzümlerden oluşmuş bir bahçesi bulunsun, kendisinin güçsüz-çaresiz yavruları da olsun ve bu haldeyken üstüne ihtiyarlık çöksün, tam bu sırada o bahçeye alevli bir bora isabet etsin de bahçe, baştan başa yansın. Allah size ayetleri işte bu şekilde açıklıyor ki, inceden inceye ve derinden derine düşünebilirsiniz.
- **Doğru ve yanlış boyutunu ayırmak için yaşamımızda çeşitli örnekler vardır. Burada bu uyarıyı kaldıran, örtenlere azap olduğu belirtilmektedir. Soba soğuk diyerek elini yakmasına neden olmak, yapan için azapta olmak değil midir?** 3/4 Daha önce insanlara bir yol gösterici olarak **Furkan**'ı da indirdi. Şu bir gerçek ki, Allah'ın ayetlerini örtüp inkâr edenler için şiddetli bir azap vardır. Ve Allah hem **Azîz**'dir hem intikam alıcı...
- **Bilim üzere olan, uçak metal olmuş olsa da yerçekimi ve hava/rüzgâr sayesinde uçmaktadır. Yardımlaşma ve zekât konusunda kesin vurgu varken bunun bireye göre ayarlamasını/esnek/kapalı olmayı da öngörmektedir. Tek düze insan, tek düze yaşam olamaz:** 3/7 **Kitap**'ı sana indiren O'dur: Onun ayetlerinden bir kısmı **muhkem**lerdir ki; onlar Kitap'ın anasıdır. Diğer ayetlerse **müteşâbih**lerdir. Şu var ki, kalplerinde bir eğrilik ve bozukluk bulunanlar, fitne aramak, onun teviline öncelik tanımak için Kitap'ın sadece **müteşâbih** kısmının ardına düşerler. Onun **tevilini** ise bir Allah bilir, bir de ilimde derinleşmiş olanlar. Bunlar, "Ona inandık, hepsi Rabbimizin katındandır." derler. Gönül ve akıl sahiplerinden başkası gereğince düşünemez
- **Bilimi yalanlayan, gerekli tedbiri almayanların başlarına gelenleri gazetelerde sık okumaktayız, feci durumlar oluşmaktadır.** 3/11 Tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin durumu gibi. Ayetlerimizi yalanlamışlardı da

Allah, onları günahları yüzünden yakalamıştı. Allah, cezayı çok şiddetli vermektedir

- **Tek inanış gelmiş, ancak insanlar değişimi yapmışlardır. Kerbela olayında da artık yeni din geldi diyerek bozma çabası vardır. Barış ve İslam'dan sapanlar, hesabı da görmektedirler: 3/19 Allah katında din **İslam'dır**/barış ve esenlik için Allah'a teslim olmaktır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık/doymazlık/azgınlık/denge noktasından sapma/yalancılık /zulüm /kibir/ zinakârlık yüzünden ihtilafa düştü. Kim Allah'ın ayetlerini inkâr/Allah'ın ayetlerine nankörlük ederse, Allah, hesabı çabucak görecektir**
- **Bir toplumun yok olma nedenleri; bilime ve yaratılışa karşı uyarı karşı gelenleri, bilim insanlarını kendi dediklerini yapmadı siye öldürmeleri ve adalet yerin, hakkı teslim değil, hakları çalmaları sayılabilir: 3/21 Allah'ın ayetlerini inkâr edip haksız yere peygamberleri öldürenler ve insanlar içinden adaletle emredenlerin canına kıyanlar var ya, işte onlara korkunç bir azabı muştula**
- **Bir toplantıda Kuran'dan okumak, yorumlamak ve tartışmak ile yapılan iletişim ve ilişkiler önerilmektedir: 3/58: İşte bu sana, ayetlerden ve hikmetlerle dolu **Zikir** 'den okuduğumuzdur**
- **Geminin yüzmesi bir ayet ise, gerçeği de bilmelerine karşın, inkâr edenler, kendi menfaatini burada olduğunu sananlar olmuş ve olacaktır da: 3/70 Ey Ehlikitap! Gerçeğe tanık olup durduğunuz halde, Allah'ın ayetlerini neden inkâr ediyorsunuz/Allah'ın ayetlerine neden nankörlük ediyorsunuz**
- **İnsanın en iyi şahidi kendisidir. Bir çocuk annesine gelip, ben bardağı kırmadım demesi gibi inkâr eden olur, bunlara yaklaşım, olabilir, yerçekimi kırmıştır, canın sağ olsun, elini aman kesme derim. Evet o kırmamız, yerçekimi kırmıştır, daha dikkatli olmalıdır mesajı verilir: 3/98 De ki: "Ey Ehlikitap! Allah, yaptıklarınıza tanıklık ederken, Allah'ın ayetlerini neden inkâr ediyorsunuz?**
- **Resul eğer Hz. Muhammet ise, az bir süre aramızda olmuştur. Burada bize veri, kantlar ve gelişin olaylar bize yol göstermektedir. Buna karşın ters yönde gidenler olduğu da açıktır: 3/101 Allah'ın ayetleri size okunuyor, Resulü de aranızda; peki, nasıl küfre sapıyorsunuz? Kim Allah'a sarılırsa dosdoğru yola iletilmiştir o**
- **Burada ipe sarılma, bir bakıma tehlikede iken kurtulmak için bir kaçış yolu bulmak ile olur. Çocuğun uzattığı ip güvensizdir, sizi taşımalıdır, aynı kurtaran, gerçek kurtarıcı olmalıdır. 3/103 Hep birlikte Allah'ın ipine yapışın, firkalara bölünüp parçalanmayın; Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Birbirinizin düşmanı idiniz, Allah kalplerinizi uzlaştırıp kaynaştırdı da O'nun nimeti sayesinde kardeşler haline geldiniz. Ateşten bir çukurun kenarında idiniz; sizi oradan kurtardı. Allah size ayetlerini bu şekilde açıklıyor ki, doğruya ve güzele yol bulasınız**
- **Bir bakıma Kuran ayetleri üzerinde olanlar zulüm yapmaz, zarar da yapmama çabasıdadır. Kendilerin din adamı diyenler ise tam tersi korkutma ve birçok mecbur tapınmaya şart koşmaları ile eziyet yapmaktadırlar: 3/108 Bunlar sana Allah'ın ayetleri. Hak olarak okuyoruz sana onları. Allah, âlemlere zulüm istemiyor.**
- **Bilim dışı ve ayetlere aykırı olanlara zillet damgalı ve tembel olup, karşı çıkmayanlara da miskin denilmektedir: 3/112 Allah'tan bir ipe ve insanlardan bir ipe tutunmaları dışında, nerede bulunsalar üzerlerine zillet damgası vurulur.**

Allah'ın hışmına uğramışlardır. Üzerlerine miskinlik damgası vurulmuştur. Bu böyledir. Çünkü onlar, Allah'ın ayetlerine küfrediyor, haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı; isyan etmişlerdi, zulüm ve azgınlık sergiliyorlardı

- **Burada okuma değil, uygulama öne alınmalıdır, anlaşılan da budur, ibadet birey olmak, ona bağlanma iken, tapınma olarak yorumlanamaz, yapılamaz. Hukuk ve adaleti ayakta tutmak eylem ile olur, oluşur: 3/113: Ama hepsi bir değildir. Ehlikitap içinden Allah için baş kaldıran/Allah huzurunda el bağlayan/hak ve adaleti ayakta tutan/kalkınıp yükselen bir zümre de vardır; gece saatlerinde secdelere kapanmış olarak Allah'ın ayetlerini okurlar.**
- **Bir kişi yapacağı şeyler üzerinde halkın bilgi ve iş birliğini isteyebilir. Ama püf noktasını söylerseniz, sizin hasımlarınız bunu öğrenir ve sizi durdurabilir. Bu açıdan fikir, felsefe evet ama teknik ise duruma göre belirtilmelidir: 3/118 Ey iman sahipleri! Kendi dışınızdakilerden/seviyenizin altındakilerden bir kimseyi sırdaş edinmeyin. Sizi sarpa sardırıp perişan etmekten çekinmezler. Size sıkıntı verecek şeyi pek severler. Ağızlarından nefret ve öfke taşımaktadır. Göğüslerinin saklamakta olduğu ise daha büyüktür. Eğer aklınızı işletirseniz Allah size ayetlerini açık-seçik göstermiştir**
- **Bilim üzere olan, sevgi ve insanlık ile yaklaşım yapan kişilere minnet olması doğaldır: 3/164 Yemin olsun ki, Allah müminlere lütufta bulunup onları minnettar bırakmıştır: Kendi içlerinde onlara öyle bir resul gönderdi ki, onlara Allah'ın ayetlerini okuyor, onları temizleyip arındırıyor, onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor. Oysaki onlar, bundan önce açık bir sapıklığın tam içindeydiler**
- **Bilim işine yarayacak olana verilir, zalime vermek kötü amaca hizmet olabilir. Bu nedenle kime, niçin gibi unsurlara dikkat gereklidir: 3/199 Ehlikitap 'tan öyleleri var ki, Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilene inanırlar. Allah karşısında ürperirler; Allah'ın ayetlerini basit bir ücret karşılığı satmazlar. İşte bunlar için Rableri katında kendilerine özgü ödüller vardır. Allah, hesabı, çabucak görür**
- **Bilimsiz yaklaşımda olanlar, vücudumuzun dışını kaplayan deri olduğu için öncelikle burada sorun yaşanır, sobada elim yanmaz diyenin eli, cildi yanar: 4/56 Ayetlerimizi inkâr edenleri yakında bir ateşe yaslayacağız. Derileri piştikçe, azabı tatsınlar diye, derilerini öncekinden başka derilerle değiştireceğiz. Allah Azîz ve Hakîm'dir.**
- **Bilim dışı sözler söyleyen, uçtuğunu iddia eden kişinin yanında durulmaz, sizi inanmış diye şahit tutmaya kalkar: 4/140 Allah, kitapta size şunu da indirmiştir: Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini, bu ayetlerle alay edildiğini işittiğinizde, bir başka lakırdıya dalıp gittikleri zamana kadar, o münafıkların yanında oturmayın. Aksi halde, siz de onlar gibi sayılırsınız. Hiç kuşkusuz, Allah, münafıklarla kâfirleri cehennemde bir araya getirecektir**
- **Bilim dışı olan kişi, bilimse çekmeye çalışırsanız bile size inanmaz, uçan bir insan olmaz derse, kendi veli, büyüğünü insan yapacağı için kaçınır: 4/155 Başlarına gelenler; ahitlerini bozmaları, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri, haksız yere peygamberleri öldürmeleri ve "Kalplerimiz kılıflıdır" demeleri, daha doğrusu, küfürleri yüzünden Allah, kalpleri üzerine mühür basmıştır da pek azı müstesna, iman etmezler.**
- **Bilimi yalanlayanlar bir süre sonra felakete uğrar ve cehennemin dostu olurlar: 5/10 Küfre sapıp ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, bunlar cehennemin dostlarıdır**
- **Tevrat'ta adam öldürmeyin kesin iken, bugün her fırsatta bizim dışımızdaki ölmeli denilmesi ayeti anlamsızlaştırmaktadır: 5/44: Biz indirdik Tevrat'ı, biz.**

İyiye ve güzele kılavuz var onda, ışık var. Allah'a teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hakemlik yaparlardı. Kendini Rabb'e adayanlarla ilim ve hikmette derinleşmiş olanlar da Allah'ın kitabından korumakla görevli olduklarıyla hükmederlerdi. Zaten onlar Allah'ın Kitabı'na tanıklardı. Artık insanlardan korkmayın, benden korkun da ayetlerimi basit bir ücret karşılığı satmayın. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, kâfirlerin ta kendileridir.

- **Hız. İsa bir resul iken onu Yaratanın oğlu yapılması, Peygamberimiz için de mevlitlerde, tüm her varlık, yaratılış onun suyu hürmetine oluşturmuş demek, aynı yapıya sokulmaya çalışılmaktadır. Tüm resuller bir insan iken, zamanımızda da bu işlevi yapanlar, eğitimciler olduğu söylenebilir: 5/75 Meryem'in oğlu Mesih, bir resulden başkası değildir. Ondan önce de resuller gelip geçmiştir. Onun annesi de özü-sözü doğru biriydi. İkisi de yemek yerlerdi. Bak nasıl açıklıyoruz onlara ayetleri! Sonra bak, nasıl gerisin geri çeviriyorlar**
- **Küfür, anlamı saptırmak, örtmek ve gizlemek olup, Kafir de bunu yapan olmaktadır. Burada yaptıklarının farkında oldukları da bilinmelidir: 5/86 Küfre sapıp ayetlerimizi yalanlayanlar da cehennem dostlarıdır**
- **Boş söz etmek bile tazminata tabi olmuş, belirli sosyal yaklaşım öngörülmüştür: 5/89 Allah sizi yeminlerinizdeki boş lakırdıdan ötürü hesaba çekmez, ama bilinçli olarak gerçekleştirdiğiniz yeminlerden sizi sorumlu tutar. Böyle bir yeminin kefareti, ailenize yedirmekte olduğunuzun orta derecesinden on yoksulu doyurmak yahut onları giydirmek yahut da özgürlüğünden yoksun kalmış bir benliği özgürlüğüne kavuşturmadır. Bunlara imkân bulamayan üç gün oruç tutar. Yemin ettiğinizde yeminlerinizin kefareti işte budur. Yeminlerinizi koruyun. Allah size ayetlerini böyle açıklar ki şükredebilesiniz.**
- **Bilim ve beceri ile model uçak yapılması, tıbbi bazı yaklaşımlar ile, canlandırma yollarının öğretilmesi ile yapması boyutunun, büyü olarak algılanması da bir vurgu olarak not edilmektedir: 5/110 Hani, Allah şöyle demişti: "Ey Meryem'in oğlu İsa! Senin ve annenin üzerindeki nimetimi hatırla. Seni Ruhulkudüs'le desteklemiştim, beşikte iken ve erginlik çağında insanlarla konuşuyordun. Sana kitabı, hikmeti, Tevrat'ı, İncil'i öğretmiştim. Benim iznimle çamurdan kuş görünümünde bir şey yaratıyor, içine üflüyordun da o benim iznimle kuş oluyordu. Doğuştan körü, abraşı benim iznimle iyileştiriyordun. Benim iznimle ölüleri çıkarıyordun. İsrailoğullarını senden uzak tutmuştum. Hani, sen onlara açık-seçik ayetleri getirdiğinde, küfre sapanları şöyle deyivermişti: "Açık bir büyüden başka bir şey değil bu."**
- **İnsanlar oluşturdukları bir sistem içince, bazı kişilere imtiyaz verilir, örneğin hepimiz eşit, kardeşiz deyince hemen isyan ederler, sizle bir olmayız derle ama Covid olunca da eşitlik belirgindir: 6/4: Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelir gelmez, ondan hemen yüz çeviriyorlardı**
- **Bazı Kuran ayetlerini iftira eden, büyü vardır diyenler gibi, bunların zalim olduğunu belirterek, onların kendilerini düzeltemedikçe de iftiracı olarak kalacakları anlaşılmaktadır: 6/21: Yalan düzerek Allah'a iftira eden yahut O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim vardır? Şu da bir gerçek ki, zalimler asla kurtulamazlar**
- **Bir kişi elini sobada yaktıktan sonra bir daha ellemem tövbe der, ama buharı tüten, sıcaklığı hissetmemiş midir? Bu kendi benliğini yüceltmesi ve bana bir şey olmaz algısındanadır. Bir defa kurtulsa bile yeniden tekrarladıkları gözlenmektedir: 6/27 Ah bir görsen, ateşin başında durdurulup da şöyle dediklerini: "Ne olurdu, geri gönderilsek, Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve müminlerden oluversek**

- **Bizler bir kişinin kabul etmemesi ile felaket gittiğin algılar ve üzümler. Fay hattı üzerinde olup gerekli tedbir almayanlara çok kederleniriz. Burada onlar yaratılışı ve bilimi yalanlıyorlar ve direniyorlar, sana değil demektir:** 6/33: *Söylediklerinin seni kederlendirdiğini çok iyi biliyoruz. Gerçek şu ki, onlar seni yalanlamıyorlar; o zalimler Allah'ın ayetlerine karşı direnmekteler*
- **Her birimiz, kendisini ilgilendiren, hoşuna gidenler üzerine eğilir. Bizde bunu algılayarak, o konuda derinleşmek isteriz. Televizyonda aylarca gündem olan bir konu bizi hiç ilgilendirmeyebilir. Gerçeği, doğru yolu, anlaşılır ve kavrayabilme konusu elbette yaratılış varlığına göre olacaktır:** 6/39: *Bizim ayetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklara gömülmüş sağır ve dilsizlerdir. Allah, dilediği/dileyen kişiyi şaşkırtır, dilediğini/dileyeni de dosdoğru yol üzerine koyar*
- **Bir kişi engelli olunca, onun insan olarak işlevsel olması için oldukça güçlü çaba sarf edilir. Bu açıdan insan olarak bu nimeti kavramalıyız:** 6/46 *De ki: "Düşünün bakalım; Allah, işitme gücünüzü, gözlerinizi alsın, kalpleriniz üzerine mühür bassın, Allah'tan başka hangi ilah onları size geri verecek?" Bak nasıl türlü türlü açıklıyor ayetleri, yine de yüz çeviriyorlar!*
- **Bir kişi ayeti yalanlama ile değil, fenalığa bulaşmaları ile azap görecektir, cezalandırılacakları belirtilmektedir. Ceza faile değil, fiile olmaktadır:** 6/49: *Ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, fenalığa bulaşmaları yüzünden kendilerine azap dokunacaktır*
- **Eğitimin amacı, iyilik ve güzellikle aydınlanma üzere olmak, bilgi edinme ile iyilik ve etik nasıl davranacağını öğrenmek ve yapmak, hatalarından dönmek ve bir daha o yola girmemek olmalıdır:** 6/54 *Ayetlerimize iman edenler sana geldiğinde şöyle söyle: "Selam size! Rabbiniz, benliği üzerine rahmeti yazmıştır. İçinizden her kim bilgisizlikle bir kötülük işler de ardından tövbe edip halini düzeltirse, hiç kuşkusuz, Allah çok affedicidir, çok merhametlidir*
- **Suç belirgindir, nettir, bu nedenle bilgilendirmeye bile gerek olmaz. Bu açıdan ayetler günaha sapmış olanların durumu açık görülmesi için bir ibretlik olmaktadır:** 6/55: *İşte biz, ayetlerimizi bu şekilde ayrıntılı kılıyoruz ki, günaha sapmışların yolu açık-seçik ortaya çıksın/günaha sapmışların yolunu açık-seçik göresin. Burada*
- **Birçok ülke kendi aralarında bilim dışı, muhalefet denilmeyecek konular üzerinde aykırılığa düşüp sonlanmışlardır:** 6/65 *De ki: "O size, üstünüzden yahut ayaklarınızın altından bir azap göndermeye yahut sizi fırka, fırka birbirinize düşürerek/firkalara bölüp içinden çıkılmaz durumlara düşürerek/firkaları elbise gibi size giydirerek kiminizin şiddetini kiminize tattırmaya **Kaadir**'dir." Bak nasıl sıralıyoruz ayetleri, iyice kavrayabilsinler diye.*
- **Bilimsel veriler bir üstün körü olamaz, bunu yapanların yanında da senin işin olamaz:** 6/68 *Ayetlerimiz hakkında lakırdıya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze dalıncaya değin onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra o zalimler topluluğu ile oturma.*
- **Bazı kişiler rüya ve sanal alemde kendilerine de bazı bilgiler geldiğini iddia ederler, burada bilimsel buluş ötesindeki, kendi algılarıdır, bu genelleştirmek demek, zilyetlik olarak nitelendirilmektedir:** 6/93 *Yalan düzüp Allah'a iftira eden veya kendine bir şey vahy edilmediği halde "Bana vahy edildi" diyen kişi ile, "Allah'ın ayet indirdiği gibi ben de indireceğim" diyen kimseden daha zalim kim vardır! Bir görsen o zalimleri ölüm dalgaları içindeyken. Melekler ellerini uzatmış, "Çıkarın canlarınızı!" diye! Bugün zillet azabıyla*

cezalandırılacaksınız; çünkü Allah'a karşı gerçek dışı şeyler söylüyorsunuz ve çünkü O'nun ayetlerine karşı büyüklük taslıyordunuz.

- **Gemilerin yol bulması ve bir bakıma pusula boyutu ile de bir vurgu vardır:** 6/97 *Karanın ve denizin karanlıklarında, kendileriyle yol bulmanız için yıldızları hizmetinize veren O'dur! Bilgiden nasiple bir topluluk için ayetleri gerçekten ayrıntılı kılmışızdır*
- **Bilimsel genetik gerçek sunulmaktadır:** 6/98: *Sizi bir tek canlıdan/candan/özden/ruhtan/benlikten vücuda getiren O'dur! Bu oluşumda bir karar kılma yeri var, bir de emanet olarak kalma yeri. İyice araştırıp kavrayan bir topluluk için ayetleri biz tam bir biçimde ayrıntılı kıldık.*
- **Bilim, bu konuda eğitim alan, ders görenin, bilimi öğrenmek hakkı olmaktadır:** 6/105: *Ayetleri bu şekilde, çeşitli başlıklarla veriyoruz ki, "Sen ders aldın!" desinler, biz de ilimden nasiplenen bir toplum için onu iyice açıklayalım*
- **Bilime göre faydalı denilen, zararlı olmayanı yemek elbette sağlık için gerekir:** 6/118: *O halde, O'nun ayetlerine inanıyorsanız, üzerine Allah'ın adı anılmış olanlardan yiye*
- **Bir bilgiyi öğrenmek ve görmek olasıdır, yerçekimi görür ama algılanması için bilimsel bir boyutta olmak gerekir:** 6/124: *Onlara bir ayet geldiğinde şöyle demişlerdi: "Allah resullerine verilenin tıpkısı bize de verilmedikçe asla inanmayacağız." Allah, resul görevini nereye vereceğini daha iyi bilir. Suç işleyenlere, oynadıkları oyunlar yüzünden Allah katında bir küçüklük ve şiddetli bir azap öngörülmüştür.*
- **Bilim örneğin uçağın uçması için tam bir kanun içinde olmalıdır, kıvamında değilse düşer veya uçamaz:** 6/126 *Rabbinin yolu işte budur; dosdoğru, kıvamında... Biz öğüt alan bir topluluğa ayetleri ayrıntılı bir biçimde açıkladık*
- **Yaşamımızda soyut ve somut kavramlar, enerji boyutları da olmaktadır, insanın en güçlü şahidi kendisidir ve kendi yaptığı, amacı ve güdüsü ile bilir. Bazı ilaçlar ile bunları söyler ve itiraf etmiş olmaktadır:** 6/130 *Ey cinler ve insanlar topluluğu! İcinizden, size ayetlerimi anlatan ve şu gününüzle yüz yüze geleceğiniz hususunda sizi uyaran resuller gelmedi mi? "Kendi aleyhimize tanıklık ettik." dediler. İğreti hayat onları aldattı da küfre saptıklarına ilişkin, öz benlikleri aleyhinde tanıklık ettiler*
- **Zarar bile haddi aşmadıkça ve helal kabul etmedikçe, dikkatli olmak koşulu ile yenebileceği vurgusu varken, Yaratan gibi, helal ve haram kılmak ile, bunlar geleceklerini de karatmışlardır, onların arkasından bile gidilmez:** 6/150 *Şunu da söyle: "Allah şunu haram etmiştir diye tanıklık edip duran şahitlerinizi getirin." Eğer tanıklık ederlerse sakın onlarla birlikte tanıklık etme! Ayetlerimizi yalanlayanlarla ahirete inanmayanların keyifleri ardınca gitme! Onlar, kendi Rablerine başkalarını denk tutuyorlar*
- **Her bir bilimsel yaklaşım bir yaratılış kanununa dayanılarak oluşmaktadır. Sosyal yapılarda da denize giren ıslanır hesabında olduğu gibi, kızan, küfreden de karşılığını alır. Rahmet kılavuzu olan aynısını karşılında alır, sırt çeviren de eksiklikle karşılaşır:** 6/157: *Şunu da söylemeyiniz: "Eğer bize Kitap indirilmiş olsaydı, onlardan daha doğru yürüyüşlü olurduk." Artık size Rabbinizden bir beyyine, bir kılavuz ve bir rahmet gelmiş bulunuyor. Allah'ın ayetlerini yalanlayıp onlardan yüz çevirenden daha zalim kim var? Ayetlerimizi sırt dönenleri, yüz çevirmeleri yüzünden azabın en acıklısıyla cezalandıracağız*
- **Bir kişi tartıyı bozarak satış yaparsa, ilk planda kazanmış sanılır ama güven ve ahlak bozukluğu ona tümünden kaybettirecek, bir daha kimse gelmeyecektir:** 7/9 *Ölçülüp tartılacak şeyleri hafif kalamalara gelince, işte onlar,*

ayetlerimize karşı zalimce davranışlar sergilemiş oldukları için, öz benliklerini hüsrana itmiş olacaklar

- **Burada korkup, sakınmak için soyut giysi, örtü daha anlamlı olduğu ifadesi vardır. Ayrıca edep yerleri sadece beden değil, fikirler ve düşüncelere de olabilir:** 7/26 *Ey âdemoğulları! Şu bir gerçek ki size, edep yerlerinizi örtecek giysi de indirdik, süs ve gösterişe yarayacak giysi de... Ama korunup sakınmaya yarayan giysi en hayırlısıdır. İşte bu, Allah'ın ayetlerindedir. Düşünüp öğüt almaları umuluyor*
- **Bir kişi Dünya'da zarar ve zulümde ise, ölünce kim ona dua eder, kim anar? Bilgi, aydınlanma bunun için, iyi ve güzel anılmak için, eylemlere dikkat etmektir:** 7/32 *De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı süsü, güzel/temiz/taze/leziz rızıkları kim haram etmiş?" De ki: "Dünya hayatında onlar, inananlar için de var. Kıyamet gününde ise yalnız inananlar içindir onlar." Bilgiden nasiple bir topluluk için biz, ayetleri böyle ayrıntılı kılıyoruz*
- **Bir kanun yürürlüğe girdikten sonra etkin sayılır. Bunun gibi bir kişi yaptığı işi bildikten sonra ancak suçlanabilir. Ancak Türk Ceza Kanunu'nda suçlar bellidir, zarar ve zulüm bellidir, açıklanmasına, uyarılmasına da gerek yoktur:** 7/35: *Ey âdemoğulları! İcinizden size ayetlerimi yüzünüze karşı anlatan resuller geldiğinde, korunup hallerini düzeltenlere hiçbir korku dokunmayacaktır. Onlar tasalanmayacaklardır da*
- **Kuran ayetlerini okuyan, bu konuda bir matematik gibi bir sonuç çıkarmaya çalışanlar, burun kıvrırırlar ama ateşin dostu denilmesi onların toplumsa azapta olmasıdır, ateşlerinin çıkması değildir:** 7/36 *Ayetlerimizi yalanlayıp onlar karşısında burun kıvrıranlara gelince, bunlar ateşin dostlarıdır. Sürekli kalacaklardır onun içinde.*
- **Bir kişi inanmayabilir ama Kuran ayetini yalanlamak ise gerekçe, dayanak ister, bu bilimde varsa olabilir, ki hiçbir ayet bilim ve gerçek dışı değildir. Önce kendilerini sonra da insanları aldatırlar, sanki bir yer edinirler, kaybedicidirler:** 7/37 *Yalan düzerek Allah'a iftira eden yahut O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim vardır? İşte bunların Kitap'tan nasipleri kendilerine ulaşır, nihayet elçilerimiz onlara gelip canlarını alırken şöyle derler: "Allah'ın berisinden yakardıklarınız nerede?" Şu cevabı verirler: "Bizden uzaklaşıp kayboldular." Böylece, öz benlikleri aleyhine kendilerinin kâfir olduğuna tanıklık ettiler*
- **Bir kişi cezadan kurtulmak için, Mahkemeye delil sunmalıdır, yalan söylemekle, büyüklük taslamak ile ceza hafiflemez, artar:** 7/40: *Ayetlerimizi yalanlayan ve onlar karşısında büyüklük taslayanlar var ya, gök kapıları açılmayacaktır onlar için ve deve iğne deliğinden geçinceye kadar cennete giremeyeceklerdir onlar. Suçluları böyle cezalandırırız biz.*
- **Zamanımızda bazı yaklaşımlar bir araya gelip, yemek ve birliktelik amacını taşımaktadır, bunların din ve inanış ile alakası yoktur. Mevlit benzer yapı olup, okunanların bazıları ise sakıncalı denilir, bu durumda anlamsız olmaktadır:** 7/51: *Onlar kendi dinlerini eğlence ve oyun haline getirdiler, iğreti hayat onları aldattı. Onlar bugüne kavuşacaklarını unutmuşlardı. Ayetlerimize karşı direniyorlardı. Bugün de biz onları unutuyoruz*
- **Bitkilerin her birinin yetiştiği yer vardır. İnsanların da aynı şekilde gelişim gösterdikleri yerler olmaktadır. Zalimin çocuğunun sağlıklı olması zordur, bilimsel ve etik eğitilmelidir:** 7/58 *Güzel ve temiz beldenin bitkisi Rabbinin izniyle çıkar. Pis ve çorak beldeden ise zararlı bitkiden başkası çıkmaz. Şükreden bir topluluk için ayetleri işte böyle çeşitli şekillerde sergiliyoruz*

- **Burada bilim dışı olanlar da ayetleri yalanlayanlar olduğu belirtilebilir. Titanik faciasında bazı kişiler gemi batmaz ve batmayacak diyerek sandallara binmek istememişler ve boğulmuşlardır: 7/64: Onu yalanladılar. Bunun üzerine biz onu ve beraberindekileri gemi içinde kurtardık, ayetlerimizi yalanlayanları boğduk. Gözleri görmez bir topluluktu onlar**
- **Tarihte yaşamı tehlikede olup, bir boyut ile, bilimsel bir olgu ile kurtulanlar, inanma ile o zor koşulu aşabilmişlerdir. İstiklal Savaşında da dedemler aynı boyutta olmuşlardır: 7/72: Nihayet onu ve beraberindekileri bizden bir rahmetle kurtardık; ayetlerimizi yalanlayanların da kökünü kestik. İnanan kişiler değil onlar**
- **Musa ile Firavun çok yakın arkadaş iken, aralarını bozan zulüm olmuş ve bu nedenle Musa kurtarmaya çalışınca da zulüm şiddetlenmiştir. Sonuç, bozguncular boğulmuştur: 7/103: Onların ardından Mûsa'yı, ayetlerimizle Firavun'a ve kodamanlarına gönderdik de ayetlerimiz karşısında zulme saptılar. Bir bak, nasıl olmuştur bozguncuların sonu**
- **Burada müslüman teslim olan iken, Eslemna kalıba uyan kişi demektir. Gönülde yerleşip, tutum ve eyleme geçmelidir (49/14) bu inancı tanımlar. Bilim ve etik ilkelerde olan toplumda dışlanabilir ama sonuç bir süreç sonra değişecektir ve tarihsel olarak da değişmiştir: 7/126 "Sen bizden, sırf Rabbimizin ayetleri bize gelince, onlara iman ettiğimizden ötürü intikam alıyorsun. Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Canımızı Müslümanlar olarak al**
- **Bilim büyüleme değil, içinde olup, algılayınca yüceliği karşından hayran olunandır: 7/132: Şunu da söylediler: "Bizi büyülemek için, bize istediğin kadar ayet getir. Sana inanmayacağız."**
- **Titanik batmaz gemi iken, yapılmayan bölmeler nedeni ile tümünden su alıp batmıştır: 7/136: Bunun üzerine biz de onlardan öc aldık: Ayetlerimizi yalanladıkları, onlara aldırılmazlık ettikleri için hepsini suda boğduk.**
- **Büyüklik gösteren ve trafikte devamlı kural dışı hareketle öne geçmek isteyen, hız yapanın er veya geç kaza kaçınılmaz gelecektir: 7/146 Yeryüzünde haksız yere büyüklük taslayanları ayetlerimden uzak tutacağım: Onlar hangi mucizeyi görseler ona inanmazlar. Doğruya varan yolu görseler, onu yol edinmezler. Ama azgınlık yolunu görseler onu yol edinirler. Bu böyledir. Çünkü onlar ayetlerimizi yalanladılar ve onlara karşı kayıtsız kaldılar**
- **Her kişi yaptığının karşılığını bulur, denize giren ıslanır, yapılanların öldükten sonra da kaçınılmaz olarak etkileşimi devam edecektir: 7/147: Ayetlerimizi ve âhirette varılacağını yalan sayanların tüm yaptıkları boşa gitmiştir. Bulacakları karşılık, yapıp ürettiklerinden başkası olmayacaktır**
- **Bizim duamız hem Dünya ve hem Ahirette güzellik, salah ve hesabın kolay olmasını dileriz, bunun içinde yaklaşımlarda bulunmamız gerektiğinin farkındayız. Rahmet kuşatmış olsa da suç işleyenin hak ettiği cezayı alacağını da bilincindeyiz: 7/156 "Bize hem bu dünyada güzellik yaz hem de âhirette! Dönüp dolaşıp sana geldik." Buyurdu ki: " Benim azabım var; ona dilediğimi çarptırırım. Rahmetime gelince, o her şeyi çepeçevre kuşatmıştır. Ben onu; sakınıp korunanlara, zekâtı verenlere, ayetlerimize inananlara yazacağım**
- **Ayetler kapalı değil, ama düşünmeyen ve algılamayan için, kulakları kapalı olduğundan duymaz ve görmez, algılamazlar: 7/174: Biz, ayetleri işte bu şekilde ayrıntılı kılıyoruz ki, hakka dönebilsinler**
- **Bilim verisi dışına çıkan kişi, olayı benlik ve büyüklük üzere kullanmaya kalkarsa, perişanlık peşindedir: 7/175: Onlara, şu adamın haberini de oku:**

Kendisine ayetlerimizi vermiştik; onlardan sıyrılıp çıktı, şeytan da onu peşine taktı; nihayet o, azgınlardan oluverdi

- **Bir kişi yücelmek isterse, bilim üzere ayetler ile olması veya Kuran üzere yapılanması gerekir. Bir köpek gibi anlamsız davranışta bulunmak insana yakışmaz, ancak kendi köpeğimizin de dili yok ama davranışlarında anlamlar vardır:** 7/176 *Dileseydik onu, o ayetlerle yüceltirdik. Ama o, sonsuza dek kalacakmış gibi, yerküreye bağlandı; iğreti arzularına uydu. Onun durumu şu köpeğin durumuna benzer: Üstüne varsan dilini sarkıtarak solur, kendi haline bıraksan dilini sarkıtarak solur. Ayetlerimizi yalanlayan toplumun örneği işte budur. Bu hikâyeyi anlat ki, düşünüp taşınabilsinler.*
- **Bir kişinin yalanlamasındaki gerekçeler daha anlamsızlık ötesidir. Atalarımız böyle düşünmüş ve kabul ediyoruz en sık olan ise, anlaşılması, kabul edilmesi olanaksızdır:** 7/177 *Ayetlerimizi yalanlayan topluluğun vücut verdiği örnek ne kötüdür! Onlar öz benliklerine zulmediyorlardı.*
- **Bana bir şey olmaz, üşümem, benim evimde iki tane ısıtıcı var diyen kişinin, elektrikler kesilirse ne yapacaktır?** 7/182: *Ayetlerimizi yalanlayanları, hiç bilemeyecekleri bir yerden ağır ağır çöküşe götüreceğiz*
- **Bir hekim hastadaki veri, kanıtlara göre yaklaşır, kılavuzu Tıp Bilimidir, başka söylenenler ise kabul göremez:** 7/203: *Onlara bir ayet getirmediğinde, "Onu da şuradan buradan derleseydin ya!" diye konuşurlar. De ki: "Ben sadece Rabbinden bana vahyedilene uyuyorum. Bu, Rabbinizden gelen gönül gözleridir, doğruya kılavuzdur, iman eden bir toplum için rahmettir*
- **Bilim insanı bilim üzere olur, örneğin bir prematüreyi canlandırır ve yaşama döndürürse, sevgiden ürperir ve titrer, algılamaya çalışır ve bilime güvenip dayanır:** 8/2 *İnanmış olanlar ancak o kişilerdir ki, Allah anıldığında yürekleri ürperip titrer ve onlara Allah'ın ayetleri okunduğunda, bu onların imanlarını artırır. Ve onlar yalnız Rablerine güvenip dayanırlar.*
- **Kuranda belirtilen konular, Tevrat ve İncil'de de olduğu için, bu eski hikayeler denilebilir. Oradakiler bilim dışı iken, bunlar ise gerçek boyuttadır, ayrıca farklı şeylerden söz edilse idi, kaynak şüphe yaratırdı, aynı kaynak, aynı şeyler ve sondaki daha doğrusal olduğu açıktır. Kuranın eskiyi düzeltici olduğu, kendisinin de ayetlerin düşmesi gibi yorumlanamayacağı dikkate alınmalıdır :** 8/31 *Ayetlerimiz onlara okunduğunda şöyle derler: "Tamam, işittik. İstersek bunun gibisini elbette ki söyleriz; öncekilerin masallarından başka şey değil ki bu!"*
- **Firavun, kendisinin tanrı gibi olduğu, diğerlerine istediğini yapacağı, öldürmenin de bunlar arasında olduğunu düşünmüş ve yapmıştır. Musa kendisinden ayrılmak istediği için peşinden girmiş ve Tsunami ile yok olmuştur:** 8/52: *Tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin gidişi gibi. Allah'ın ayetlerini inkâr ettiler de Allah onları günahları yüzünden yakalayiverdi. Allah Kavî'dir, çok güçlüdür; azabı çok şiddetli yapandır O.*
- **Bir şeyi yalanlamak, zulüm yapmanı gerektirmez, ama hakimiyet gidiyor diye zulüm yapmaları ile yokluklarını çağırışlardır:** 8/54: *Tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin tavırları gibi. Rablerinin ayetlerini yalanlamışlardı. Biz de onları günahları yüzünden mahvettik. Firavun hanedanını da boğmuştuk. Bunların tümü zulme sapanlardı.*
- **Ayetlerin satılması birkaç cepheden düşünülmektedir. Bunlar: bilimi zarar için satan ve kötülere hizmet edenler, ayrıca inanç adı altına Kuranda büyüye karşı dua olduğu ve bunun yanında Yaratanın tek tanrı olduğu gibi ifadeler ile yoldan alkoyma ve dışlama olmaktadır:** 9/9: *Allah'ın ayetlerini*

nasıl basit bir ücret karşılığı sattılar da Allah'ın yolundan alıkoydular. Gerçekten ne fena şeylerdir onların yapmakta oldukları

- **Bir kimse yaptığından vaz geçer, yaşamını insancıl olarak değiştirirse, kardeş kabul edilerek, ilişki kurulması önerilmektedir:** 9/11 Bununla birlikte tövbe eder, namazı/duayı yerine getirir, zekâtı verirlerse, artık sizin, dinde kardeşlerinizdirler. Biz ayetlerimizi, bilen bir topluluk için böyle açık seçik ortaya koyarız.
- **Tarih bize örnek veya ibret olarak derstir. Burada bir vurgu da sadece diğerleri değil, kendi benliklerine de zulmettikleri vurgusu vardır:** 9/70 Gelmedi mi onlara kendilerinden öncekilerin haberi: Nuh kavminin, Âd 'ın, Semûd 'un, İbrahim kavminin, Medyen halkının ve altı üstüne gelmiş kentlerin. Resulleri onlara açık-seçik ayetler getirmişti. Allah onlara zulmediyor değildi; aksine, öz benliklerine onlar zulmediyorlardı
- **Burada harflerin bir gizli anlamı olamaz, Kuran açık ifade etmektedir. Her bilimde olan bir simge Yaratılışın bir veri ve bize bir ayet olarak algılanmaktadır, su, hava bir ayettir ve yaşamamızda şarttır:** 10/1 Elif, Lâm, Ra. İşte sana hikmetlerle dolu kitabın ayetleri
- **Her varlığın bir faydası ve bilimsel bir dayanağı olması, yaratılışı algılamak ve Yaratını kavramak açısından önemlidir:** 10/5 Güneş'i ısı ve ışık kaynağı; Ay'ı, hesabı ve yılların sayısını bilesiniz diye bir **nur** yapıp ona evreler takdir eden O'dur. Allah bütün bunları rastgele değil, şaşmaz ölçülere bağlı olarak yaratmıştır. Bilgiyle donananlardan oluşan bir topluluk için ayetleri ayrıntılı kılıyor
- **Burada yaratılışın bir sistematığı, bilimi var ve buna ayet denilmektedir:** 10/6: Şu bir gerçek ki, geceyle gündüzün birbiri ardınca değişip durmasında, Allah'ın göklerde ve yerde vücut verdiği şeylerde, sakınanlardan oluşan bir topluluk için sayısız ayetler vardır
- **Bir kişi zalim ve bu Dünyada insanlık dışı her şeyi yapmış ise, iğreti yaşamdan ayrıca memnun ise, bir bakıma farkında ve algılamamışlarsa, onlar için ümitli olmak oldukça zordur:** 10/7: Şu bir gerçek ki, bize kavuşmayı ummayanlar, iğreti hayatla tatmin bulup onunla rahatlayanlar ve ayetlerimizden uzaklaşıp gaflete dalanlar
- **Bir kişi değişmek yerine kanunların değiştirilmesini ister ki ceza almasın. Zalim bu şekilde başkalarını öldürür ve ben ceza görmemem gerekir der. İkinci Dünya Savaşında Hitler emretti biz yaptık diye kurtulacağını sandırlar, Nurnberg kotları ve halen Ceza Kanununda da olan suç olan emir yerine getirilmez denilmektedir:** 10/15: Ayetlerimiz onlara açık-seçik parçalar halinde okunduğu zaman, bize ulaşmayı ummayanlar şöyle dediler: "Bundan başka bir Kur'an getir yahut bunu değiştir." De ki: "Onu kendiliğimden değiştirmem benim için söz konusu olamaz. Ben sadece bana vahyolunana uyuyorum. Rabbime isyan edersem, büyük bir günün azabından korkuya düşerim."
- **Bazı kişiler, geleceği bildiği ve astrolojinin bu anlamda olduğu ifadesinde bulunmaktadır. Bu anlamsızlık ötesi, inananları da bir nevi çeşitli yollara yönlendirmektedirler. İnsanlar arasını yapma veya bozma büyüleri, duaları uydurulmaktadır:** 10/17: Yalan düzerek Allah'a iftira eden yahut onun ayetlerini yalanlayan kişiden daha zalim kim var? Şu bir gerçek ki, suçlular iflah etmezler
- **Bir kişi yasak olan bir şeyi yapınca, ben hariç diyebilir. Bu yaptıklarını çeşitli şeyle desteklemek isterler ama nafil bir çabadır:** 10/21 İnsanlara, kendilerine dokunan bir darlıktan sonra bir rahat tattırdığımızda, ayetlerimiz hakkında

hemen bir tuzak kurarlar. De ki: "Tuzak kurma bakımından Allah daha hızlıdır." Zaten, resullerimiz, kurmakta oldukları tuzakları kaydediyorlar

- **Ziraat Bilimini açıklayan bir ayet: 10/24:** *Şu iğreti hayatın durumu gökten indirdiğimiz bir suya benzer: İnsanların ve davalarının yedikleri yeryüzü bitkisi onunla karışmıştır. Nihayet toprak, takılarını kuşanmış, süslenmiştir. Toprağın sahipleri onun üzerinde egemen olduklarını sanmaktadırlar. Tam bu sırada emrimiz ona gece veya gündüz ulaşmıştır. Ve onu, sanki dün yerinde yokmuş gibi biçip atmışızdır. Derin derin düşünen bir topluluk için ayetleri böyle ayrıntılı olarak veriyoruz.*
- **Bir doğal felaketi algılamayan toplum için tek şey acımak mı olmalıdır?** *10/71: Onlara Nuh'un haberini de oku! Hani, toplumuna şöyle demişti: "Eğer benim konumum ve Allah'ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geliyorsa artık ben, Allah'a dayandım. Siz de ortaklarınızla bir araya gelip işinize bakın. Yapacağınız şey size bir kaygı da vermesin, hükmünüzü bana uygulayın. Ve bana fırsat da vermeyin."*
- **Bilim dışı olanlar, Titanik'te olduğu gibi buz dağlarına tedbir alınmaz ve batmayan gemi ile diğer kurtarma filikaları bile minimum olan gemi, batınca, bilimin üstünlüğü, büyüklük değil, koruma ve gözetmede olmanın anlamı ve önemi anlaşılmalıdır:** *10/74: Bunun üzerine, onu yalanladılar. Biz de onu ve gemide onunla beraber bulunanları kurtardık, onları yöneticiler yaptık; ayetlerimizi yalanlayanları da batırıp boğduk. Bak da gör, önceden uyarılanların sonu nice oluyor*
- **Bir konuda öğüt ve bilgi sunulunca, kişi kibirli ise, anlaşma değil, onlar zayıf e çaresiz diye düşünebilir ve ne koparırsam kar diyerek daha zalim olabilir:** *10/75: Onların ardından da Mûsa ile Hârûn'u ayetlerimiz eşliğinde Firavun ve kurmaylarına gönderdik. Kibre saptılar ve günahkâr bir topluluk oldular,*
- **Burada her olayda bir ibretlik sonuç olduğu da anlaşılmaktadır. Her felaketin sonunda insanlara ibretlik bir ders olur:** *10/92: "Bugün senin bedenini kurtaracağız ki, arkandan gelenlere bir ibret olasın. Ama insanların çoğu bizim ayetlerimizden gerçekten habersiz bulunuyor*
- **Deprem bölgesinde fay hattını inkâr edenler ve aldırış etmeyenlerin felaket geçirdiği gözlenmiştir:** *10/95: Ve sakın ayetlerimizi yalanlayanlardan olma, yoksa hüsrana düşenlerden olursun*
- **Bir kişi ayetleri tümü değil, biri ile birlikte olsa, onu yapması da yeterlidir. Ama inkarcının gözü doymaz daha da ister, azmaya devam eder:** *10/97: Tüm ayetler onlara gelse bile. Ta, o korkunç azabı görünceye kadar*
- **Uyarıları dikkate alan, gerçek kabul eden için geçerlidir. Yaratılış da aynı şekildedir:** *10/101: De ki: "Göklerde ve yerde neler var/neler oluyor, bir bakın!" O ayetler ve uyarılar iman etmeyen bir toplumun hiçbir işine yaramaz*
- **Bir yerçekimi net ise, bundan sonra düşme boyutu irdelenebilir. Ay'da ve Mars'ta farklıdır ve buna göre o ayete göre hesap yapılmalıdır. Kuran da vurgular varken, bunların incelenmesi ile detay gözlenebilmektedir:** *11/1: Elif, Lâm, Ra. Hakîm ve Habir olandan bir kitaptır ki bu, ayetleri önce muhkem kılınmış, sonra ayrıntılı hale getirilmiştir*
- **Bir zorbanın gücü, insanların ondan korkmasıdır, acımasızdır ve yapar denilir. Ama doğa, bilim ise tüm felaketi üzerine geldiği zaman, yapacak bir şey olmadığı gibi, korunan, tedbir alan dışındakini etkiler, yok eder:** *11/59: İşte buydu Âd. Rablerinin ayetlerine kafa tuttular, O'nun resullerine isyan ettiler. Ve her inatçı zorbanın emrine uydular*

- **Musa arkadaşı olsa bile Firavuna doğru yolu iletmek üzere gitmiş, zalime ortak olmadığı için de dışlanmış, öldürülemeye kalkılmıştır: 11/96 Yemin olsun, Mûsa'yı ayetlerimizle ve açık bir kanıtla gönderdik.**
- **Burada da simgeler vardır ki, bu ayetlerin aydınlatması söz konusudur. Bazen bir ayeti okuyunca, birden aydınlanmakta ve feraha eriştiğimiz olmaktadır: 12/1: Elif, Lâm, Ra. O apaçık, apaydınlık *Kitap*'ın ayetleridir bunlar**
- **Burada insanların çoğu inanmasa bile, bilim ve hak, adalet üzere olunmalı, bazı simgeler, felaket ve veriler ile de bu açık nettir denilmektedir: 13/1 Elif, Lâm, Mîm, Ra. O kitabın ayetleridir bunlar. Ve sana Rabbinden indirilen, *haktır*. Ne var ki, insanların çokları iman etmezler**
- **Uzay yapılanmasının bir bilinçli Yaratılış olduğu, bilimin Yaratana bağlı olduğu algılanmalıdır ve bilim kanunları da bir ayet olarak tanımlanması da bir hikmet olmuştur: 13/2 Allah odur ki, gökleri direksiz yükseltmiştir; görüyorsunuz onları. Sonra arş üzerine egemen olmuştur. Güneş'i ve Ay'ı da boyun eğdirmiştir. Bunların tümü belirlenmiş bir vakte kadar akar dururlar. Oluşu yönlendirir, çekip çevirir O. Ayetleri birer birer gözler önüne serer ki, Rabbinize kavuşacağınızda açık-seçik inanasınız.**
- **Burada doğa kanunları ve oluşumunda söz edilmektedir, Yaratan yaratmış şeylerden örnek vermekte, bunlar da bir ayet gibi yapıldığını vurgulamaktadır: 13/3 Yeri uzatıp döşeyen ve onda oturaklı dağlar ve nehirler vücuda getiren O'dur. Bütün meyvelerden kendi içlerinde ikişer çift yaratmıştır O. Geceyi gündüze sarıp bürümektedir O. Bütün bunlarda derin derin düşünecek bir topluluk için elbette ayetler vardır**
- **Hız. Musa'nın başlıca görevi, toplumun karanlıktan aydınlığa çıkması, yaşama günlerini, yaşamayı öğretmesi ifade edilirken, halk buzağıya tapınmış ve Musa tanrısı demiştir: 14/5 Yemin olsun ki, biz Mûsa'yı, "Toplumunu karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara Allah'ın günlerini hatırlatıp bellet!" diye ayetlerimizle gönderdik. Şu bir gerçek ki, bunda iyice sabreden, çokça şükreden herkes için sayısız ayetler vardır**
- **Burada açık anlatım demesine karşın, alfabe sunduğu için bunların sihir, gizli ve bir saklı imaj olduğunu söylemek, Kurana ters olmaktadır. Bir alfabe denilmesinde, ABC denilebilir. ELM de bir yazının başlangıcıdır: 15/1: Elif, Lâm, Ra. İşte sana o *Kitap*'ın ve açık anlatımlı *Kur'an*'ın ayetleri**
- **Burada kişiler bir şeyi ders almak için ayetleri dikkate almalıydılar. Bunu yapmayan kişi başına gelenler ile uğraşırken ibret alabilir ama onda da yoksun oldukları gözlenmektedir: 15/81: Ayetlerimizi onlara verdik ama onlardan yüz çeviriyorlardı**
- **Burada kuran ayetlerinin değiştirildiği yaklaşımı yapılmaktadır. Tevrat, İncil ve Kuran farklı olduğuna göre bu bir durumun saptamasıdır. Ayrıca bilimde de incelemeler ile buluşlar olmaktadır. Uçak yerçekimi sayesinde uçar, bu bir ayette farklı bir bakış olmaktadır: 16/101: Biz bir ayeti, bir başka ayetin yerine koyduğumuzda -ki Allah neyi indirmekte olduğunu daha iyi bilir- şöyle derler: "Sen düpedüz bir iftiracısın." Hayır, öyle değil. Bunların çokları bilmiyorlar**
- **Bir kişi problem çözmesi için bir usulü vardır. Bunu yapmaz ise, sonuç ters olacaktır: 16/104 Allah'ın ayetlerine inanmayanlara Allah kılavuzluk etmez. Onlar için acıklı bir azap öngörülmüştür**
- **Bir kişi bilim dışı ise, Kuran ayetlerini düşmüş veya benzeri bir şekilde inanmıyorlarsa uydururlar demektedir: 16/105 Yalanı ancak, Allah'ın ayetlerine inanmayanlar uydururlar. Yalancılık edenler onların ta kendileridir**

- **Burada ayetler gösterilmekte, bilimsek kanunlar ile tarihsel hakikatler de sunulmaktadır. Yürütme denilince algılama boyutudur:** 17/1 *Bütün varlıkların tespiti o kudrettir ki, ayetlerimizden bazılarını kendisine gösterelim/kendisini ayetlerimizden bir parça olarak gösterelim diye kulunu, gecenin birinde Mescit-i Haram'dan, çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya/o en uzak secdegâha yürütmüştür. Hiç kuşkusuz, O'dur Semi' ve Basîr*
- **Günler, geceler ve yılların bir hesap boyutu olduğu ve zaman algısının saptanmasına yaradığı belirtilmektedir:** 17/12: *Biz, geceyi ve gündüzü iki ayet yaptık; sonra gecenin ayetini silip gündüzün ayetini gösterici yaptık ki, Rabbinizden bir lütuf isteyesiniz, yılların sayısını ve hesabı bilesiniz. Biz her şeyi ayrıntılı bir biçimde açıkladık.*
- **Bizler atom ve enerjiden oluşmuşuz, bu nedenle varlıklar aynı atomların ve enerjilerin kullanılması ile oluşmaktadır. Yeniden yaratılışa inanmaması, ceza ve yargılanma olmaması içindir. Suçlu mahkemeyi istemez:** 17/98 *Cezaları işte budur. Çünkü ayetlerimizi inkâr ettiler ve şöyle dediler: "Biz, bir kemik yığını olduktan, un-ufak hale geldikten sonra mı, sahi bundan sonra mı, yeni bir yaratılışla diriltileceğiz?"*
- **Yaşamın bir süreç içinde donması ve bunun için eksi 170 derecede olmak bir yaklaşım olmuştur. Burada buna vurgu olduğu anlaşılmaktadır:** 18/9: *Yoksa sen o Ashab-ı Kehf 'i, mağara ve kitabe yâranını, bizim ayetlerimizden, hayrete düşüren bir tanesi mi sandın*
- **Bilimde de tabiat kanunları anlaşılınca bir müjdedir, yeni buluşlara yol açar, Kuran da bize düşünme ile, eğlenme yapılmaması boyutu ile uyarı olduğunu okuyan, düşünen algılar:** 18/56: *Biz, elçileri sadece müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Küfre sapanlar ise bâtıla yapışarak onunla hakkı kaydırmak için uğraşıyorlar. Onlar, ayetlerimi ve uyarıldıkları şeyleri eğlence edindiler*
- **Zalim zulmeden kişi demek ise, kişilerin haklarını çiğnediği gibi, kendisinin de iyilik ve güzellikte olmasını ortadan kaldırmakta, kendisine de zararı dokunmaktadır:** 18/57: *Kendisine Rabbinin ayetleri hatırlatıldığı halde, onlardan yüz çeviren ve iki elinin hazırlayıp önden gönderdiği şeyleri unuttandan daha zalim kim olabilir? Şu bir gerçek ki, biz onların kalpleri üzerine onu anlamamaları için kabuklar geçirdik, kulakları içine de ağırlıklar koyduk. Onları hidayete çağırırsan da bu durumda hidayete asla ulaşamazlar*
- **Bir kişi veya eşyaya değer, anlam ifade etmesi ile olur. Kendisini, insanlığı inkâr edenler için, yaptıkları ile irdelenirler ve amelleri de anlamsız ise, irdelenecek bir boyut kalmamaktadır:** 18/105 *Bunlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na ulaşmayı inkâr etmişler de bütün amelleri boşa çıkmıştır. Bu yüzden, kıyamet günü onlar için hiçbir ölçü tutturmayız/onlara hiçbir değer vermeyiz*
- **Nankörlük yapan, bilimi ve ayetleri eğlence yapanlar, elbette hüznün ortamını hak etmektedirler:** 18/106: *İşte böyle! Cezaları cehennemdir. Çünkü nankörlük ettiler; ayetlerimi ve resullerimi eğlence aracı yaptılar*
- **Tarihsel olarak indirilenler tümü aynı olup, her sefer öncekilerden daha önemli değil, eskilerdeki hataları düzeltici olarak görülmelidir:** 19/58: *İşte bunlar, Allah'ın kendilerine nimet lütfettiği peygamberlerdendir: Âdem'in soyundan, Nuh'la birlikte taşıdıklarımızdan, İbrahim ve İsrail'in soyundan, kılavuzluk edip seçtiğimiz kimselerden. Kendilerine Rahman'ın ayetleri okunduğunda, ağlayarak secdelere kapanırlardı*
- **Sosyal yaşamda zengin, diplomalı ve yönetici olanlar toplumdan ayrıcalıklı olduğunu belirtirler. Görünüş değil, insanlık ve sevgi anlam olarak çok**

farklıdır, bu görüntü onları tatmin eder, ama yokluğuna da neden olmaktadır: 19/73: *Onlara ayetlerimiz açık-seçik okunduğunda, inkâr edenler inananlara şöyle derler: "İki zümreden hangisi makamca daha üstün, meclişçe daha güzel*

- **Burada inkâr edenler, bazı menfaatlere kavuşacağını da düşünmektedirler. Aristokrasi ve yönetici olanlar zalimlik ile devamlılığı da isterler:** 19/77 *Ayetlerimizi inkâr edip, "Bana mal da evlat da kesinlikle verilecek." diyeni gördün mü?*
- **Musa Firavuna giderken onun tesir ve etkisinde olmaması uyarısında bulunmaktadır. Yumuşak ve halis davranın belki tutum ve davranışı değiştirir yaklaşımı vardır. Yapmayacağı belli olsa bile bize her zaman karşdakine imkân, tazmin etme ve geri dönme fırsatı verin denilmektedir:** 20/42: *"Sen ve kardeşin, ayetlerimi götürün; beni anmakta gevşeklik etmeyin!"*
- **Firavun en yakın arkadaşı tarafından iletilenleri kabul etmemiş, köle olarak çalıştırdığı bir kesimin bağımsız olmasını ve onlara hak verilmesini kabul etmemiştir. Zamanımızda birçok firavun ruhlu kişiler olduğu da bilinmektedir:** 20/56: *Yemin olsun, o Firavun'a ayetlerimizin tamamını gösterdik ama yalanlayıp inadını sürdürdü.*
- **Tarihte bakınca, sınırı aşan, azgınlık yapan, başların hakkına tecavüz edenler bir süre sonra cezalandırıldığı gözlenmiştir:** 20/127: *İsraf eden/haddi aşan ve Rabbinin ayetlerine inanmayan kimseleri biz böyle cezalandırırız. Ve ahiretin azabı çok daha şiddetli, çok daha kalıcıdır.*
- **Bir yapının sonu gelmeden olalar olura, daha oluşmamış denilir. Bu açıdan her boyutun bir süreci vardır, bu oluşur ve gözlenir, çevre kirliliği bu açıdan bir ibrettir:** 20/134: *Eğer biz onları, ondan önce bir azapla helâk etseydik mutlaka şöyle diyeceklerdi: "Rabbimiz, ne olurdu bize bir resul gönderseydin de zelil ve rezil olmadan önce senin ayetlerine uysaydık!"*
- **Göğün ayetleri olduğu ifadesi ile bize bilim boyutu tekrar hatırlatılmaktadır:** 21/32: *Göğü, korunmuş bir tavan yaptık. Ama onlar göğün ayetlerinden hâlâ yüz çeviriyorlar*
- **Burada insanların çok önemli bir karakteri işlenmektedir. Biz daima acele isteriz, hemen büyümek, hemen zengin olmak gibi. Olayların da hemen olmasını isteriz, bu bir olgunlaşma sürecidir, beklemek gereklidir, erken olmamış, ham meyve gibi olur:** 21/37: *İnsan, aceleden yaratılmıştır. Ayetlerimi size göstereceğim. Benden acele istemeyin*
- **Boğmak gerçekten olmuş olsa da anlam olarak bir kişi Kuran dışı, bilim dışı konuştuğu batır ve kendi sözlerinde boğulur gider:** 21/77: *Ona, ayetlerimizi yalanlayan topluluğa karşı yardım ettik. Kötülüğün toplumuydu onlar. Hepsini birden batırıp boğduk*
- **Bir yol sorarlar, onlara anlatırsınız ama bunun yerine tam ters yola giden olursa, siz açık ve net belirtmenize karşın, sorun ve olayın sebebi onlardır:** 22/16: *Biz onu, böylece açık-seçik ayetler halinde indirdik. Kuşkusuz, Allah, dilediğine/dileyene kılavuzluk eder*
- **Bazı kişiler bireylerin zor durumda kalması için çaba harcarlar, ayetleri boşa çıkarma yaklaşımında olurlar ve tabii azapta olacaklardır:** 22/51: *Ayetlerimizi işe yaramaz kılmak için gayret gösterenlere gelince, onlar cehennemnin dostlarıdır*
- **Bir konu olunca mutlaka tersi de akla gelir. Ters düşünce eğer zarar ve zulüm ise şeytani düşüncedir. Şeytan sadece fikirde olup, eylemi yok, yaparsak biz sorumlu oluruz. Her iyi düşüncenin bir zarar vermeyi de**

çağırması olağan ama yapana da şeytanlık yaptı demektedir: 22/52: *Biz senden önce hiçbir resul ve nebi göndermedik ki, o bir şey tasarladığında/okuduğunda, şeytan onun düşünce ve dileği içine bir şey atmış olmasın. Ama Allah, şeytanın attığını siler, sonra kendi ayetlerini muhkemleştirir. Allah Alîm'dir, Hakîm'dir*

- **Bazı kişiler Kuran nesh oldu, bazı ayetler düştü demişler ve gerekçe de Kuranda değişimin olduğu vurgulanmıştır. Bize göre olmadığı, eski metinlerin bozulduğu için Kuran, gelişim ve değişimin bir yaratılış olarak belirtilmiştir. Bu kişiler yaşamları boyunca azapta olmuşlar, giydikleri kıyafetler ile de toplumdan uzak olduklarını beyan etmektedirler:** 22/57: *İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar için aşağılayıcı bir azap öngörülmüştür*
- **İnsanlar birisinin kendi yaptıklarının zulüm olduğunu söylerse, birden hiddetlenir onu dövmeye bile kalkarlar. Bu bile onların yanlışta olduğunun bir belirtisi olmaktadır:** 22/72: *Onlara açık-seçik ayetlerimiz okunduğunda, o küfre sapanların yüzlerinde bir hoşnutsuzluk/yadsıma görürsün. Kendilerine ayetlerimizi okuyanlara saldıracak olurlar. De ki: "Size şu yaptığınızdan daha kötü bir şey haber vereyim mi: Ateş! Allah onu inkârcılara vaat etmiştir. Ne kötü dönüş yeridir o!"*
- **Biyoloji ve genetik bilimine hâkim olanlar hayvanlarda cinsel olamayan üreme olduğunu bilirler, bunun insanda olması ile bir ayet olduğu ve bu nedenle de uzakta ikamet etmeleri ile sorun yaşamamaları belirtilmektedir:** 23/50 *Meryem'in oğluyla annesini birer ayet kıldık ve onları oturmaya uygun pınarlı bir tepeye yerleştirdik.*
- **Ayetler sadece okumak, düşünmek ve güven duygusu içinde tasdik ve uygularlar demektedir:** 23/58: *Onlar ki, Rablerinin ayetlerine iman ederler*
- **Ayetler düşünüp, ders almak ve elbette eylem olarak düzeltmek ve yeniden yapılanıp, güzellik ve iyilikte olarak paylaşmak olmalıdır:** 24/1 *Bir suredir, indirdik onu; farz kıldık onu. Ve içinde açık-seçik ayetler indirdik ki, düşünüp ders alabilirsiniz.*
- **Bilimde bir kişi, yerçekimi konusunda araştırma yapıyorsa, onun bilime yaklaşması, yaratılış üzere olması gerekir. Yaratan bu nedenle ayette yakın olmalıdır. Açıklama, gerekçe ve dayanak ile bilimde kanıtlarla olay ortaya konulabilir:** 24/18: *Allah size ayetleri iyice açıklıyor. Allah Alîm'dir, Hakîm'dir*
- **Bazı şeylerin yerine oturması için, olmuş, gerçekleşmiş tarihi boyutlar ile anlatılması, algılama ve ders olarak önemli bir yeri olur. Bunlar bir öğüt olup, örnek ve ibret alınması gerekir:** 24/34 *Yemin olsun ki, size, gerçeği açık-seçik anlatan ayetler, sizden önce gelip geçmiş olanlardan örnekler, korunanlar için de bir öğüt indirdik*
- **Eğer Yaratan dilediğini yapıyorsa, bize sorgu ve imtihan niye? Burada bir öğretmen soruya öğrencinin cevap verip veremeyeceğini bilir, bu açıdan ona göre, eğitsel yaklaşması gerekir:** 24/46: *Yemin olsun, biz açık-seçik bilgiler veren ayetler indirdik. Allah, dilediğini/dileyeni dosdoğru yola iletiyor*
- **Aileler geniş aile yapısında, bakılan kişilere derin saygı duyulması ve kişiliklerine hürmet edilmesi için davranışlar tanımlanmaktadır. Bu kadar detay varken bazı şeyler eksik diyenler, kalıp, sıkı kuralla ile insanları hapsedmek istemelerinden ve emirlerine girme çabasında olmalarındandır:** 24/58 *Ey iman edenler! Ellerinizi altında bulunanlarla, ergenlik yaşına gelmemiş olanlarınız sizden üç vakitte izin istesin: Sabah namazından/duasından önce, öğlen vaktinde elbiselerinizi çıkardığınızda, gün battıktan sonra yerine*

getirilen namazdan/duadan sonra... Kaygılanacağınız üç vakittir bunlar. Bunlar dışında size de onlara da bir günah yoktur. Aranızda dolaşırlar, birbirinize bakabilirsiniz. Allah, ayetleri size işte böyle açıklıyor. Allah **Alîm**'dir, **Hakîm**'dir

- **İzin istemek, ona bağlı olmak olarak değil, bir yere gidecek olana yardım, destek ve önerilerde bulunmak demektir:** 24/59: *Çocuklarınız ergenlik çağına ulaştığında, kendilerinden öncekilerin izin istediği gibi izin istesinler. Allah size ayetleri işte böyle açıklıyor. Allah her şeyi bilir, hikmeti sınırsızdır*
- **Engelli veya bir şeyden algılama veya beceri eksikliği olanın bu noksanlığı tamamlanmalıdır. Sosyal yaklaşımda da bu esas güdülmelidir:** 24/61: *Köre güçlük yoktur; topala güçlük yoktur, hastaya güçlük yoktur. Sizin için de gerek kendi evlerinizden gerekse şu kişilerin evlerinden yemek yemenizde bir sakınca yoktur: Babalarınızın evleri yahut annelerinizin evleri yahut erkek kardeşlerinizin evleri yahut kız kardeşlerinizin evleri yahut amcalarınızın evleri yahut halalarınızın evleri yahut teyzelerinizin evleri yahut anahtarı size teslim edilmiş olan evler yahut arkadaşlarınızın evleri. Hep birlikte yahut ayrı ayrı yemenizde sizin için hiçbir sakınca yoktur. Evlere girdiğinizde, Allah katından bir esenlik, bir bereketlilik, bir temizlik dileği olarak kendinize de selam verin. Allah size ayetleri işte böyle ayan-beyan bildiriyor ki, aklınızı çalıştırabilirsiniz*
- **Bilim ve yaratılış tek seferde olmuş olsa da insanların eğitim ve algılaması kademe ile olmuştur. Bilgilenme hekimlikte en üst düzey ancak profesör gibi yetkin ve tecrübeli oluna tam algılanması beklenir:** 26/32 *Gerçeği örten nankörler/inkârcılar dediler ki: "Kur'an ona toptan, bir kerede indirilseydi ya!" Biz böyle yaptık ki, onunla senin kalbini dayanıklı kılalım. Biz onu parça parça/ayet, ayet okuduk*
- **Bazı kişiler Kuran ayeti açık ve net iken, ancak, yalnız gibi bir söz ile onları duymaz, görmez yapıp, kendi bildiğini okumak isterler:** 25/73 *Öyle kişilerdir ki onlar, Rablerinin ayetleri kendilerine hatırladığında/Rablerinin ayetleriyle kendilerine öğüt verildiğinde, o ayetler üzerine kör ve sağır bir halde kapanmazlar*
- **Bilimde bir yıldırım, bir sel ve fay hattı bir ayet olarak bize iletilenlerdir. Bunlar bir simge olarak vurgulanmaktadır, adı değişir ama riski mevcuttur:** 26/2: *İşte sana gerçeği apaçık gösteren kitabın ayetleri*
- **Bir yağmur yağması ile dere yatağında olanlara felaket gelecektir, işte bunların bilim üzere olmadığı, ayete uymadıkları, tedbir almadıkları ve dolayısıyla mümin/inanan olamayacakları belirtilmektedir:** 26/174: *Elbette bunda bir ayet var ama onların çoğu müminler değildi*
- **Kuranda kelimeler bile ayet olarak ifade edilmesi, bizlerin de kendimizi ifade ederken baş harflerimizi veya imzayı kullanmamız düşünülünce bir bilimsel veri, yerçekimi bile ayet olmaktadır:** 27/1: *Tâ, Sin. İşte bunlar Kur'an'ın ve açık-seçik beyanda bulunan Kitap'ın ayetleridir*
- **Bilimin bir gerekçe ve dayanağı vardır, kâğıt ile taş aynı güç ile çekilir ama birisi rüzgâr ile uçar ve oda bir süre sonra düşecektir:** 27/13: *İşte bu şekilde ayetlerimiz göz ve gönül açar bir biçimde onlara geldiğinde şunu deyiverdiler: "Açık bir büyüdür bu..."*
- **Burada fay hattı var, tehlikeli, evleri güçlü yapmalı diyenlere inananlar, ancak bilim üzere olanlar olmaktadır:** 27/81: *Ve sen, düşükleri sapıklıktan körleri de çıkaramazsın. Teslim olmuş kişiler halinde ayetlerimize inananlardan başkasına sesini duyuramazsın*
- **Depremden sağ kurtulanların sonraki ifadeleri bunu teyit etmektedir:** 27/82 *O söz tepelerine indiğinde, yeryüzünden onlar için bir **debbe**/debelenir gibi*

yürüyen bir canlı çıkarırız da o onlara, insanların bizim ayetlerimize gereğince inanmadıklarını söyler.

- **Depremde insanlar çürük ev olduğu için toplu olarak azapta olurlar: 27/83:** *O gün her ümmetin içinden ayetlerimizi yalanlayanlardan bir zümre derleriz de onlar, toplu halde ortaya sürülürler.*
- **Bilim üzere olarak, gereken tedbiri alanlar olayda selamete çıkarlar: 27/93:** *Ve şöyle yakar: "Hamt olsun Allah'a! O size ayetlerini gösterecek de siz onları tanyacaksınız. Senin Rabbin, yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir*
- **Burada doğrudana kitabın ayetleri denilirken, Peygamber sözü ve diğer kişilerin yorumları karıştırılmamalıdır. Onlar eğer Kurana uygun ise irdelenebilir, değilse inanmak sapkınlık olur: 28/2:** *İşte sana, açık-seçik beyanda bulunan Kitap'ın ayetleri*
- **Bir kişi zayıf olabilir, bu spor yapmak ile güçlenebilir ama daha önemlisi ailesi ile birlikte olmak büyük güç katacaktır. Birlikten güç doğar: 28/35:** *Allah buyurdu: "Pazunu kardeşinle kuvvetlendireceğiz; size öyle bir güç/kanıt vereceğiz ki size ulaşamayacaklar. Ayetlerimize yemin olsun ki, siz ve size uyanlar, galip gelenler olacaksınız*
- **Kültürel yapıda belirli kalıplar, inanışlar vardır bu o toplumun kaynağıdır ve eğitim bunun üzerinedir. Siz kardeşiz, eşitlik, paylaşım dediğiniz zaman tüm sistem çökecektir, yeni bir kültürel yapı olacaktır, bu onları elbette çok rahatsız edecektir: 28/36:** *Bunun ardından Musa onlara açık-seçik ayetlerimizi getirdiğinde onlar şöyle dediler: "Uydurulmuş bir büyüden bakası değil bu. İlk atalarımız arasında bunu hiç duymadık*
- **Birçok nesil geldi ve geçti. Bunların medeniyete katkısı olanlara bakınca, onların bir bakıma bilime ve Kuran ayetlerine uygun sosyal yapılanma içinde oldukları görülmektedir. Örneğin 622 Medine Antlaşması ile Osmanlı çok önemli kazanım elde etmiştir: 28/45:** *Ancak biz, birçok nesil oluşturduk da bunlar üzerinden ömürler akıp gitti. Sen Medyen halkı içinde oturarak onlara ayetlerimizi okuyor değildin. Biz, peygamberler gönderiyoruz, hepsi bu*
- **Bir kişi ocaktaki yemeği yakınca, bana bir yemek pişirme hocası olsa idi denilmesi, daha önce pişirmeden niye bakmadın sorusunu sormayı gerekli kılar: 28/47:** *Kendi ellerinin önden hazırladıkları yüzünden başlarına bir musibet geldiğinde hemen şöyle diyorlar: "Rabbimiz, bize bir resul gönderseydin de senin ayetlerine uyup müminlerden olsaydık ne olurdu*
- **Deprem konusunda harabeler bir uyarıdır, aynı zamanda burada felaketler yaşanmış, gerekli tedbir alınmalı diyen mutlak olacaktır, hatta çocuklar bunu söyler, ama dinlere mi, şüpheli: 28/59:** *Senin Rabbin, memleketleri/medeniyetleri, ana merkezlerinde kendilerine ayetlerimizi okuyan bir resul göndermedikçe helâk etmez. Biz; ülkeleri/medeniyetleri, halkları zulme sapmadıkları sürece helâk etmeyiz.*
- **Bize bazı konularda bir kural ezberletir, atom parçalanamaz veya enerjiden madde oluşamaz denilirken, bugün ikisi de olmaktadır. Zorla bir şeyi kabul etmek ötesinde, bilime karşı ve aykırı olmanın bir anlamı da olmaz, şirk içinde olunur: 28/87** *Allah'ın ayetleri sana indirildikten sonra sakın seni geri çevirmesinler. Rabbine yakar/Rabbine çağır. Sakın şirke bulaşanlardan olma*
- **Bir kişi ölünce yok olacağını sanıyorsa, o zaman ailesinin resimlerini neden tutuyor ve onları rahmetle anıyor? 29/23** *Allah'ın ayetlerini ve Allah'a varmayı inkâr edenler, işte onlar, rahmetimden ümidi kesmişlerdir. Ve bunlar için acıklı bir azap öngörülmüştür*

- **Bir gerçeğe kafa tutan, inanların uçacağı ve suda yürüyeceğini belirtenler, bundan Kuran'da kanıt arayanlar, gerçek ve bilime kafa tutmaktadırlar. Miraçta bazı yerlerin Peygambere gösterilmesini, TV seyrederken neden reddetmekte, uçuğu ifade edilmektedir? 29/47 Kitabı sana işte böyle indirdik. Kendilerine kitap verdiklerimiz ona inanırlar. Şunlar içinden de ona inananlar vardır. Bizim ayetlerimize, gerçeği örtenlerden başkası kafa tutmaz**
- **Bilim, sevgiye insanlık temelinde kanıta dayalı olduğu için, insanın var oluşu, gönlü ve aklı ile bütünleşen bir durumdur. Aksi, inkâr edenler olup, gerekçe ve dayanakları olmayıp, biz böyle düşünüyoruz derler: 29/49: Hayır, o, kendilerine ilim verilenlerin göğüsleri içinde ayan-beyan ayetlerdir. Bizim ayetlerimizi, zalimlerden başka kimse inkâr etmez**
- **Bir not, çirkinlik, kötülük sergileyenler aynı zamanda bilimi, ayetleri yalanlarlar. Çünkü korku ötesi, gerçekle yüzleşmekten çekinir, masal, hayal ve fanteziden çıkmak istemezler: 30/10 Sonra o çirkinlik ve kötülük sergileyenlerin sonu, çirkinlik ve kötülüğün en beteri oldu. Çünkü Allah'ın ayetlerini yalanlamışlardı ve o ayetlerle alay ediyorlardı**
- **Bilim bir gerçeği belirtmektedir, tüm varlıklar, taş bile bir süreç sonra toza dönmektedir ve insanların da ölmesi bir realitedir. Her birey ölünce işi bitmiyor ki, devamlı bir değişim, gelişim ve varlığın sürmesi gözlenmektedir, bu bitme değil, bir bakıma yeniden başlama denilebilir: 30/16: İnkâr edip ayetlerimizi ve âhiret buluşmasını yalanlayanlara gelince, onlar azabın içinde hazır bulundurulurlar**
- **Tüm varlıklar atom ve enerjiden, ayrıca da kapsam toprak kökenli, karbon, hidrojen ve oksijenden oluşmaktadır. Hayvan, insanlar ve türlerin oluşması ile Evrene yayılma da vurgulananlar arasındadır: 30/20: Onun ayetlerinden biri de sizi, topraktan yaratmış olmasıdır. Sonra siz bir insan türü oldunuz, her tarafa yayılıyorsunuz**
- **İnsanlar ve hayvanlarda da tek cins yerine çift olunması da aramızdaki iletişimin sevgi ve rahmet ile olmasının bir yaratılışdır demek gerektiği bir gerçekliktir: 30/21 Onun ayetlerinden biri de kendilerine ısınasınız ve aranızda sevgi ve rahmet koysun diye nefislerinizden sizin için eşler yaratmasıdır. Bunda, iyice düşünen bir toplum için elbette ayetler vardır**
- **Gece ve gündüz bile bir detay gibi görülebilir, istirahat ve yeniden aktif olma yanında, düşünme ve algılamının serbest olduğumuzda yüksek olması da bir nimettir: 30/23 Gece ve gündüz uyumanız, onun lütfundan nasip aramanız da O'nun ayetlerindedir. Bunda, işitebilen bir toplum için elbette ibretler vardır**
- **Bir bilimsel açıdan jeoloji ile genetik ve tüm bilimin yaratan olduğuna göre, bizler bunları irdelemek ile ibretler, dersler ve birçok faydalar ele edebilmemizin önü açılmaktadır: 30/22: Göklerin ve yerin yaratılmasıyla dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun ayetlerindedir. Bunda, ilim sahipleri için elbette ibretler vardır**
- **Şimşek bir elektrik boşalması, korku var, ancak enerji boyut ile de bize ümit olabilecek, bir enerji kaynağı olasılığı vardır. Yağmur ile çölleşen yerler mümbit oluyor. Kısaca yaratılış üzere olanları, bilimsel kullanmamızla birçok mucizeye de yer açmış olacağız: 30/24: Yine O'nun ayetlerindedir ki O size, korku ve ümit olmak üzere şimşegi gösteriyor; gökten bir su indiriyor da ölümünden sonra toprağı onunla canlandırıyor. Bunda, aklını işleten bir topluluk için elbette mucizeler vardır**
- **Burada doğrudan bilim vurgusu ve bilimsel kanunların da bir ayet olduğu net anlaşılmaktadır: 30/25: Göğün ve yerin O'nun emriyle ayakta durması da**

O'nun ayetlerindedir. Sonra sizi bir çağrıyla davet ettiğinde siz yerden hemen çıkacaksınız

- **Benlik boyutu olarak, bizim çekindiğimiz, onların da bizden çekindiği, sorunlar olamayacağına göre, bütünleşmek, paylaşmak önemlidir:** 30/28: *Size öz benliklerinizden bir örnek verdi: Ellerinizi altında bulunanlardan, size verdiğimiz rızıklarda sizinle aynı haklara sahip, birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden çekineceğiniz ortaklarınız olur mu? İşte biz, aklını işletecek bir topluluk için ayetleri böyle açık açık sıralıyoruz*
- **Her bilimsel buluş, bize yeni ufuklar açmaktadır, nimet/rahmet ve şükür yapabilmek bunu algılamak olmalıdır:** 30/46 *O'nun ayetlerindedir ki, size rahmetinden tattırsın; gemiler, buyruğu ile akıp gitsin. Lütfundan nasip arayasınız ve şükredebilesiniz diye, rüzgârları müjdeciler olarak gönderir*
- **Bilim üzere olmayan, büyü ve fantezi içinde olur ve gerçekleri kabul etmezler, nasıl olurda suyun üstünde yürülmez derler, örnek gemiyi verirler ki anlamadıklarını ortaya koyar:** 30/53: *Ve sen körleri de sapıklıklarından aydınlığa çıkaramazsın. Sen ancak, ayetlerimize iman edenlere dinletirsin de onlar Müslümanlar/Allah'a teslim olanlar haline geliverirler*
- **Burada kitap ayetlerinin bilim üzere olanlarla, doğa kanunları ile eş tutulduğu görülmektedir:** 31/2: *İşte sana, o hikmetlerle dolu Kitap'ın ayetleri*
- **Peygamberimize büyücü dediler, büyücülerin yalancı ve aldatmalarından dolayı kurtuluşları yoktur (10/77), iflah olmazlar (20/69), vurgusu varken, başkasının şerrinden (113/4) korunmak büyü giderici olamaz ki? 31/7 Ayetlerimiz ona okunduğunda, böbürlenerek yüzünü çevirir. Sanki onları hiç işitmemiştir, sanki kulaklarında bir ağırlık vardır. İşte böylesini, korkunç bir azapla muştula**
- **Bilimin kesin sonucu, uygulanmasıdır, gemiler bunun temel kanıtı olmaktadır:** 31/31: *Size, ayetlerinden göstermek için, Allah'ın nimetleriyle gemilerin denizde akıp gidişini görmedin mi? Kuşkusuz, bunda gereğince sabreden, gereğince şükreden herkes için kesin ibretler vardır*
- **İnsanlar tehlike içinde iken, bilimsel ve her türlü yaklaşımı yapar, öngörürken, sağ ulaştınca da bir böbürlenme ve nankör cevaplar verdikleri, sanki kendilerince kurtuluş olduğu iddiasında olurlar:** 31/32: *Kara bulutlar gibi dalga kendilerini kuşattığı zaman; Allah'a, dini O'na özgülerek yalvarırlar. Fakat onları karaya çıkarıp kurtarınca, içlerinden sadece bir kısmı doğru yolu tutar. Bizim ayetlerimize, gaddar nankörlerin tümünden başkası karşı çıkmaz*
- **Bilim insanlarının kanunlar inanması ve buna göre yaklaşım yaparak, örneğin demir ile gemi yapıp yüzmesi olanaklı olmuştur. Kısaca bu bilime kendilerini vermişler, buna bir bakıma secde etmişler yaratılışa göre yapmışlardır:** 32/15: *Bizim ayetlerimize o kimseler inanır ki, onlarla kendilerine öğüt verildiğinde, secdelere kapanırlar ve hiç böbürlenmeyerek Rablerine hamt ile tespih ederler*
- **Fay hattı uyarısı yapıldıktan sonra, yüz çeviren kişi deprem felaketini yaşamaması beklenir:** 32/22: *Rabbinin ayetleri kendilerine hatırlatıldıktan sonra onlardan yüz çevirenden daha zalim kim vardır? Suçlulardan mutlaka intikam alacağız biz]*
- **Bilim üzere olan kişi, tedbir için belirli bir uğraşı içinde olmalıdır. Bu nedenle danışmanlık ve ortak çalışma zorunlu görülmelidir:** 32/24 *Sabrettikleri zaman içlerinden, bizim emrimizle doğru yola ileten önderler çıkarmıştık. Onlar bizim ayetlerimize gereğince inanıyorlardı*

- **Kuran ayetleri okumanın ötesinde, bunları eylem olarak, gereken bilimsel tedbirler ile aktive edilmelidir:** 33/34 *Evlerinizde Allah'ın ayetlerinden ve hikmetten okunanları hatırlayın. Kuşkusuz, Allah Latif'tir, Habîr'dir*
- **Deprem ve depreme dayanıklı evlerin yapılması konusunda çalışmalar sekte vurulması ve engellenmesi bir gerçeklik olarak görülmüştür, bunlar deprem olunca da azapta olurlar ama üste çıkma çabalar da olacaktır:** 34/5: *Ayetlerimizi hükümsüz kılmak uğruna koşuşup duranlar var ya, onlar için pislikten, ineticici bir azap vardır.*
- **Burada tedbir eylemini engelleyenlerin azap içinde hazır olacakları, kısaca üste çıkma çabalarının boşa olacağı da belirtilmektedir:** 34/38: *Ayetlerimizi hükümsüz bırakmak için koşuşanlara gelince, onlar azabın içinde hazır bulundurulacaklardır*
- **Yanlış diyemiyorlar, harabeler var, gelecek bilinmez, bunlar büyü yapıyorlar derler. Fay hattında deprem ne zaman olacağı bilinmez ama olacaktır:** 34/43 *Ayetlerimiz açık-seçik kanıtlar halinde karşılarında okununca şöyle derler: "Bu adam, atalarınızın kulluk/ibadet etmekte olduklarından sizi vazgeçirmek isteyen biriden başkası değil." Şunu da söylerler: "Bu, düzenlenmiş bir yalandan/iftiradan başka şey değildir." Hakkı inkâr edenler, o kendilerine geldiğinde şöyle demişlerdir: "Açık bir büyüden başka şey değil bu*
- **Zürriyet gelecek nesil ise, bunların gemilerde taşınması, genetik materyallerin ilk insandaki anne yumurta RNA/DNA ile aynı saptanması gibi bir boyut ile tarafımızdan algılanmaktadır:** 36/41: *Zürriyetlerini o dopdolu gemilerde taşımamız da onlar için bir ayettir*
- **İslemediğim bir sonuç olunca ilk yapılacak şey yüz çevirmek olmaktadır:** 36/46: *Çünkü Rablerinin ayetlerinden kendilerine bir ayet gelince, ondan mutlaka yüz çevirmişlerdir*
- **Bir bilimsel olay olunca, suyu fazla konulan kaktüsün çürümesi gibi, iyi bakma, her gün sulama olmadığını anlatınca, dudak bükme gözlenmektedir:** 37/15: *Bir ayetle yüz yüze geldiklerinde, dudak büküp eğleniyorlar*
- **Kuran ayeti ve bilimsel boyutlarda, temiz ve özlü olup, düşünerek ondan yararlanmak ve yolu aydınlatmak olasıdır:** 38/29 *Kutsal/bereketli bir Kitap bu; sana indirdik ki onu, ayetlerini derin derin düşünsünler ve öğüt alabilsin temiz özlüler*
- **Büyüklük taslamak, ben bilirim demek, gelecek hakkında fikir beyan etmek, olayları saptırmak ve menfaat temin etmek, bazı kişilerin işidir, bunlar da din ve belirli kalıp içinde doğrudan Kuran diyerek yalanlarlar. Büyü yoktur ama birisi size büyü yapmış ise şu duayı okuyun derler, ki bu büyüye inanmaktır:** 39/59: *Hayır, olamaz! Ayetlerim sana geldi de onları hemen yalanladın; büyüklük tasladın ve kâfirlerden oldun.*
- **Bilimsel boyut olarak gerçeğin bulunması ve uygulamaların tümü bir yaratılış üzre olmak ile olur:** 39/63 *Göklerin ve yerin kilitleri/anahtarları O'nundur. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, hüsrana uğrayanların ta kendileridir*
- **Denizde boğulanlara sorguda, suda balık gibi nefes alınmayacağını bilmiyor muydunuz? Ne cevap vereceklerdir, çoğu üniversite mezunudur da:** 39/71 *İnkâr edenler bölük, bölük cehenneme sevk edilirler. Oraya geldiklerinde onun kapıları açılır ve cehennem bekçileri onlara şöyle derler: "Size, içinizden resuller gelmedi mi ki, Rabbinizin ayetlerini karşınızda okusunlar ve sizi şu gününüze kavuşmanız hususunda uyarsınlar?" Onlar: "Evet, derler, geldi ama inkârcılar hakkında azap hükmü hak oldu*

- **Kuran ve bilim dışı olanlar, sanki hoca, bilen ve aynı zamanda toplumda bir yer ele etmiş görüneler bile bizleri aldatmamalıdır:** 40/4 *Allah'ın ayetleri hakkında, küfre sapmış olanlardan başkası çekişip didişmez. Onların beldelerde dolaşıp durmaları seni aldatmasın*
- **Bilime yönelen için bazı şeylerin açıklaması ve anlamı olabilir. Büyü diyen kişiye açıklamanın anlamı da olamaz:** 40/13: *O odur ki, size ayetlerini gösteriyor ve sizin için gökten bir rızık indiriyor. O'na yönelenden başkası öğüt alamaz.*
- **Musa Peygamberin yaşamındaki başına gelenler, tümü bilimsel boyut ile açıklanmakta, sonrası Tsunami olması da kayıtlarda olan bir durumdur. Bunlar açık kanıtladır:** 46/23: *Yemin olsun, Mûsa'yı da ayetlerimizle ve apaçık bir kanıtla göndermiştik*
- **Burada veri, kanti düzeyinde olmalıdır ki, ayet yaratılış gereği vardır ve Kuran ayetleri de belirgindir. Sadece Newton kanunu daha geniş Coulomb kanunu şeklinde oluşmuştur. Öfke doyulması bir doğal boyut ve kalplerinde mühür ile gerçeği kabul etmemektedirler:** 40/35 *Kendilerine gelmiş bir kanıt olmaksızın Allah'ın ayetleri hakkında mücadele edenlerin durumu hem Allah katında hem de inananların katında büyük bir öfke konusu olmuştur. Allah, tüm zorba, kibirli kalpler üzerine işte böyle mühür basıyor*
- **Bilim bir veri, deney ve kanıt ile oluşur, bunlar olmadan söylenenler bilim/ayet tanımı değil, ancak hayal ve fantezi denilir:** 40/57 *Kendilerine gelmiş hiçbir kanıt olmadan, Allah'ın ayetleri hakkında tartışıp duranlar var ya, onların göğüslerinde, asla ulaşamayacakları bir büyüklüğün kuruntusu vardır. Artık Allah'a sığın! O'dur Semi, O'dur Basîr*
- **Yerçekimine kafa tutan, buzda yürüsün ve düşerse, akıllanır mı?** 40/63: *Allah'ın ayetlerine kafa tutanlar, işte böyle döndürülürler*
- **Karlı havada güçlü ve altı kaymaz, bot giyenler yaradılışa teslim ve uyan olanlardır:** 40/66 *De ki: "Ben, Rabbimden bana açık-seçik ayetler gelince, sizin, Allah'ın berisinden yakardıklarınıza kulluk etmekten yasaklandım. Ben, âlemlerin Rabbi'ne teslim olmakla emrolundum*
- **Çakarlı araba ile hız yapalım diyen kişi, bir kaza anında buna sebep bilincinde olması tartışmasında gözlenir:** 40/69 *Bakmadın mı Allah'ın ayetleri hakkında tartışanlara, nasıl döndürülüyorlar*
- **Bilimsel veriyi inkâr eden kişi, hastadaki kanıtları dışlayan bir hekim, meslekten men olur:** 40/81: *Allah size ayetlerini gösteriyor. Allah'ın ayetlerinden hangisini inkâr ediyorsunuz*
- **Burada bilgi ile donanmış, bilimsel boyut ile Kuran bakışının doğrudan yaratılışa göre, kısaca bilime göre olması vurgusu açıktır:** 41/3: *Bilgi ile donanmış bir toplum için ayetleri, Arapça bir Kur'an halinde ayrıntılı kılınmış bir kitaptır bu.*
- **Yaratılıştan büyük olduğunu iddia edenler, küçük varlıklar, bir kayma ile yere çarpıp, bacalarının kırılacağını algılamayanlardır:** 41/15 *Âd toplumu yeryüzünde haksız bir biçimde büyüklük tasladı da şöyle dediler: "Bizden daha güçlü kim var?" Onlar, kendilerini yaratan Allah'ın, evet O'nun, onlardan daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Bunlar, bizim ayetlerimize de karşı çıkıyorlardı*
- **Tarihe bakınca bilime karşı çıkan tüm birey ve toplumlar yokluğu ve azabı tatmışlardır:** 41/28: *İşte bu, Allah düşmanlarının cezası olan ateştir. Ayetlerimize karşı çıkmalarından ötürü, orada kendileri için uzun süreli kalış yeri vardır*

- **Burada açıkça bir uzay boyutunu, bilimsel bir veriyi, ayet olarak tanımlamaktadır:** 41/37 Gece ve gündüz, Güneş ve Ay onun ayetlerindedir. Eğer sadece Allah'a kulluk/ibadet ediyorsanız, Güneş'e, Ay'a secde etmeyin; onları yaratan Allah'a secde edin
- **Toprak bir yaratılan ve tabiat kanunları ile oluşan bir varlıktır:** 41/39: Sen, toprağı huşu içinde boynu bükük görüyorsun ya, işte o da Allah'ın ayetlerindedir. Onun üzerine suyu indirdiğimizde, o titrer ve kabarır. Hiç kuşkusuz, onu diriltten **Muhyî** ölüleri de mutlaka diriltecektir. O, her şey üzerinde güç sahibidir
- **Tüy ve taş konusunu birbirine karıştırılması ile, demirin suda gemi olarak yüzdüğünü de algılamıyor mı?** 41/40: Ayetlerimiz hakkında eğri ile doğruyu birbirine katanlar, bize gizli kalmazlar. Şimdi, ateşin içine atılan mı hayırlıdır, kıyamet günü güven içinde gelen mi? Dilediğinizi yapın. O, yapıp ettiklerinizi iyice görmektedir.
- **Tabiat olayları her gün rastladığımız verilerdir, buna bakmak, algılamak ve farkında olmak ancak bu şekilde bakana has olmaktadır:** 41/53: Onlara ayetlerimizi ufuklarda ve öz benliklerinin içinde göstereceğiz. Ta ki, onun hak olduğu kendilerine ayan-beyan belli olsun. Kendisinin her şey üzerinde bir tanık oluşu, senin Rabbine yetmez mi
- **Biyoloji ve yaratılış konusunda bilgi sahibi olanlar için bu bir yaratılış verisidir:** 42/29: Gökleri ve yeri ve bu ikisi içinde yaydığı canlıları yaratması da O'nun ayetlerindedir. O, dilediği zamanda onları bir araya getirmeye Kadîr'dir
- **Gemilerin yüzmesi de bir tabiat kanunu olmaktadır:** 42/32: Denizde o dağlar gibi akıp giden gemiler de O'nun ayetlerindedir
- **Tarihte Musa aynı zamanda oluşan çevre kirliliği boyut üzerinde de öğütler vermektedir. Bataklık olması, kurbağaların kaçması, kırmızı alg ile suyun kirlenmesi, gece çıkan gaz ile metan zehirlenmesi ile çocukların ölmesi gibi birçok şey tanımlanmıştır. Bunlar büyü değil, bir ayet, bilimsel bir veridir:** 43/46 Yemin olsun, Mûsa'yı ayetlerimizle Firavun'a ve onun üst düzey adamlarına gönderdik de onlara dedi ki: "Ben âlemlerin **Rabbi**'nin resulüyüm
- **Hız. Musa bu açıdan uyarılarını çevre kirliliği ve çözümleri de yapmıştır:** 43/47: Mûsa onlara ayetlerimizi getirdiğinde onlar bu ayetlere gülüyorlardı
- **Bir kişi yola çıkar, ama tedbiri almaz ise, örneğin, benzin koymaz ise araba yolda kalacaktır, eziyet çabasıdır:** 43/48: Onlara gösterir olduğumuz her ayet-alâmet, kız kardeşi ayet-alâmetten mutlaka daha büyüktür. Belki dönerler diye onları azapla da yakalamışızdır
- **Tüm ayet kapsamında olanlara inanmak, onlara göre davranmak gerektiği bir doğal tutum ve davranışımız olmalıdır:** 43/69: Onlar, ayetlerimize iman edip Allah'a teslim olanlar haline gelmişlerdi
- **Sınavda sorulan sorular gibi, her bir boyutta da bizim için ayetler vardır. Bir kişiye Almanya'da otobüste para üstü fazla verilmiş. Gitmiş, fazla verdiniz demiş. Biliyorum siz hocanız bakalım ne yapacaksınız dedim, özür dilerim demiş:** 44/33: Onlara, içinde açık bir imtihan bulunan ayetler vermiştik
- **Bu açık ifade ile her yerdeki yaradılış kanunları birer ayet olarak görmeliyiz:** 45/3: Kuşkusuz, göklerde ve yerde, iman sahipleri için sayısız ayetler vardır
- **Kuan ve ayet olarak doğa kanunları dışında herhangi bir destan, fantezi ve hikâye inanmamak gerekir:** 45/6: İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir ki, onları sana hak olarak okuyoruz. Hal böyle iken Allah'tan ve onun ayetlerinden sonra hangi hadise/söze inanıyorlar

- **Bir uyarıyı dinlemeyen, sıcak tencereyi eli ile tutanın elbet eli yanacaktır, çünkü seni algılamamıştır:** 45/8 *Ki Allah'ın ayetlerinin kendisine okunuşunu dinler, sonra bôbürlenmiş olarak inadında devam eder. Sanki hiç duymamıştır onları. Artık acıklı bir azapla muştula böylesini*
- **Bir konuda gerekçeyi öğrenince, uyarılarda alay edenler olabilir. Aynı yerde iki yakın zamanlı ağır deprem olası, bir defa olduğu bundan sonra daha az olacaktır bilgisine göre söylenir ama olan farklı bir fay hattıdır:** 45/9: *Ayetlerimizden bir şeyin bilgisine ulaşınca, alaya aldı onu. İşte onlar içindir horlayıp yere batıran bir azap.*
- **Çevreyi ihmal etmek bile bir pislik içinde olmak demektir:** 54/11: *İyiye ve güzele bir kılavuzdur bu! Rablerinin ayetlerini inkâr edenler için, korkunç bir pislik azabı öngörülmüştür*
- **Beyyine kanıt, veri demektir ki öncekilerin fantezi, masallarından bir örnek istenmektedir ki bu imkansızdır.** 45/25 *Ayetlerimiz, karşılarında açık-seçik beyineler halinde okunduğunda, delilleri sadece şöyle demek olmuştur: "Doğru sözlüler iseniz atalarımızdan kanıt getirin*
- **Birçok eğlence bile bilim üzere, istatistiksel boyuttadır. Kumarcılar %40-60 kazanırlar, rulet makinaları buna göre ayarlanır:** 45/35 *Bunun sebebi şudur: "Siz, Allah'ın ayetlerini eğlence aracı yaptınız, dünya hayatı sizi aldattı/gurura itti. Bugün ateşten çıkarılmayacaklar, özür dilemeleri de kabul edilmeyecek."*
- **Büyücüler bile bilim üzeredirler, sadece göz boyama ve el çabukluğu ile örter, aldatmaya çalışırlar:** 46/7 *Her şeyi ayan-beyan gösteren ayetlerimiz onlara okunduğunda, kendilerine gelmiş olan hakkı inkâr edenler şöyle derler: "Açık bir büyüdür bu!"*
- **Bir kişi yerçekimi varken nasıl uçtuğuna inanabilir, bu bir dini aldatmaca olmaktadır:** 46/26 *Yemin olsun, onlara, size vermediğimiz imkân ve kudreti vermiştik. Onlar için işitme gücü, gözler ve gönüller oluşturmuştuk. Fakat, işitme güçleri de gözleri de gönülleri de kendilerine hiçbir yarar sağlamadı/kendilerinden hiçbir şeyi uzaklaştıramadı; çünkü ayetlerimize karşı direniyorlardı. Ve alaya aldıkları şey, onları kuşatıp sardı.*
- **Bilimdeki verileri çeşitli şekilde tanımlanmış iken, fay hatları ve kırılmalar konusunda açık bilimsel veri varken, bunu irdelemeyenlerin felaketleri bilinmektedir:** 46/27 *Yemin olsun, sizi çevreleyen kentleri/medeniyetleri de helâk ettik. Belki dönerler diye ayetleri değişik biçimlerde sıralayıp durmuştuk*
- **Burada açık tabiat olaylarının ancak görülürse, farkında olanların algılanabileceği vurgusu vardır:** 51/20: *Yeryüzünde ayetler vardır görürcesine bilenler için*
- **Bazı Peygamberlere bilimsel öğretiler olunca, bunlar bundan faydalanmışlardır, Hz. Musa örneğinde söz edilmektedir:** 53/18: *Yemin olsun ki Rabbinin en büyük ayetlerinden bir kısmını gördü*
- **Doğadaki değişim ve yaklaşımları, gezegen ve uzaydaki değişimler ile açıklamaya çalışanlar olduğu, bunları da adeta bir sistem değil, bir büyü gibi sunmaktadırlar:** 54/2: *Bir ayet-alâmet görseler yüz çeviriyorlar ve şöyle diyorlar: "Sürüp giden bir büyüdür bu!"*
- **Nehir yatağına ev yapanlar, burada yağmur o kadar yağmaz demiş, sonra da sele kapılıp gitmişlerdir:** 54/42 *Ayetlerimizin tümünü yalanladılar da biz de onları onurlu ve güçlü birine yaraşır bir yakalayışla yakaladık*
- **Karanlıktan aydınlığa çıkmak için; ışık, elektrik ile düğmeye basarak gelmektedir. Aklını kullanan için bir uyarı olmalıdır:** 57/9 *O, odur ki, sizi*

karanlıklardan aydınlığa çıkarsın diye kulu üzerine, gerçeği apaçık gösteren ayetler indiriyor. Allah size karşı gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir

- **Çölü sularsanız, suyun için gerekli mineralleri koymak ile ürün alabilirsiniz:** 57/17 *Bilin ki Allah, toprağa ölümünden sonra hayat verir. Ayetleri size açık-seçik bildiriyoruz ki, aklınızı işletebilesiniz.*
- **Bilim insanı bir tabiat kuralını söylüyorsa, yer çekiminde taş ve tüy aynı düşmez, tüy hava ile uçar diyen kişiye yalan söylüyorsun diyenin yatacağı yeri olmaz:** 57/19: *Allah'a ve resulüne inananlar var ya, özü-sözü doğru kişiler onlardır. Rableri katında tanık olanlar/şehitlik mertebesine erenler de onlardır. Onların ödülleri ve ışıkları vardır. Küfre sapıp ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar cehennemnin dostu olacaklardır*
- **Bir yerde deprem olmuş, harabeler var, ama yine deprem oluyor ve yine felaket yaşanıyor. Hiç ders almamışlar değil mi?** 58/5 *Allah'a ve resulüne karşı gelenler, kendilerinden öncekilerin çarpılıp tepelendikleri gibi çarpılıp tepeleneceklerdir. Biz, gerçekleri apaçık gösteren ayetler indirmişizdir. Küfre sapanlar için, rezil edici bir azap vardır*
- **Eğitilmemiş kişi bile denizde tedbir almaz ise boğulacağını bilmelidir, ancak boğulanlar bunu bilmiyorlar mıydı?** 62/2 *O Allah'tır ki, ümmîlere içlerinden bir resul göndermiştir de o, onlara Allah'ın ayetlerini okur, onları arıtıp temizler, onlara kitabı ve hikmeti öğretir. Onlar bundan önce tam bir sapıklık içine gömülmüşlerdi*
- **Bir bilimi, yerçekimini insan gibi düşünmeyen kişiler öğrenmesi ile sonuç elde edilemez, kazadan kaçınılamaz:** 62/5 *Sırtlarına Tevrat yükletilip de sonra onu taşımayanların durumu, kutsal kitap parçaları taşıyan eşeğin durumuna benzer. Allah'ın ayetlerini yalanlayan topluluğun vücut verdiği örnek ne kötüdür! Allah, zulme sapsın bir topluluğu doğruya ve güzele ulaştırmaz*
- **Bilimi ve bilimsel veriyi yalanlayanlar Tarihte başlarına gelenlerle anılırlar:** 64/10 *Küfre sapıp ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, işte bunlar, içinde uzun süre kalacakları ateşin dostlarıdır. Ne kötü dönüş yeridir orası*
- **Bilim üzere olanlar akan ırmaktan enerji üretir ve aydınlanır, bunu da bilim insanlarının görüşleri ile oluşturabilir:** 65/11 *Bir elçi indirmiştir ki, iman edip barışa/hayra yönelik işler yapanları, karanlıklardan nura çıkarmak için Allah'ın ayetlerini açık-seçik okur. Allah'a inanıp barışa/hayra yönelik bir iş yapmanı Allah, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Orada sürekli kalıcıdırlar. Allah böylesi için rızkı gerçekten güzelleştirmiştir*
- **Bir yerde deprem olmuş ise, harabelere bakarak bu eskilerin hikayesi, bize dokunmaz diyenler olmaktadır:** 68/15 *Ayetlerimiz ona okunduğunda şöyle der: "Daha öncekilerin masalları*
- **Bilime inatçı olmak bile sorun yaratır, ben düşmem diyerek, uçurum kenarında olan düşme olasılığı yüksektir.** 74/16: *Hayır, iş sanıldığı gibi değil! O, bizim ayetlerimize karşı bir inatçı kesildi*
- **Doğa kanunları eskiden de aynısı olduğu için, efsane gibi alınması olasıdır:** 83/13 *Ayetlerimiz ona okunduğunda, "Daha öncekilerin efsaneleri!" deyiverir*
- **Bilimi tanımayan kişi, felakette boşa konuşmuş, başkalarını da engellemek ile uğursuzluk yapmıştır:** 90/19: *Bizim ayetlerimizi tanımayanlara gelince bunlar; şomluk, uğursuzluk yâranıdır*

YORUM

Resul sıfatının Kuran, ayet yaklaşımın da Doğa Kanunları, Yaratılış olarak yorumlanmasında Kuran incelendiğinde bu kelimelerin geçtiği hiçbir yerde aykırılık görülmemiştir.

İnanışlar, din, toplumda kültürel bir öge olarak, bundan oldukça kazanç sağlayanlar vardır.

Ekonomik Boyut: Kuranda yok iken var denilerek ve inaniş konulan aktiviteler.

KURAN'DA VAR OLDUĞU SANILAN YOKLAR DİZELGESİ⁶:

1- **Şefaata bir ağaç diktiniz, bunun hayrı siz öldükten sonra da sürer ve hesap Mahşerde kesilir ki Yaratan bilir:** *Tüm Şefaata sadece Allaha aittir. Şefaata ya Resulullah ya Ali ya Geylani ya Gavs vs. yok*

2- **Her birey uyarı ve öğütler ile kendini eğitmelidir, zaten gelen uyarı olduğuna gör, mehdi ne yapacaktır?** *Mehdinin geleceğı yok*

3- **Hesap görölmeden ceza verildiğı kavramı kabul edilemez:** *Kabir hayatı, kabir azabı yok*

4- **Her kutsal kişi destanlarda uçurulur Miraçta bazı yerlerin peygambere gösterilmesi kavramı, uçmak değildir.** (17/93: "Yahut altından bir evin olmalı yahut göğeye yükselmelisin. Ancak senin göğeye çıktığına, okuyacağımız bir kitabı bize indireceğın zamana kadar, asla inanmayız!" De ki: "Rabbimin şanı yücedir. Ben, insan bir resulden başka neyim ki?") **vurgusu ile sonradan yüceltmek için eklenmiştir:** *Miraç yok.*

Miraç Bakara'nın son 3 ayetidir. Yaratan her yerdedir, indirilenlere inanırız, her bireyin işledikleri kendi lehine veya aleyhinedir, gereceğı örtenlere karşı bize yardım et, güç ver denilmektedir.

- ✓ 2/284 *Göklerdeki de yerdeki de yalnız Allah'ındır. İçlerinizdekini açıklasanız da gizleseniz de Allah, ondan sizi hesaba çeker de dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah Kadîr'dir, her şeye gücü yeter*
- ✓ 2/285 *Resul, Rabbinden kendisine indirilene inanmıştır; müminler de. Hepsi; Allah'a, onun meleklerine, kitaplarına, resullerine inanmışlardır. Allah'ın resullerinden hiçbirini ötekenden ayırmayız. Şöyle demişlerdi: "Dinledik, boyun eğdik. Affet bizi, ey Rabbimiz. Dönüş yalnız sanadır*
- ✓ 2/286 *Allah, hiçbir benliğe, gücünün yeteceğinden daha azını yüklemenin dışında bir /teklifte bulunmaz. Her benliğin yaptığı iyilik kendi lehine, işlediğı kötülük kendi aleyhinedir/kişinin hem kendisini hem başkaları için kazandığı onun lehine, yalnız kendi nefsi için kazandığı onun aleyhinedir/kişinin kendi emeğı ile kazandığı lehine, başkalarının sırtından kazandığı aleyhinedir. "Ey Rabbimiz! Unutur yahut hata edersek bizi hesaba çekme. Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğın gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize, güç yetiremeyeceğımız şeyleri de yükleme. Affet bizi, bağışla bizi, acı bize. Sen bizim Mevlâ'mızsın. Gerçeğı örten nankörler/inkârcular topluluğuna karşı yardım et bize!"*

5- **Bu bir peşin yargıdır, her kişi yaptığı ile yargılanacağına göre, peşin yargı, tüm adalet kavramını da yok etmektedir. Kader ölçü demektir, bir somut olaya olmadan ölçmeye soyut kavram denir:** *Kadercilik yok*

6- **Bir kişiyi öldürmek, tüm insanlığı öldürmek iken, nasıl olabilir? Bazı öldürme kavramının yok edilmesi, ortadan kaldırılması olarak algılanması gerekir:** *Recim cezası yok*

7- **Hac bir nevi toplantı ve mahşeri görmek ise, bunu yapan döner:** *Hac ayları 4 aydır, dileyen 2 günde dileyen daha fazla günde işini bitirir ve döner. 10 günlük hac süresi yok*

8- **Her bireyin kendisi fikirler ile şeytana uyar, onun bizde bir etkisi ve gücü yok iken, taşlanacak kişi kendimiz oluruz:** *Hac'da şeytan taşlama, haccerül esved taşına el yüz sürme yok*

9- **Tek din tek inaniş gelmiş iken, insanların bölünmesi, parçalanması kabul edilebilir olamaz:** *Mezhepler yok*

10- **Her giysinin bir yeri ve amacı vardır, buna göre giyilir, israf haram denilebilir:** *Altın/İpek erkeğe haramdır, yok*

11- **Yaratan ve yaratılış varken, birisini çoban kabul etmek, Katolik inanişına dönmektir:** *Bir şeyhe veya tarikata bağlanma yok*

12- Her gün kıyamete yaklaşıyoruz, o halde her gün bir kıyamet alametidir: *Kıyamet alametleri yok*

13- Sünnet, bazı Resullerin olması ile oluşmuş, fimozis, peniste örtüde darlık dışında sünnet gerekli değildir, önerilebilir: *Erkek/Kadın sünnet olmak yok*

14- İbadet bizde olmaz, er ibadeti tapınma değil, çalışarak değer ve eser üretmek olarak gerçek anlamda alırsak, onlar çalışmayacak mıdır? *Hayızlı/lohusa kadınlara ibadet yaşağı yok*

15- Bir iş yapılırsa sevap kazanılır, Kuranı uygulamak, yapmak ile sevap oluşabilir, okumak ile nasıl olacak ki: *Kuran'ı anlamadan sevap için okumak yok*

16- Her ölüye okunan temelde bize okunana, ibret veya örnek alanı, siz de öleceksiniz diyen bir yapıdır, bu açıdan anlamdan okumanın yeri olamaz. Sevap bir kişinin yetiştirdiği, dokunduğu iyilikler yaparsa, onun sevabı şefaati Mahşerde olacağı umulur: *Ölüye Kuran okumak, sevap transferi yapmak yok*

17- Tövbe, özür kime zarar yapılmış ise ona yapılır ve tazmin edilir. Yaratana diye yapmak, eylemi düzeltmeden zaten olmaz, bir hilekârlık olmaktadır: *Bir insandan Tövbe almak vermek, rabita yapmak, dönmek, kafa sallamak yok*

18- Her gerekeni harcadığının sizde artanı paylaşma açıktır, sınırlama yoktur: *İnfakta/zekâta kırkta bir yok. Malın biriktikçe ihtiyacından fazlasını imanın/ samimiyetin/ takvan oranında verirsin*

19- Her bireyin kendisine göre üstün veya eksik tarafı vardır, bunun cinsle alakası olamaz. Yaratana bilimsel uyum ona itaat anlamındadır, aksini zaten yapamazsınız: *Erkeğin kişisel üstünlüğü, kadının erkeğe itaati yok. Sorgusuz itaat Allah'adır.*

20- Yaratılışa uyan, bilimde olan kişi zaten doğa ile dosttur, bunu abartmak anlamsızdır: *Evliya (Allah dostu), keramet sahibi yok*

21- Sonradan yazılmış bir şiirsel dua gibi ise de bazı sözler İslam açısından kabul edilebilir olamaz, her yaratılış Peygamber için oluşması bir haddi aşmaktır: *Mevlit yok*

22- Salavat ancak Yaratana yapılabilir, kişilere yapmak, Hz. İsa gibi onu Tanrı katına çıkarmak olacaktır: *Salavat yok*

23- Salat, Farsça Namaz denilmiş, anlamı: dönmek, yönelmek, dua etmek iken, Yaratana o olacağı için ritüel dışı da ele alınabilir. Peygamber her sefer farklı kılması ile, bizler en geniş anlamda yaparken, diğer ülkeler daha az veya yapmamaktadırlar: *Sünnet namaz zorunluluğu yok*

24- Her birey anladığı dilde dua etmeli, çünkü dua kendisini ilgilendiriyorsa, bilmeden ne söylemektedir, anlam saçmalaşmaktadır: *Arapça dua etmek ve Arapça namaz kılma zorunluluğu yok*

25- Muska içinde ben yalnız sana inanır, sana dilerim derken, bunun anlamı, istismar ötesi, aldatmadır: *Muska/Büyü/Nazar yok*

26- Bir araya gelmek toptan olur, Cuma Namazında Hz. Ömer kürsüde konuşurken, bir kadın Mehir'de sınırlama yapın diyemezsin demiş, Ömer tövbe etmiş, Kuranda olmayanı söyleyemem demiştir. Zamanımızda namazda gibi konuşmaya katılmayın, sessiz durun denilmesinin anlamı da kalkmaktadır: *Cuma namazı sadece erkeklere farzdır diye bir şey yok. İman eden her erkek ve bayanlara farzdır.*

27- Kölelikten kurtulma, bir kişiyi çoban kabul etmemek varken, bunu ortaya atmak bir sömürü düzenini savunmaktır: *Kölelik/Cariyeliği teşvik yok*

28- Kadın sanki insan değil, burada taşkınlık yapması istenmiyorsa, yakınları onu teselli etmelidir, yanında bulunmalıdır. Kişinin ölümü kabul etmesi için somut görme ve algılaması önemlidir: *Kadının uğursuzluğu, cenazeden uzak tutulması, sadece erkeğin cenaze namazı (duası) kılması yok. Cenaze namazı cenaze duasıdır.*

29- Telafi etmek değil, onun yerine dua etmek olmaktadır: *Kaza namazı yok*

- 30- Her bireyin yeri vardır, bu gönüllerdir ki bu şekilde gruplandırma bir eşitsizlik işareti olmaktadır: *Haremlik/Selamlık şartı yok*
- 31- Her kim, küfür ve hakaret yapıyorsa bu kabul edilemez, o halde ağzına hâkim olan her bireyin sözü dinlenebilir: *Kadının sesi haramdır yok*
- 32- Bir olayı anma ve hatırlama olabilir ama kandillerin gerekçesi bile sakattır: *Kutsal günler/Kandiller yok. Sadece Kadir gecesi özeldir*
- 33- Bir konuyu düşünmüyorsan, algılamak ve kavramak istemiyorsan, binlerce kere söylemenin anlamı olamaz ki: *Bazı ayetleri veya duaları belli sayıda okuyup üfleme ve bundan murat beklemek yok*
- 34- Bu bir eskiden kalma destan olup, yargılanma olmadan, peşin hüküm niteliğindedir: *Sırat Köprüsü yok*
- 35- İnsanlar söyleyebilir ama Kuranda olmadan helali haram, haramı helal yapmak yoktur. Domuz eti için bile, haddi aşmamak üzere, zorda kalınca, helal kabul etmeden yenilebileceği vurgusu vardır: *Kuranın saydığı haram yiyecekler dışında kalan yiyecekler kültürel, tercihler ve alışkanlıklar ile ilgili meselelerdir. Kafaya göre haram koymak yok.*
- 36- Kimse kimseye şiddet gösteremez. Dayak kelime anlamı olarak, destek, korumak ve gözetmektir. Dayak Cenneten çıkma diyenler, koruma, gözetmenin Cennet ehlinin davranışı olduğu bilinmelidir: *Erkeğin kadını dövme yetkisi yok.*
- 37- Âmin bir yemindir, ancak el açma dahil, söylenene katılıyorum demektir, yoksa içten dualarda edilebilmektedir: *Dua ederken el açmak, âmin demek zorunluluğu yok*
- 38- Bir defa 4 rekât kılınmış, sonra zorunlu olur diye kılınmamış namaz olup, anlamı istirahat iken, eziyete döndürülmemelidir: *Teravih namazı yok*
- 49- Her vücut, bir kutsallık taşır. Kuranda tercüme farkı olarak sağ ve sol tanımı doğrusal değildir, sözü geçmesine anlam yüklenmemelidir: *Sağ el / Sağ ayak saçmalığı yok.*
- 40- Şehit, şahit olmak, bunun kişinin davranış gerekçesi ile ilgilidir, çalışan bile şehit denilebilir: *Her askerde veya savaşta ölenin şehit olması gibi bir şey yok*
- 41- Her iki kişinin serbest rızası ve talebi ile oluşabilir, birisinin olması işi sakatlar, karar hakimindir: *Boşanma yetkisinin yalnızca erkeğe ait olması yok*
- 42- Her ölüye söylenenler sağ olup, onu defnetmeye gelenlere yapılan uyarı niteliğindedir, sizde öleceksiniz demektir: *Ölüye telkin ve ıskat yok*
- 43- Takva korunma ve gözetmek anlamında ise, günahattan korumak değil, hırs, gösteriş olduğunda bir günah boyutuna girmektedir: *Takva kıyafeti (sakal, cübbe, sarık vs.) yok*
- 44- Hiçbir kişiye tabi olunmaz. Çobanlık Katoliklerde vardır. Fikirleri ve eylemlerine katılma bilinir, onun için de bilinmesi kabul edilmesi gerekir: *Sorgulamadan bir fikre, bir şahsa tabii olmak yok.*
- 45- Kuran geniş ve bireye bırakırken, bunu kalıba sokmak Hucurat 'ta yer alan (49/14) gibi Eslemna/kalıba uyan yapar ve inanmış olmayız: *Kuranın tüm emir ve yasakları farzdır. Sadece 32 veya 52 farz yok*
- 46- Her bilimsel kanun ayet kabul edersek sayı sonsuz olabilir ama yazılı olan ise ekleme olmamalıdır: *Kuranda 6236 ayet var, 6666 ayet yok.*
- 47- Evlilik bilinçli ve yetkin olma ile olacağı belirtilmiş ve belirtilen ise adet görmek ile yaşa tanımı yapılması ve bu nedenle 9 yaş denilen, kısaca kardeşi 23 yaşında ve kendisi de en az 21 yaşında olmasına karşı yapılan bir dejenerasyondur, kabul edilemez: *Çocuk yaşta evlilik yok*
- 48- Zina erkek ve kadın için evli olmak ifadesi varken, bunun saptırılması toplumsal bir yaklaşımdır: *Namus/zinada kadın erkek farkı yok.*
- 49- Ceza, yapılan bir işin karşılığıdır. Oruç ise helal bir şeyin mahrum kalarak terbiye değildir. Oruç tutma ile neyin halledilmesi düşünülmektedir, anlaşılabilir: *61 gün oruç tutma cezası yok*

50- Dilek ve istekler Yarataana yapılır ve eylemsiz olmanın da anlamı olamaz ki, ölü ne yapsın, tam bir şirk olmaktadır. Hele mezara karşı yapılan namaz tam bir şirk olmaktadır: *Türbede dilek dilemek yok*

51- Doğrudan yaratan ve yaratılış içinde isen, aracıya ne gerek vardır ki: *Tasavvuf, Gavs, kutup, şeyh, seyitlik İslamda yeri yok*

52- Bazı kişiler için Kuran hiç anlaşılmayan, kavranmayan olacaktır, çünkü tam tersine inanmaktadırlar: *Kuran anlaşılması zor bir kitaptır yok*

53- Bir şeyin reklamını yaparken, bu şekilde sağlıksız ve saçma öneriler yapılır ki daha güçlü inanılsın: *Deve idrarı içen ve iç diyen bir resul yok*

54- Çağırın, ilan eden kişiye Nebi, Elçi iletene de Resul denilir. Bu nedenle her bir bilim insanı eğitim yaptığı için bir bakıma nebi ve bilimsel felaket uyarılarında bulunduğu zamanda resuldür: *Resul ve Nebi var, Peygamber kelimesi ise kuranda yok*

55- Temiz olmak, sadece bedensel değil, ruhen de olmalı, dinleme ve uygulama boyutuna gelmiş olunmalıdır: *Kuran okumak için abdest şartı yok*

56- Bir kalıptan çıkmak demek olarak ele alınmıyorsa İslam dışıdır: *Sakala jilet vurmak haramdır diye bir şey yok*

57- Bu konuda yazar olarak geniş bilgim yok, ama bu durum Dünyada var, insan hatasını fark eder, cezasını çeker, af diler, tazmin eder, Rahman ve Rahim olan yaratan dan da affediliş olabilir: *Cehennemde yanıp çıkma yok*

58- Her can kıymetli bir kişiyi öldürmek insanlığı öldürmek ise, yaşatmak da tüm insanlığı yaşatmak ise bu terstir, ayrıca öldürülenin tövbe etme olanağı da kaldırılmaktadır. Tövbe edenler bu tür mücadelede en başarılı olanlar olmaktadır: *Din değiştirenin (Mürtedin), namaz kılmayanın, içki içenin, zina yapanın öldürülmesi diye bir şey yok*

59- Bunlar bir varlığın simgesi ve işareti ise, işaret ettiğine saygı ve hürmet duyulur. Hz. Ömer zamanında yakılması da çok kabul edilir davranış olmuştur: *Sakalı şerif, nalı şerif, hırkayı şerif, Kabak, hurma, zezem, tesbih, seccade vs. kutsaldır diye bir şey yok*

60- Her bir hayvanın varlığının bir gerekçesi varken, bunu uğursuzluk demek, onlara karşı bir saygısızlık, yaratılışa bir nevi isyan olmaktadır: *Sevap kazanmak için kertenkele, kara köpek vs hayvanları öldürmek yok. Uğursuz hayvan yok.*

61- Her birey doğuştan İslam üzeredir: *İslami bir isim koymadan ve sünnet olmadan müslüman olamazsın diye bir şey yok*

62- Peygamber sözü diye yazılanlar 200-300 yıl sonra oluşmuştur. Kaynak aktaranlar yalan söylememişlerdir diye ele alınmıştır. Elçinin sunduğu Kuran uyumuna da bakılmamıştır. Muhammet zamanında söylediklerinin Kuran dışı ile kabul edilmediği, yapılmadığı gerçekler de dışlanmıştır. Hadisi reddetmek değil, Kurana uymayanlar kabul edilmemektedir (45/6: *İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir ki, onları sana hak olarak okuyoruz. Hal böyle iken Allah'tan ve onun ayetlerinden sonra hangi hadise/söze inanıyorlar*): *Hadisler kesin peygamber sözüdür diye bir şey yok*

63- Kuran dışı eklemeler, toplumsal değerlerdir ve İslam ile bağlantı kurulamaz: *Hadis, Fıkah kitaplarında kuran dışında hükümler vardır diye bir şey yok*

64- Destanlar bir olayın abartılmasıdır ve bu gerçekten uzaktır. Bir oğlak çevirmeye gittiğimde 15 yıl sonra tümünü ben yedim dediler, aslında aslanlar gibi saldırdık ve yedik dediğim için 9 kişiyi silerek benim üstümde kaldı: *İsrâîliyyât yok (Âdem Havva hikayesi vs. Tevrat, mişna, İncil ve kilisenin öğretilerini içeren kaynaklarından alınmış, bazen uyduruk bazen gerçek kişiler hakkındaki hurufat)*

65- Her bir toplumun inanışı vardır, bunlar gerçek değil, masal ve fantezidir. İnanış diyerek gerçek demek, tam bir masalı olmuş yapmak olur: *Zerdüştüyyat yok (asıl ismi Çinvat köprüsü olan sırat köprüsü veya miraç gibi hurafeleri içeren zerdüştlükten alınmış hikayeler.)*

66- Her insan tek değil, yanında birisi ile seyahat etmesi önerilir, hele riskli durumlarda bir arkadaş edinmek uygun ama bunu yasak kılmak olamaz: *Kadın tek başına seyahat yapamaz diye bir şey yok*

67- Masal, fantezi ve hayallerde karşıtlık vardır. Sihirbazlar bile bilim üzere iş yaparlar, göz boyama ve el çabukluğu ile aldatırlar, bunda akli görsel yanıltırlar: *Akl, bilim karşıtlığı yok.*

68- Her biri bir iletişim ve ilişki boyutudur, haram olan hakaret, aşağılama ve kötülük propagandası yapmaktır, bunlar bir araçtır, insana mutluluk ve beğeni de verebilir: *Müzik, resim, fotoğraf, şiir, heykel, satranç haramdır diye bir şey yok*

69- Cennetle müjdelenen eylemler ve davranışlar vardır ama kişi belirtilmemiştir. Davranışa bakarak yakıştırmayı yapıldığı gözlenmektedir: *Cennetle müjdelenen, kusursuz sahabe yok.*

70- Hiçbir yerde ve zaman aynı tekrar yapılması bir kalıbı gösterir ve bunu İslam'a yakıştırmak olamaz: *Peygamberin sürekli aynı sözlerle kendisine dua ettirdiği bir ezan duası yok.*

71- Bireye yapılan selamı, Yarattığı gibi algılamak, Hz. İsa'nın tanrı yapılmasına benzer, sakıncalıdır: *Peygamberimiz namazda otururken kendi kendisine selam verdiği, müminlerinde namazda, Allah'ın huzurunda otururken peygambere selam çaktığı bir Tahiyat duası yok. Burada hitap direkt peygambere, oysa ölümsüz olan ve seni her an duyacak olan Allâh'tır.*

72- Örtünme kelimesi soyut kavram olarak da ele alınmalıdır, bu somut demek konuyu kavramamak anlamındadır: *Kara çarşaf, peçe yok*

73- insanları aldatarak para kazanma yapanlar varken, onlarda dini kullanmaktadırlar: *Dini kullanarak para kazanmak yok*

74- Resul ileten elçi ise, nasıl kural koyabilir? *Kuran dışında haram helal koyan bir resul yok*

75- Sizi çamurdan oluşturduk, bir ümmet iken yayıldınız diyen bir Kuran emrimi nasıl reddetmiş ki: *Kuran evrim/tekâmül teorisine karşıdır diye bir şey yok*

76- İlk insan ve Âdem bir toplum kabulü ile bütünleşmedir, Kuran temelli değildir: *Âdem ilk beşerdir diye bir şey yok. Âdem İlk sorumluluk sahibi insandır*

77- Kuran dışındaki kitaplarda geleceği, İncil'in bir nüshasında (Barnabas) adı Ahmet diye geçer, ticaret için gittiğinde bir papaz sen yeni Resulsün der, kısaca bir Mesih gelmiş, adı da Muhammet'tir. Kuran ise dini tamamladım (5/3: ... Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı/Allah'a teslim olmayı seçtim) demektedir. Diğer inanış için geçerli, İslam için yeri yoktur: *Mesih İsanın ineceği, deccal in çıkacağı gibi masallar yok*

78- Şahadet yapılırken bile yanlış tercüme olmaktadır. La İlah=İlah yoktur, İlla Allah/Hu=er yalnız illa Yaratan vardır denilirken, ondan başka eklemesi gelerek onu tek tanrı yapılmakta, hani tanrı/ilah yoktu sorusu akla gelmektedir. Bunun yanında ekber de Kuranda yoktur, Allah Ebter denilirse vardır: *Sünnilerin bahsettiği Kelime-i şehadet ve Amentü Kuranın hiçbir ayetinde yok*

79- Ölünün arkasından bir hayır yapmak, fakiri doyurmak olmalı iken, ölenin akrabalarını sıkıntıya sokmak, bir bakıma mirastan pay almanın anlamı elbette olamaz, tam tersi onlara yiyecek götürülmelidir: *Ölünün ardından ziyafet vermek, 7, 40, 52 yok.*

80- Her Resul gittiği yer ve diğer Ebubekir, Ömer, Osman, Ali seçilmiş iken, el verme, tokalaşma ile biat edilmesi varken, seçim olmuş iken, bu nasıl yapılmıştır ki denilirse, Ebu Lehep görüşüdür. Osmanlı da olduğu gibi Halife kaldırılmış ama Halifelik makamı bilgi ve görüş iletmek üzere Diyanet oluşturularak, Devlet ve Meclise kanunlar hakkında görüş sunmuştur: *İslamda halifelik diye özel bir kurum, makam yok.*

81- Makamlar biat usulü ile oylama ile yapılmıştır: *İslamda babadan oğula geçen saltanat yok.*

82- **Mekke bile 622 Medine Antlaşması ile fetih yapılmıştır, savaş değildir:** *Dini yaymak için ülkeler fethetmek yok.*

83- **Hristiyan'a, Musevi ve Güneşe tapanlar arasında imanlı olanları belirten Kuran, nasıl düşman gösterilebilir?** *Aynı dinden, aynı meşrepten olmayanı düşman görmek yok.*

84- **Her kültürün bir yaklaşımı vardır, Peygamberin bu yaklaşımları, onlara göre yapılanmadır, diğerlerini bağlamaz:** *Arap gelenek, görenek ve adetlerini sünnet diyerek pazarlamak yok.*

85- **Burada temizlik kavramının abartılması dine bağlanmakta, çok hatalı yaklaşım olmaktadır:** *Kan akması veya kadına dokunmak abdesti bozar diye bir şey yok.*

86- **Mescitlerde Kuran dışı yaklaşımlar, onu İslam mescidi yapmaktan uzaklaştırır:** *Camii ve mescitlere Allah'ın ismi dışında başka isim/isimler asmak yok.*

87- **Resul ileten olup, onu farklı konuma getirmek, Katolik yaklaşımıdır:** *Minarelerden, haddi aşan sözlerle Peygamberin aşırı yüceltildiği bir sela çağrısı yok.*

88- **Rüya insanların bir algısal boyuttur ve şahsidir, gerçek olamaz:** *Allah'la, Peygamberle rüyada görüştim sahtekarlığı yok.*

89- **Her varlık, her boyut kutsal/mukaddes denilebilir, her şey Yaratanın eseridir ama özel bir şey olamaz:** *Arapça kutsal bir dildir diye bir şey yok.*

90- **Dün kaynağı, Tevrat ve İncil değiştirildiği için tek kaynak Kuran olmaktadır. Değişim olacağına bildirildiği ayet de sanki Kuran da değişir gibi algılanmamalıdır, diğerleri değiştirilmiştir denilmektedir:** *Kuran'dan başka dinin kaynağı yok.*

Prof. Dr. Mehmet Okuyan⁶

KUR'AN'IN BÜYÜK DEVRİMLERİ

- 1- Şefaatinancını yıktı.
- 2- Asabiyeyi/kabileciliği yıktı
- 3- Ruhban sınıfını/evliyaliği yıktı
- 4-Rivayet/ata dinini yıktı
- 5- Din devletini yıktı
- 6-Kalabalıkçılığı yıktı
- 7- Kurtarıcılığı yıktı.
- 8- Kisveciliği, kisvelerle temsil edilen dini yıktı.
- 9-İnsanların haram koyma yetkisini yıktı.
- 10- Dinciliği, münzeviliği, ezberciliği yıktı.
- 11- Kabirlerdeki işiteceği yalanını yıktı.
- 12--Sevap alıp- veremliliği yıktı.
- 13- "Kıyametin zamanını tahmin etmeliyiz" yıktı.
- 14- Evliliği rüşte çıkararak çocuk evliliklerini yıktı.
- 15-Delilsiz iman anlayışını yıktı.
- 16- Aklın, düşüncenin, emeğin önündeki engelleri yıktı.
- 17- Bilmeyenlerin, bilenlere üstünlüğünü yıktı.
- 18- Gaipten haber almayı, falcılığı, kehanetliği yıktı.
- 19- "İşi bizim gibi inanana verelim yıktı.
- 20- Ölülerle istihbarat sağlayan, onlarla irtibata geçen kutsal muhaberat şebekelerini yıktı.
- 21- "Sadece Kur'an'dan hesaba çekilecek siziz" dedi ve Kur'an'dan gayrı dine kaynaklık eden tüm hadisleri yıktı.
- 22- Peygamberlerin bedenlerini ve bedenlerinden çıkarı, sulbune ve sulbünden çıkarı tazim etme yüceltme, tapınma dinini yıktı.
- 23- Peygamberlerin Allah'ın oğulları, ortakları olduğu anlayışını yıktı.
- 24- Peygamberlerin seçiminde sidiklerinin, sümüklerinin, kanlarının, soylarının, kavimlerinin ölçü alındığı inancını yıktı.

25-İman edenlerin mezhep, mezhep bölünmesi gerektiği inancını yıktı.

26- Allah'ı bir zümrenin, bir dinin müntesiplerinin, bir kavmin tekelinde olduğu inancını yıktı. O'nun; herkesin, her varlığını; alemlerin Rabbi olduğunu söyledi.

Fakat gel gör ki: Tüm bunları tekrar dirilttiler ve bunlarla yeni dinler kurdular. Allah'ın yaktıklarını geri getirdiler. Ve utanmadan adına da "İslam" diyorlar. **Ramazan Yaman**⁷

Kuran yetersiz diyenlere Kuran'dan cevaplar:

- ✓ **Fatiha 4: Din gününün sahibi yalnızca Allah'tır:** "1/4 Din gününün *Mâlik'i/ sultanıdır O*"
- ✓ **Bakara 99:** "2/99: *Yemin olsun, biz sana açık-seçik ayetler indirdik. Onları, sapmış olanlardan başkası inkâr etmez.*"
- ✓ **Bakara 170: Kuran'a uyun Atalarınıza değil diyen Rabbimiz:** "2/170: *Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun!" dendiğinde: "Hayır! Biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız." derler. Peki, ataları bir şeyi akıl yoluyla kavrayamıyor, doğruya ve güzele ulaşamıyor idiyseleler?!"*
- ✓ **Ali İmran 103: Allah'ın ipine (Kur'an'a) sarılmamız gerekir:** "3/103 *Hep birlikte Allah'ın ipine yapışın, fırkalara bölünüp parçalanmayın; Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Birbirinizin düşmanı idiniz, Allah kalplerinizi uzlaştırıp kaynaştırdı da O'nun nimeti sayesinde kardeşler haline geldiniz. Ateşten bir çukurun kenarında idiniz; sizi oradan kurtardı. Allah size ayetlerini bu şekilde açıklıyor ki, doğruya ve güzele yol bulasınız"*
- ✓ **Maide 48-49: Kur'an Her Nebiye Allah'ın İndirdiği ile Hükmetmelerini Söylemiştir:** "5/48: *Sana da kitabı hak olarak indirdik. Kitaptan onun yanında bulunanı tasdikleyici ve onu denetleyip güvenilirliğini sağlayıcı olarak. O halde onlar arasında Allah'ın indirdiğiyle hükmet, Hak'tan sana gelenden uzaklaşıp onların keyiflerine uyma. Sizden her biri için bir yol/şeriat ve bir yöntem belirledik. Allah dileseydi sizi elbette bir tek ümmet yapardı. Ama size vermiş olduklarıyla sizi imtihana çeksin diye öyle yapmamıştır. O halde hayırlarda yarışın. Tümünüzün dönüşü Allah'adır. O size, tartışmış olduğunuz şeylerin esasını bildirecektir. 5/49: *Sen de aralarında, Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Onların keyiflerine uyma. Dikkat et de Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından seni uzaklaştırıp fitneye düşürmesinler. Eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah onları bazı günahları yüzünden belaya çarptırmak istiyor. Zaten insanların birçokları doğru yoldan iyice sapmış bulunuyorlar."**
- ✓ **Maide 67: Vahiy ne geldiyse tebliğ etmek zorundadır ve hepsi Kuran'ın içindedir:** "5/67: *Ey resul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan onun verdiği peygamberlik görevini yerine getirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur. Allah, küfre batmış topluluğa kılavuzluk etmez."*
- ✓ **Maide 99: Resulün, görevi sadece tebliğdir:** "5/99 *Resule düşen, tebliğden başka bir şey değildir. Allah sizin açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir"*
- ✓ **Maide 101: Çünkü Kuran'da olmayan Dinde yoktur:** "5/101 *Ey iman sahipleri! Size açıklandığında canınızı sıkacak şeylerle ilgili soru sormayın. Kur'an indirilmekte iken onları sorarsanız size açıklanır. Allah onlardan vazgeçmiştir. Allah **Gafûr'dur, Halim'dir**"*
- ✓ **Enam 38: Apaçiktır Kuran'da Hiçbir şey eksik değildir:** "6/38 *Yeryüzünde debelenen hiçbir canlı, iki kanadıyla uçan hiçbir kuş istisna olmamak üzere hepsi sizin gibi ümmetlerdir. Biz bu kitapta, herhangi bir şeyi ne eksik bıraktık ne fazla yaptık. Onlar, sonunda Rableri önünde haşır edilirler"*
- ✓ **Enam 50: Kuran'a uyar:** "6/50: *Onlara şunu söyle: "Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum. Gaybı da bilmem ben! Size ben bir meleğim de demiyorum. Yalnız bana vahyedilene uyarım ben!" Sor onlara: "Körle gören bir olur mu? Hâlâ düşünmüyor musunuz?"*"

- ✓ **Enam 51: Kuran'la uyarır:** “6/51: Rablerinin huzurunda haşredileceklerinden korkanları, o **vahiy** ile uyar ki korunabilsinler. Onların O'ndan başka ne bir dostu vardır ne de şefaathçısı”
- ✓ **Enam 114: Kur'an Din Adına Gerekli Olan Her Detayı İçerir:** “6/114 Allah size kitabı ayrıntılı kılınmış bir halde indirmişken, Allah'ın dışında bir hakem mi arayayım? Kendilerine kitap verdiklerimiz, onun, Rabbinden hak olarak indirildiğini biliyorlar. Sakın kuşkuya düşenlerden olma”
- ✓ **Enam 115: Kuran'la Din tamamlanmıştır:** “6/115 Rabbinin sözü hem doğruluk hem de adalet bakımından tamamlanmıştır. O'nun sözlerini değiştirecek hiçbir kuvvet yoktur. En iyi işiten, en iyi bilendir O”
- ✓ **Araf 3: Sadece Kuran'a uyun Evliyalara değil diyen Rabbimiz:** “7/3: Rabbinizden size indirilene uyun; O'nun berisinden birtakım velilerin ardına düşmeyin. Siz ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!”
- ✓ **Hud 1: Kuran Allah açıklamıştır:** “11/1: Elif, Lâm, Ra. **Hakîm** ve **Habir** olandan bir kitaptır ki bu, ayetleri önce **muhkem** kılınmış, sonra ayrıntılı hale getirilmiştir”
- ✓ **Hud 2: Başkasına Kul olmayalım diye:** “11/2: Ki başkasına değil, yalnız Allah'a ibadet edesiniz! Kuşkusuz, ben size O'ndan gelen bir uyarıcı ve müjdeciyim”
- ✓ **Yusuf 40: Hüküm yalnızca Allah'a aittir:** “12/40 "O'nun yanında nelere ibadet ediyorsunuz? Sadece birtakım isimlere ki, adlarını siz ve atalarınız koymuştur. Onlar hakkında Allah, hiçbir kanıt indirmemiştir. Hüküm yalnız Allah'ındır. O, yalnız ve yalnız kendisine ibadet etmenizi emretti. Eskimez ve pörsümez din işte budur. Ama insanların çokları bilmiyorlar.”
- ✓ **Yusuf 111: Herşeyi açıklayan Kitaptır:** “12/111 Yemin olsun ki, resullerin hikâyelerinde, aklını ve gönlünü çalıştıranlar için bir ibret vardır. Bu Kur'an, uydurulacak bir hadis/bir söz değildir; aksine o, önündekini tasdikleyici, her şeyi ayrıntılı kılıcıdır. İnanan bir topluluk için de bir kılavuz ve bir rahmettir”
- ✓ **İbrahim 1: Karanlıklardan aydınlığa çıkaran Tek Kitaptır:** “14/1: Elif, Lâm, Ra. Bir kitaptır bu. Ki indirdik sana, çıkarasın diye insanları Rablerinin izniyle karanlıklardan nura; **Hamid**, **Azîz** olanın yoluna”
- ✓ **Kehf 26: Hüküm koyamaz. Allah hükmüne kimseyi ortak etmez:** “18/26 De ki: "Onların ne kadar kaldıklarını Allah daha iyi bilir. O'nun elindedir göklerin ve yerin gaybı. Ne güzel görendir O ne güzel işitendir. Onların, O'ndan başka bir dostları da yoktur. Ve O, hükmüne hiç kimseyi ortak etmez”
- ✓ **Meryem 64: Bir Konu Kur'an'da Yer Almıyorsa Bu, Allah Unuttuğu İçin Değildir:** “19/64: Biz sadece Rabbinin emrini indiririz/biz ancak Rabbinin emriyle ineriz. Önümüzdeki, arkamızdaki ve bunlar arasındaki her şey O'nundur. Rabbin asla unutkan değildir”
- ✓ **Furkan 30: Benim ümmetim Kuran'ı terk etti diye hesap günü Tek şikâyetle bulunacağı Kitaptır:** “25/30 Resul de şöyle der: "Ey Rabbim, benim toplumum, bu Kur'an'ı terk edilmiş/dışlanmış halde tuttular”
- ✓ **Furkan 33: Allah tefsir etmiştir:** “25/33: Onlar sana bir mesel getirmeye görsünler, biz de sana hakkı ve yorum olarak en güzel olanı getiririz”
- ✓ **Ankebut 51: Kuran Yeterlidir:** “29/51: Kendilerine bildirilen bilgiyi sana inzal etmiş olmamız onlar yeterli gelmedi mi?”
- ✓ **Ahzab 2: Yalnızca Kuran'a uyun diyen Rabbimiz:** “33/2: Rabbinden sana vahyedilene uy! Allah, yapmakta olduklarınızdan en iyi biçimde haberdardır”
- ✓ **Sebe 50, Rabbim bana vahy ettiği sayesinde:** “34/50 De ki: "Eğer saparsam, öz benliğim aleyhine saparım. Doğruyu ve güzeli bulursam bu, Rabbimin bana vahy ettiği sayesinde. Çünkü O, **Semi** 'dir, **Karib** 'dir”

- ✓ **Saffat 154-157: Kur'an Din Adına Hüküm Koymaya Kalkanlardan Delil İster:** “37/154: *Ne oluyor size, o nasıl hüküm veriyorsunuz, 37/155 Hâlâ düşünüp ibret almıyor musunuz, 37/156: Yoksa apaçık bir kanıtınız mı var? 37/157: Eğer doğru sözlülerseniz, hadi, getirin kitabınızı*”
- ✓ **Zümer 3: Allah Dinin (Halis) sahibi Allâh'tır:** “39/3 *Gözünüzü açıp kendinize gelin! Arıduru din yalnız ve yalnız Allah'ındır! O'nun yanında birilerini daha veliler edinerek, "Biz onlara, bizi Allah'a yaklaştırmaları dışında bir şey için kulluk etmiyoruz." diyenlere gelince, hiç kuşkusuz, Allah onlar arasında, tartışıp durdukları konuyla ilgili hükmü verecektir. Şu bir gerçek ki, Allah, yalancı ve nankör kişiyi iyiye ve güzele kılavuzlamaz*”
- ✓ **Şura 21: Dinde ortakları yoktur:** “42/21: *Yoksa onların, dinden, Allah'ın izin vermediği şeyi kendileri için yasalaştıran ortakları mı var? Kesin ayrıma ilişkin söz olmasaydı, aralarında hüküm mutlaka verilirdi. O zalimler var ya, onlar için acıklı bir azap öngörülmüştür*”
- ✓ **Şura 52: Resul/Nebi Resul/Nebi de dini Kurandan öğrenmiştir:** “42/52: *İşte böylece sana da emrimizden bir ruh vahyettik. Sen, kitap nedir, iman nedir bilmezdin. Fakat biz onu, kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle kılavuzladığımız bir nur yaptık. Hiç kuşkusuz, sen, dosdoğru bir yola kılavuzluk etmekte sin*”
- ✓ **Zuhruf 43: Sıratı müstakim (Dosdoğru yol) Kurandır:** “43/43: *Sen, sana vahyedilene sınımsız sarıl! Hiç kuşkusuz, sen, dosdoğru bir yol üzerindesin*”
- ✓ **Zuhruf 44: Sadece bu kitaptan sorumluyuz ve hesaba çekileceğiz:** “43/44 *Gerçek şu: Bu Kur'an sana ve toplumuna elbette ki bir hatırlatıcı/bir düşündürücü/bir şeref/bir öğüttür. Bundan sorumlu tutulacaksınız*”
- ✓ **Câsiye 6: Kur'an'dan başka hiçbir hadise (söze) iman etmemeliyiz:** “45/6: *İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir ki, onları sana hak olarak okuyoruz. Hal böyle iken Allah'tan ve onun ayetlerinden sonra hangi hadise/söze inanıyorlar?*”
- ✓ **Hucurat 16: Allah'a din öğretmeye kalkmayın:** “49/16 *De ki: "Siz Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz? Oysaki Allah, gökte ne var, yerde ne var hepsini bilir. Allah her şeyi çok iyi bilmektedir*”
- ✓ **Kamer 40: Kitabı kolaylaştırdım diyen Rabbimiz:** “54/40 *Yemin olsun ki, biz, Kur'an'ı öğüt ve ibret için kolaylaştırdık. Fakat düşünen mi var?!*”
- ✓ **Rahman 1-4: Allaha aittir:** “55/1: *O Rahman, 55/2 O öğretti Kur'an'ı, 55/3: O yarattı insanı, 55/4: O belletti ona beyanı*”
- ✓ **Tahrim 1: Helal Haram hüküm koyamaz:** “66/1 *Ey Peygamber! Allah'ın sana helal kıldığı şeyi, eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek neden haramlaştırıyorsun? Allah Gafûr'dur, Rahîm'dir*”
- ✓ **Hakka 44- 47: Din adına bir kelime ekleyip çıkaramaz:** “69/44: *Eğer bazı lafları bizim sözlerimiz diye ortaya sürseydi, 69/45: Yemin olsun, ondan sağ elini koparırdık, 69/46: Sonra ondan can damarını mutlaka keserdik, 69/47: Sizin hiçbiriniz ona siper de olamazdınız*”
- ✓ **Kıyamet 17-19: Öğretme ve beyan etme Allaha aittir:** “75/17 *Onu toplamak ve okumak bize düşer, 75/18 O halde, biz onu okuduğumuzda, sen onun okunuşunu izle, 75/19: Sonra onu açıklamak da bizim işimiz olacaktır*”

Ertan Cinan⁸

NOT: Kültürel öğeler içinde Yönetimde; kuvvetler ayrılığı (Kanun Yapan, Yürüten ve Yargı) farklı güçlerdir denirken, Din de aynı üçünün etkileşimde olarak, toplumda hakimiyet kurmak ister. Toplumun dediği olsun/kelime anlam olarak laik demek iken, artık bireyin rızası e sorumluluğu temel ilke, kişiliğin korunması da özelliğidir. Atatürk 622 Medine Anayasası ve Selçuk, Osmanlı yönetimi gibi din kurumu, Hilafet sonra Diyanet olarak görüş sunar, kanun ile yönetilir, bu nedenle Kanunilik denilir. Kanunlar Kuran'a aykırı olmaz, ama tarikatlara

aykırıdır. Toplumda güç olmak isteyen bu açıdan yönetim kademesinde olanları hakimiyete almak, kullanmak ister. Din yasama, yürütme ve yargıyı bünyesinde topluyorsa, bunun kullanılması bir doğal beklentidir. Kuran bu açıdan önemli danışma, öğüt, sunum olarak kaynaktır.

Temel dayanak:

- **Resul temel görevi kuranı açıklayamaz, sadece iletir.** Kuran yerine geçecek tek bir laf edemez. Buna karşın Hadis/Söz teyit etmezse Kuran ayeti geçersizdir diyen de olmaktadır. Bunun anlamı Ortak Akıl, Jüri yapısı Kuranın üstündedir anlamındadır ki bir kültürel bakıştır, hukuk yapısını da etkilemektedir. Bu söz ile Kuran ayeti ele alınınca, (46/9 De ki: *"Ben, resuller içinden bir türedi değilim! Bana ve size ne yapılacağını da bilmiyorum. Bana vahyedilenden başkasına da uymam! Ve ben, açıkça uyarıcı bir elçiden başkası da değilim,* açıkça Kuran dışılık teyit edilmektedir.

NOT: Atatürk'ün konuşmalarına da sonradan eklemeler yapılmıştır. Atatürk'ün tüm konuşmaları yazılı olarak sunulmuştur. Bursa Mitinginde, taktim eden kişi, Napolyon gibi kişilere örnek gösterince, onu indirmiş ve onlar dikta rejimi temsilcileridir, bana Başöğretmen deyin demiştir. 1946 yılında Atatürk Bursa Miting metni diye yazılanlar ile elbette alakası yoktur. Bayar tarafıma bizzat bu konu sorulunca, doğru metni yayınlandığını ifade etmiştir. 8 yıl sonra yapılan eklemeye yerine 200-300 yıl sonra olan eklemeye ile asıl metin kabul edilmemesi anlaşılır olamaz. İznik Konsülleri toplantısında 5. İncil Barnabas İncili gelecek Mesih Ahmet adlı olacaktır deyince yasaklanmış. Sümele Manastırında ancak Türklerin himayesinde devam etmiştir.

İnsanlar belirli grup görüş oluşturarak yasalarda bile farklı yorumlar yapmaktadırlar. Amerika'da zenciye öldüren polis ceza almaz, çünkü elini silah sanmaktadır.

Kuran dışı yanılığara yol açacağı için tüm makalelerde doğrudan tüm Kuran metinleri kullanılmıştır.

- **Ayetler sağlam kılınmış sonra ayrıntılanmış ifadesi nettir. İncil temel olmak üzere, birçok görüş ve yaklaşım ile değiştirilmesi gibi, Kuranda da toplumlar kendi görüşlerinin kanılanmasını istemekte, kısaca bozmak hakkını denilmektedir.** 11/1: *Elif, Lâm, Ra. Hakîm ve Habîr olandan bir kitaptır ki bu, ayetleri önce muhkem kılınmış, sonra ayrıntılı hale getirilmiştir*
- **İstenilen başka veliler, çobanlar ve kişilere uyulması, tarikatların, farklı mezhep ve yolların oluşmasıdır.** 11/2: *Ki başkasına değil, yalnız Allah'a ibadet edesiniz! Kuşkusuz, ben size O'ndan gelen bir uyarıcı ve müjdeciyim*
- **Başka bir çözüm olması kendilerine göre gerekir, çünkü istedikleri sonuca ulaşılmamaktadır, o zaman güçsüzleşeceklerdir.** 6/114 *Allah size kitabı ayrıntılı kılınmış bir halde indirmişken, Allah'ın dışında bir hakem mi arayayım? Kendilerine kitap verdiklerimiz, onun, Rabbinden hak olarak indirildiğini biliyorlar. Sakın kuşkuyla düşünlerden olma*
- Yanıt Peygambere inanmayan kafir ve şirk içindedir. **Temelde siz resul/elçi sıfatını kaldırıyor, tarihte İncil'e yapılan gibi Kuranı değiştirip, güvenilmez, inanılmaz kılıp, kendi istediğinizi yapmak istiyorsunuz. Aynen daha önce İncil'e yapılanı yapmak istiyorsunuz. Boşuna çaba denilmeli ama birçok kişinin aklını da çelmektedirler.**

Bir Gözlem

Göbekli Tepe ziyaretimde, hiçbir tanrısal bir işaret ve abartı olmadığı görülmüştür. İnsanların bir araya gelmesidir ve halen konferanslarda da görülmektedir.

Tanrılaştırma Boyutu: İlk planda doğa olayları abartılmış, korunmak için tapınılmış ve tanrı yapılmıştır. Sonra insan şekli olmuştur. Tebliğ ile değişmiş ama tek tanrı imajı yerleştirilmiş, yine yaratılış yapısından sapılmıştır. Son İslam ile oluşan yapı, tarikatlar ötesi, Hz. İbrahim

yerine gidilince, mezarlara tapınan, ona karşı kible dışı namaz kılma ve dileklerde bulunma ile yine eskiye dönüş olmuştur. Hz. Musa tüm kurtarılıştan sonra buzağı yapıp, Musa tanrısı diye tapınmaları akla gelmiştir.

Özet, Göbekli Tepe inancına yeniden dönmemiz gerekir, her kavme resul/elçi geldiğine göre, temel Kuran inancında olmalıyız.

Gerçek ile destansı oluşumun karıştırılması

Hz. İbrahim oğlunu kurban etme hikayesi boyutunda “37/106: *Bu, hiç kuşkusuz apaçık beladır (belaul mubiyn) /sınav/ imtihanın (öğretici, idrak edici bir deneyim) ta kendisiydi*” bu yaklaşım bir beladır ve bir cana kıyan, tüm insanlığı öldürmüş, kurtaranda tüm insanlığı kurtarmış kabul edilmesi yaklaşımı varken, bunun 37/102: *uykuda yakınlaşma/kurban, 37/103: Yüzüstü yatırma kurbana uygun değil, secde etmeye yakın durum, 37/105: Rüyanı doğruladın ama yaptığının sonucu yaşanır, bu bir beladır* denilmektedir.

Burada temel olan, hiçbir şekilde insanın kurban edilemeyeceği vurgusu varken, bunun bir örnek gibi gösterilmesi, olayın bir bakıma saptırılmasıdır.

Bazı yorumcular Nuh gibi oğlu inkâr edeceği için tebliğ edilmesi ile secdeye kapanıp namaz kıldıkları şeklinde vurgulanmaktadır.

Özet, Hiçbir şekilde insanların kurban edilemeyeceği olgusudur, gerekçe ve dayanaklar ne olursa olsun yapılamaz, hoş görülemez.

Son Söz, Gerçek rıza ve sorumlu olan bireyin kendisidir, kendisindedir

Ben oy aldım, seçildim veya atandım, Kamu, Kurum ve Kuruluşların temsilcisiyim diyen, bilirkişiyim, ben bilirim diyen kişiler, o toplumun ancak sanki te kişi, fert gibi fikir beyan edebilir. Hukuk nazarında bir birey, kişi, insan ile eşit haktır, itiraz edilebilir.

Temel olan kişilik hakkıdır, geçerli olan budur, bilgilendirme ile rıza ve sorumlulukta ona aittir. Gerçek benim, benim demediğim, yapılmasını istemediğim yapılmaz, kabul ile onay vermediğim düşünülmemesi gerekir diyenler, dikta ve zorbalık yapanlardır. Hukukta bunların geçerli durumları, bir fert gibi eşit olmaları, itiraz edilebilir ve herhangi bir üstünlükleri de yoktur. Olursa buna dikta, iktidar diktası denilir.

Hekimler bu açıdan bilimi bireye göre terzilik yapmalı, zorlama ve ben bilirim içinde olmaz, Deontoloji boyutu olarak da hürmet ve saygı öncelikle gelmelidir.

Kaynaklar

- 1) Türk Ceza Kanunu. www.mevzuat.gov.tr
- 2) Kuran: Kuranı Kerim çözümü, www.ahmedhulusi.org. 2008 ve Kuran, Türkçe: Y. N. ÖZTÜRK, Kur'anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
- 3) Deontoloji Nizamnamesi. www.mevzuat.gov.tr
- 4) A. SARIHAN: <https://xn--aciltp-t9a.com/bilimsel-kanit-duzeyleri/>
- 5) Resul, ayet anlamı. (<http://aksozluk.org/resul>)
- 6) Mehmet Okuyan: Kuranda var olduğu sanılan Yoklar dizelgesi. Facebook/internette
- 7) Ramazan Yaman: KUR'AN'IN BÜYÜK DEVRİMLERİ. Facebook/internette
- 8) Ertan Cinan: Facebook/internette